

T.C.
ONİKİŞUBAT KAYMAKAMLIĞI
ONİKİŞUBAT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

SAYI: 1

YIL: 2021

2020-2021 ARAŞTIRMALAR

ONİKİŞUBAT
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ONİKİŞUBAT
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

2020-2021 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
ARAŞTIRMA KONULARI

- 1- Pandemi Sürecinde Aile İçi İletişim
- 2- BEP Hazırlama Sürecinde Yaşanan Güçlükler ve Çözüm Önerileri

Temmuz 2021

Kahramanmaraş

İÇİNDEKİLER

1- Pandemi Sürecinde Aile İçi İletişim (3-74)

2- BEP Hazırlama Sürecinde Yaşanan Güçlükler ve Çözüm Önerileri (75-109)

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
ONİKİŞUBAT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

PANDEMİ SÜRECİNDE AİLE İÇİ İLETİŞİM

FATİH KILIÇKARA
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

TEMMUZ 2021
KAHRAMANMARAŞ

PANDEMİ SÜRECİNDE AİLE İÇİ İLETİŞİM

Öz(Amaç):

İletişim hayatımızın ayrılmaz bir parçasıdır ve etkili bir iletişim aile kurumunu temelini oluşturmaktadır. İletişim, ailenin işlevlerini yerini getirmek, aile bireylerinin kişisel ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumsal hedeflerine ulaşması için gereklidir. Aile içinde olumlu iletişimin varlığı, kişilerin birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlar ve aralarında sağlam bir bağ oluşturur.

Pandemi ile birlikte bu iletişim daha da önem kazanmıştır. Tabi ki tüm aile bireylerinin evde olmak zorunda olduğu bu süreçte, aile fertlerinin iletişime ilişkin yaklaşımlarını gözden geçirmeleri şart olmuştur. Özellikle anne-babaların her konu da olduğu gibi iletişim konusunda da çocuklara doğru model olmaları önemlidir. Huzurlu ve güvenli ev için öncelikle ebeveynlerin aralarındaki iletişimin sağlıklı olması en önemli konudur. Etkili iletişim; aile bireylerinin birbirlerinin düşüncelerini paylaşması, duygularını anlamaya çalışması, birbirleriyle olan paylaşımı, iş birliği ve yardımlaşması demektir. Ayrıca aile içindeki fertlerin kişilik yapısı ve iletişim biçimleri çocuğun kişiliğini şekillendirir çünkü çocuk aileyi yansıtır.

Bu araştırma da amaç, Pandemi sürecinin aile içindeki bu iletişimi etkileyip etkilemediğini, etkiledi ise hangi konularda ne gibi değişikliklere yol açtığını ortaya koymaktır. Bu kapsam da aile içi iletişimdeki tüm değişkenleri ve konu başlıklarını içeren geniş bir araştırma kapsamını içeren bir çalışma olmuştur.

Bu araştırma da A ve B formu olmak üzere iki ayrı form kullanılmıştır. A formu ebeveynlere uygulanarak ebeveyn gözüyle, eşler arasındaki iletişim ile ebeveyn-çocuk iletişimi üzerinde durulmuştur. B formu ise öğrencilere uygulanarak çocuk gözüyle çocuk-ebeveyn ilişkisi ve kardeşler arasındaki iletişim üzerinde durulmuştur.

Bu araştırma Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde ikamet eden öğrenci ve veliler üzerinde yapılmıştır. İlçedeki farklı lokasyonlarda bulunan farklı kademelerdeki okullarda bu uygulama yapılmıştır. Dereceleme ölçeği şeklinde hazırlanan anketi katılımcılar internet üzerinden cevaplandırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile, İletişim, Pandemi, Ebeveyn, Çocuk, Covid 19

FAMILY COMMUNICATION IN THE PANDEMIC PROCESS

Abstract:

Communication is an integral part of our lives and an effective communication forms the basis of the family institution. Communication is necessary to fulfill the functions of the family, to meet the personal needs of the family members and to achieve their social goals. The presence of positive communication in the family allows people to understand each other better and creates a strong bond between them.

With the pandemic, this communication has gained even more importance. Of course, in this process where all family members had to be at home, it was imperative for family members to review their approach to communication. It is especially important that parents be the right model for children in communication as in every other subject. For a peaceful and safe home, the most important issue is that the communication between parents is healthy. Effective communication means that family members share each other's thoughts, try to understand their feelings, share with each other, cooperate and help each other. In addition, the personality structure and communication styles of the members of the family shape the child's personality because the child reflects the family.

The aim of this research is to reveal whether the pandemic process affects this communication within the family, and if so, what changes it causes. In this context, it has been a study that includes a wide research scope including all the variables and topics in family communication.

In this study, two different forms, A and B form, were used. By applying form A to the parents, the communication between the spouses and the parent-child communication from the parent's point of view were emphasized. The B form was applied to the students and focused on the child-parent relationship and the communication between siblings.

This research was carried out on students and parents residing in Onikisubat district of Kahramanmaraş province. This practice was carried out in schools at different levels in different locations in the district. Participants answered the questionnaire, which was prepared in the form of a rating scale, online.

Keywords: Family, Communication, Pandemic, Parent, Child, Covid 19

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	7
2. YÖNTEM.....	12
2.1. Araştırmanın Modeli.....	12
2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	12
2.3. Veri Toplama Aracı.....	13
2.4. Verilerin Toplanması.....	13
2.5. Verilerin Analizi.....	13
2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	13
3. BULGULAR.....	14
3.1 Ebeveyn Formu.....	14
3.2. Öğrenci Formu.....	55
4. SONUÇ.....	70
5. ÖNERİLER.....	72
KAYNAKÇA.....	74

1.GİRİŞ

Aile toplumun en küçük ve en temel birimidir. Aile, evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik, toplumsal bir sistem, toplumsal bir kurum, insan topluluğu olarak tanımlayabiliriz.

Bireyin kendine güvenmesi, kendine ve diğer bireylere sevgi duyması, kimlik kazanması, kişilik gelişimi, kendini gerçekleştirme, sosyal beceriler geliştirme ve topluma adaptasyon gibi durumlar açısından baktığımızda en önemli kazanımlar aile içerisinde kazanıldığını görmekteyiz.. Aile üyeleri arasındaki ilişkiler ve aile ortamı, kişisel, sosyal ve ruhsal yönden gelişen bireyin en çok etkileşime uğradığı yerdir. Dolayısıyla bireyin sağlıklı gelişiminin temelini, yetiştiği aile içerisindeki ilişkiler oluşturmaktadır.

İletişim ise duygu ve düşüncelerin karşı taraftaki kişiye konuşma, yazı, işaret, jest ve mimik gibi çeşitli yollarla aktarılması sürecine *iletişim* denir. Bu bilgi, duygu, anlam ve düşünce alışverişi en az insanlık tarihi kadar bir geçmişe sahiptir. İnsanların bir arada yaşayabilmelerinin temelinde birbirleriyle iletişim kurabilmeleri yatmaktadır. Bu yüzden birey hayatında önemli bir yere sahiptir.

İletişimin Öğeleri Şunlardır:

Gönderici (Kaynak): Duygu, düşünce ve isteklerin aktarılmasında sözü söyleyen kişi veya topluluktur.

Alıcı: Duygu, düşünce ve isteklerin iletildiği, aktarıldığı kişi ya da topluluktur.

İleti: Göndericinin alıcıya aktardığı duygu, düşünce, istek ve mesajlardır.

Kanal: Göndericinin, iletiyi alıcıya gönderirken kullandığı yol veya araçtır.

Bağlam: İletişim unsurlarının birlikte meydana getirdikleri ortamdır.

Dönüt (Geri bildirim): Alıcının göndericiye verdiği her türlü yanıtıdır.

İnsanlar yaşamlarının büyük bir bölümünü iletişim kurarak geçirirler. Bireyin yaşamında mutlu olabilmesi ve özellikle de kendini gerçekleştirme, etrafı tarafından sevilip sevilmemesi gibi tüm etmenler, kurduğu iletişim ile ilişkilidir. İletişimde yapılan bazı hatalar bizleri olumsuz sonuçlara götürebilir. Yanlış anlaşılabiliriz, bazı konular istediğimiz gibi sonuçlanmayabilir, ilişkilerimiz bozulabilir ve hatta ilişki kurduğumuz kişileri kaybetmemize neden olabilir. Doğru bir iletişimle bu riskleri en aza indirebiliriz. Bu yüzden iyi bir iletişim de şunlara dikkat etmeliyiz,

Ses tonu

Göz teması

Yumuşak ve nazik bir dil kullanma

Beden duruşu

Kısacası aktif bir dinleyici olmak gerekir

Dinleme Türleri:

Pasif Dinleme: Dinleyicinin sözlü tepkide bulunmadığı, konuşulanı sessizce dinlediği dinleme çeşididir. Bu dinlemede konuşmacı dinleyenin kendisini anlayıp anlamadığı konusunda kesin bir düşünceye ulaşamaz.

Savunmacı Dinleme: Olumsuz bir dinleme türüdür. Dinleyici, konuşandan ne duyarsa duysun her söyleneni kendine yöneltilmiş bir saldırı kabul eder ve hemen ona karşı savunmaya geçer.

Empati Kurarak Dinleme: Dinleyenin, kendisini konuşanın yerine koyarak konuşmacının neler hissettiğini, sözlerinin hangi deneyimleri yansıttığını anlamaya yönelik dinleme çeşididir

Yaratıcı Dinleme: Dinleyicinin konuşmacının sözlerinden yeni düşünce ve hayaller üretmesine dayanan dinleme çeşididir

Seçici Dinleme: Dinlenenlerin içinden ilgi ve ihtiyaca yönelik olanların seçilmesine dayalı dinlemedir. Seçici dinlemede önceden belirlenen sorulara cevap bulma amaçlanır.

Eleştirel Dinleme: Dinleyicinin konuşmacının iletilerini çok yönlü bakış açısıyla tarafsız olarak değerlendirip sorguladığı, karşılaştırmalar yaptığı dinlemedir.

Görünüşte Dinleme: Çok yaygın olan bir dinleme türüdür. Temel özelliği, bir konuda bilgilenmek için değil, konuşana karşı dinliyormuş gibi görünmek, dinliyormuş rolü yapmaktır.

Aktif Dinleme: Jest ve mimiklerle dinleyicinin konuşmacıya değer verdiğini hissettirdiği dinleme şeklidir. Bu dinlemede dinleyen aktiftir. Dinleme sırasında başka bir işle uğraşılmaz, konuşmacıyla göz teması kurulur. Zaman zaman konuşmacıya sorular yöneltilir.

Dinleme türlerinden biri olan aktif dinleme; dinleyicinin konuşmacıyla etkileşime girerek dinleme faaliyetini yerinde getirmesi olarak tanımlanabilir. Çift taraflı dinleme etkinliğidir. Yani dinleyici sadece işiterek, susarak ve odaklanarak değil, farklı sözel ya da sözel olmayan iletişim öğelerini kullanarak iletişim sürecine dâhil olur. **Bu süreçte dinleyici tekrar etme, vurgulama, yansıtma, empati kurma, netleştirme, özetleme, duygusal durumunu okuma ve bunu yansıtma gibi iletişim tekniklerini kullanır.**

İletişim Türleri

İletişim genel çerçeveden sözlü, sözsüz ve yazılı olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır.

Sözlü İletişim: Toplum hayatında tüm insanların ortak dilleriyle kullandıkları genel iletişim türüdür. Yüz yüze görüşmeler, telefon görüşmeleri, seminerler, demeçler bu iletişim türüne örnek olarak verilebilir.

Sözsüz İletişim: konuşulan dilin dışında, jestler, mimikler ya da diğer dilsel olmayan işaretler aracılığıyla ifade edilen iletişim biçimlerini kapsar.

Yazılı İletişim: Yazı dilini kullanarak alıcıya mesaj verme işlemine yazılı iletişim adı verilmektedir. Mektuplar, notlar, tutulan günlükler, yazılan eserler sözsüz iletişimin yaşayan örnekleridir.

Yapılan araştırmalarda iletişimde mesajın ulaşma kanallarına oran olarak bakıldığında şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: “ İnsanların yüz yüze kurdukları ilişkilerde kelimeler %10, ses tonu %30, beden dili %60 önem taşımaktadır.”

Beden Dili

Jest, mimik, fiziksel duruş, yüz ifadeleri ve göz hareketleriyle, zihinsel ve fiziksel faaliyetlerle desteklenen alıcıya ilettiğimiz sözel olmayan mesajlardır. Duygu ve düşüncelerimizi, ruh halimizi yansıtan iletişimdeki en önemli faktörlerden biridir. Beden dilini bakışlar, jest (duruş biçimi), mimikler (yüz hareketleri), ses tonlaması ve vurgular oluşturur. Vücut dilini açığa çıkartan nedenler arasında içgüdüler, heyecan, stres gibi duygular yer alır. Yapılan konuşma beden diliyle desteklendiğinde anlatılmak istenen çok daha etkili olur ve karşınızdaki kişiyi etkilemek kolaylaşır. Ayrıca beden dili bütünlüğü kişiye hem iş hem de sosyal hayat açısından birçok başarı ve prestij getirir.

Vücut dili kullanımında nelere dikkat etmeli?

Konuşurken karşı tarafı sıkacak kadar sabit bir halde kalınmamalı

Karşı tarafı rahatsız etme ihtimali yüksek olan şeyler yapılmamalı

Karşı tarafın gözlerinin içine uzun süre bakılmamalı

Karşı tarafın dikkatini dağıtacak hareketlerden kaçınılmalı

Konuştığımız kişiyi rahatsız edebilecek sesler çıkartılmamalı

Göz teması kurmamak ve sürekli farklı yönlere bakılmamalı

Fiziksel mesafeye dikkat edilmeli

Abartılı şekilde kafa sallanmamalı

Aile içi iletişim; en temel tanımı ile aile üyelerinin birbirlerine sözel ve sözel olmayan davranışları ile verdikleri tepkileri, mesajları kapsar. Bu iletişim doğru bir şekilde sağlandığında, insanlar karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlayabilir hale gelir. Bu nedenle, etkili iletişim sadece kendini ifade etmekten değil, aynı zamanda söylenenleri de dinleyebilmekten geçer.

Aile fertleri arasındaki bağların güçlenmesi, aidiyet duygusunun güçlenmesi, duygu ve düşüncelerin rahatça ifade edilmesi, yardımlaşma ve işbirliğinin sağlanması, huzurun ve mutluluğun sağlanmasındaki temel etkidir iletişim. Aile içi iletişimin iyi olduğu ortamlarda ailede yetişen bireyler her yönü ile kendini gerçekleştirebilen, sağlıklı bir kimlik kazanmış bireylerdir.

İyi bir iletişimin gerçekleştiği aile ortamında çocuklar daha özerk ve bağımsız bir kişilik geliştirirler. Düşünme, düşünce ve duygularını açıklama özgürlüğü ve alışkanlığı kazanırlar. Çok iyi gözlemci olan çocuklar, aile üyelerinin birbirleriyle olan ilişkilerini, iletişimlerini dikkatle izler ve buna göre sonuçlar çıkarıp tepki gösterirler. Aile içindeki iletişim, çocukların kişiliklerinin oluşumunda en önemli faktörlerden biridir. Örneğin dikkatle dinlenen çocuk kendisine saygı duyulduğunu öğrenir ve bu da kendisine karşı tutumunu şekillendirir. Eğer çocuk dinlenilmeyip anlaşılmazsa, kendisinin değersiz olduğu fikrine kapılabilir. Bunun gibi olumsuz etkiler kalıcı olabilir. Çocuklar özgürce düşünemeyen, düşünce ve duygularını açıkça dile getiremeyen bağımlı bir birey olurlar. İleride çeşitli problemlerle karşılaşır. Bu nedenle aile bireyleri arasında, özellikle anne-baba ile çocuklar arasında etkili bir iletişimin kurulması çok önemlidir

Çocuklarla iletişim kurarken dikkat edilecek bazı hususlar vardır. Bunlardan ilki her çocuğun dünyasının farklı olduğunu bilip ona göre iletişim kurabilmektir. Her çocuk kendine özgü bir yapıya sahiptir. Onun bu yapısını bilerek hareket etmek gerekir. Özellikle iletişimde bulunulacak olan çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi özelliklerinin de iyi bilinmesi gerekir. Ayrıca

- 1-Emir vererek yönlendirme yapmayın. Çocuğunuzun fikrini alın ve katılımını sağlayınız.
- 4-Nutuk çekme, yargılama, eleştirme, suçlamalardan kaçının, ona güvendiğiniz duygusunu yansıtın.
- 5-Çocuğunuza aşırı övgüden kaçının. Çocuğunuzu bu duruma alıştırmayın.
- 6-Ad takma ve alay etmekten kaçının
- 7-Çocuğunuzun kendisini ifade etmesine yardımcı olun, bu konuda ortam oluşturun.

Aile içerisinde eşlerin, birbirlerine duygu ve düşüncelerini rahatça dürüstçe ifade edebilmesi oldukça önemli bir husustur. Ancak açık ve dürüst davranırken, nezaket kurallarına uymaya ve kırıcı olmamaya özen gösterilmelidir. İletişimde paylaşılacak istenilen duygu veya düşünce kadar; bunun karşı tarafa iletilme şekli de önemlidir. Çok basit ve ön yargısız bir düşünce ya da duygu bile, söyleniş tarzının yanlışlığı ya da yeri ve zamanının doğru seçilememesi nedeniyle yıkıcı bir hal alabilir. Karşı tarafın da kendi adına açıklama yapmasına, duygu ve düşüncelerini paylaşmasına izin verilmeli ve söyledikleri, gereken önem gösterilerek dinlenilmelidir.

Aile içi iletişimde işlevselliği bozan iletişim hatalarını tespit etmek önemlidir. Bunlar;

- Olumsuz eleştiri
- Genellemeler
- Geçmiş yaşantıların sürekli olarak irdelenmesi
- Teşhis koymak
- Haklı olma gayreti içinde olmak.
- Ses tonunu yükseltme
- Vurdumduymazlık

Çin'in Wuhan Şehrinde ortaya çıkan Covid-19 salgını, çok kısa süre sonra Çin'in ardından tüm dünya ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir salgın haline gelmiştir. Bu salgının, ikinci dünya savaşından sonra dünyayı en fazla etkisi altına alan hatta en şiddetli olaylar arasında olduğu yönünde görüşler mevcuttur.

Dünya sağlık örgütü tarafından, koronavirüs (COVID-19) salgını Mart 2020 tarihinde pandemi olarak tanımlanmıştır. **Pandemi**, [eğitim-öğretim hayatı](#), sosyal hayatı, mesleki yaşantı gibi

pek çok yaşam alanını kısıtlamıştır. Alışık olduğumuz yaşam şartlarından tamamen farklı olan bu düzene tüm dünya alışmak zorunda kalmıştır. Bu süreçle birlikte getirilen belirli kısıtlamalar sebebiyle ruh sağlığı, aile ilişkileri bazında çeşitli zorluklar da ortaya çıkmıştır. Peki biz pandemi sürecinin aile içi iletişimimizi nasıl etkilediğini biliyor muyuz? Dilerseniz bu yazımda bunu beraber inceleyelim.

Covid-19 salgını dünyanın dört bir yanındaki insanları etkilemeye devam ederken, elbette aile içi iletişimi de ciddi şekilde etkilemiş oldu. Pandemiden önce ebeveynlerin ayrı, çocukların ayrı bir düzeni varken, uzun zaman evde birlikte olmak zorunda kalan aileler ve çocuklar, bu süreçten oldukça olumsuz yönde etkilenmiş oldular. Öncelikle, temel bir psikolojik ihtiyaç olan kontrol etme, pandemi ile birlikte hepimiz için engellenmiş oldu. Bunu şöyle ifade edebilirim, belirsizlik ve öngörü kaybı gibi stres kaynakları da hayatımıza dahil oldu

COVID-19 bireysel alışkanlıkları ve sosyal yaşantıyı da büyük ölçüde değiştirdiği söylenebilir. Virüsün hayatımıza girmesiyle birlikte sosyal mesafe ve karantina dönemi gibi farklı kavramları da beraberinde getirmiştir. Alınan tedbirler doğrultusunda evde kendimize, ailemize veya eşimize ayırdığımız vakit büyük oranda artmıştır. Evden çalışma sisteminin artmasıyla birlikte iş stresi de aynı zamanda eve taşındığını söyleyebiliriz. Hem hastalıkla ilgili kaygılı bir süreç, panik hali hem de normal rutinin dışında dört duvar arasında yaşamın çiftler arasındaki ilişkileri de zorlaması kaçınılmaz bir sonuç olarak görebiliriz.

2.YÖNTEM

1.1.Araştırmanın Modeli:

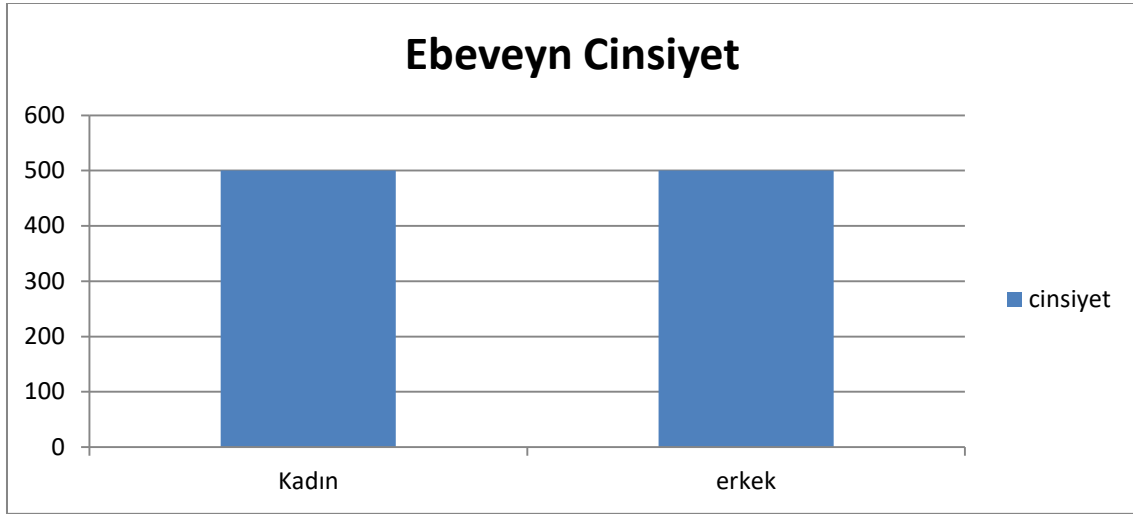
Bu araştırmada pandemi sürecindeki aile içi iletişimi ölçmek amacıyla anket tekniği kullanılmıştır. Ebeveyn ve öğrenci formu olmak üzere 40 ar sorudan oluşan iki ayrı likert tipi anket uygulanmıştır.

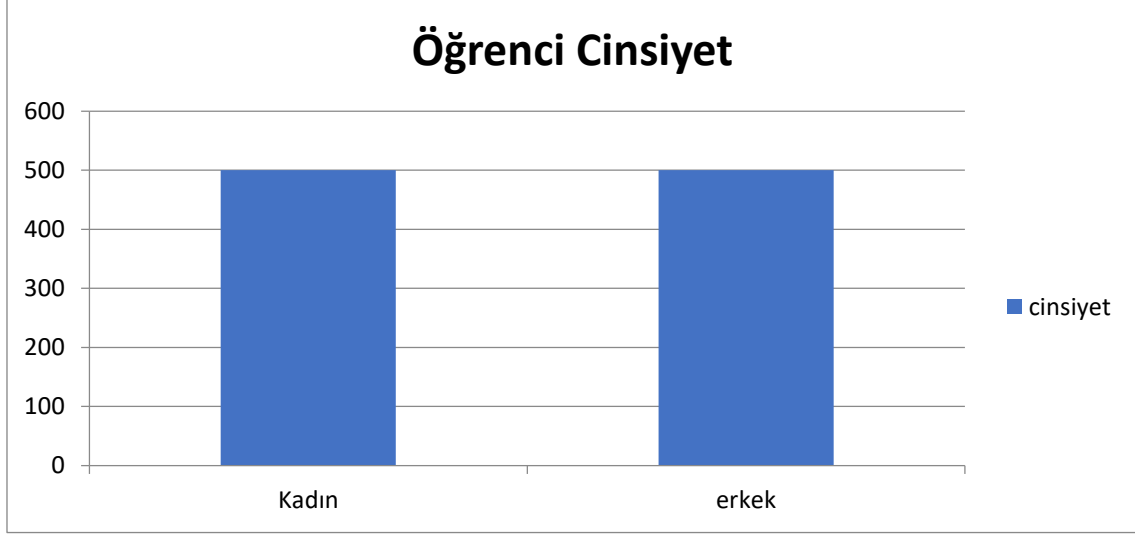
Ebeveyn formunda 20 madde ebeveynlerin kendi aralarındaki iletişimleri, diğer 20 madde ise ebeveyn-çocuk iletişimine ilişkindir.

Öğrenci formundaki 20 madde kardeşler arasındaki iletişim, diğer 20 madde ise çocuk-ebeveyn iletişimine ilişkindir.

1.2.Araştırmanın Evreni Ve Örneklemi:

Çalışma grubu Onikişubat ilçesinde bulunan 4-5-6-7-8-9-10-11-12. Sınıf öğrencileri ve anne babalarıdır. Bu kapsamda anket örneklem olarak 1000 öğrenci ve 1000 ebeveyn uygulanmıştır.

1.3. Veri Toplama Aracı:

Ebeveyn formu ve öğrenci formu olmak üzere iki ayrı anket kullanılmıştır.

Uygulanan anket evet, kısmen ve hayır olmak üzere üçlü derecelendirme ölçeğidir.

Pandemi koşulları gereği anket internet ortamında uygulanarak bilgiler toplanmıştır

Demografik bilgi olarak ebeveyn ölçeğinde cinsiyet, çocuk sayısı, yaş düzeyi bilgisi alınmıştır.

Anket soruları özgün olarak araştırmayı yapan personel tarafından hazırlanmıştır.

1.4. Verilerin Toplanması:

Hazırlanan anketlere ait linkler internet ortamında deneklere ulaştırılmış ve cevaplandırılması sağlanmıştır.

1.5. Verilerin Analizi:

Yapılan araştırma da verilen cevapların frekansları ve ortalamaları hesaplanarak yüzdelik dilimleri hesaplanmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları:

Bu araştırma ile elde edilen veriler sadece örnekleme dahil edilen ebeveyn ve öğrenciler verdikleri cevaplar ile oluşturulmuştur

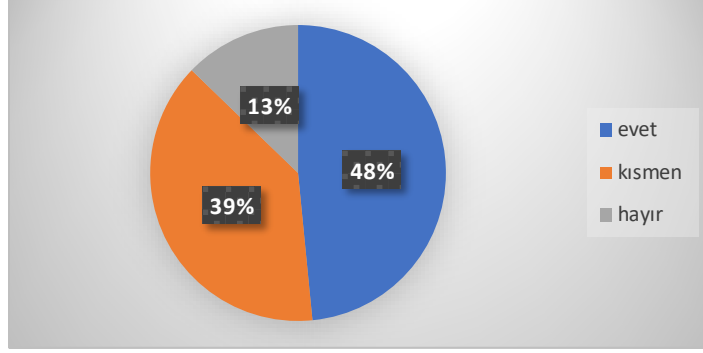
3.BULGULAR

Ebeveyn ve öğrenci formunda bulunan her maddeye ilişkin çıkan sonuçlar grafikler halinde gösterilmiş ve en çok çıkan sonuçlar vurgulanmıştır

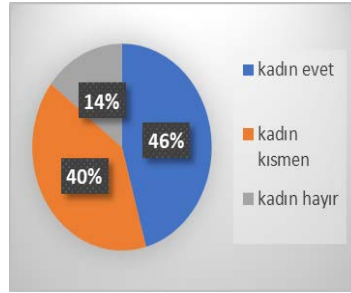
3.1.Ebeveyn Formu

Ebeveyn formunda bulunan 40 maddenin yüzdeler halinde gösterilmiş ve en çok çıkan sonuçlar vurgulanmıştır.

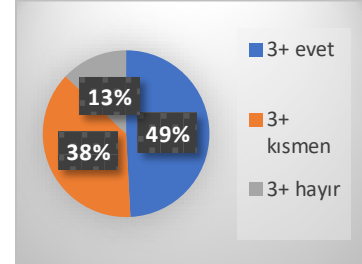
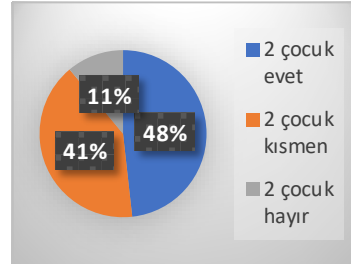
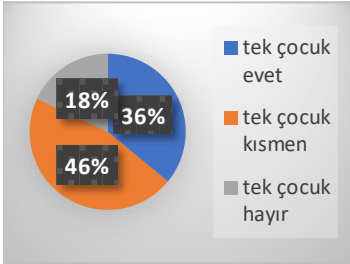
1- Pandemi sürecinde, eşimle daha çok birlikte olmak bana iyi geldi.

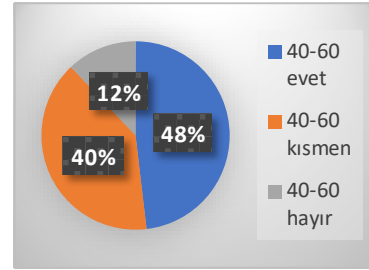
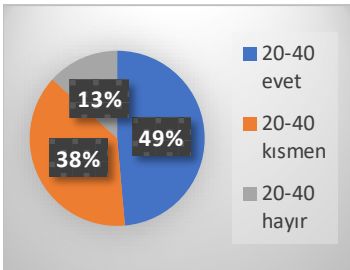
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

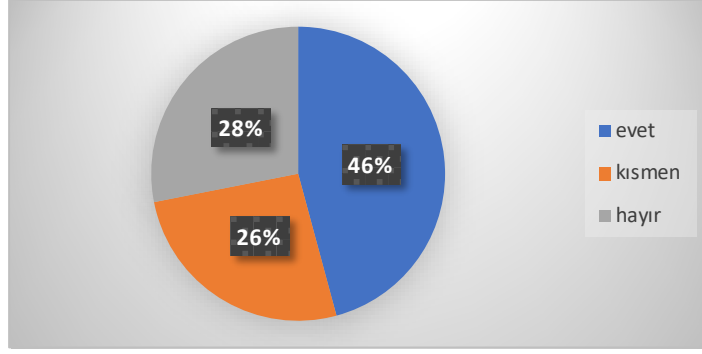
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

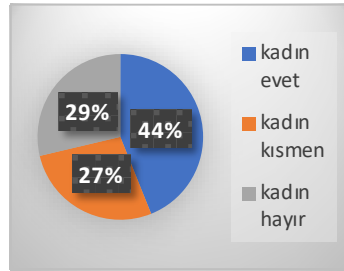
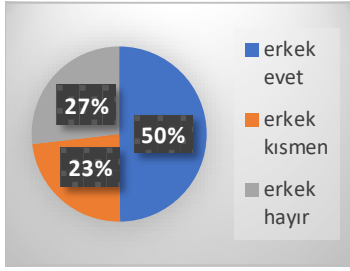
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı daha çok artmıştır.
- 4- Yaş düzeyi artınca evet diyenlerin oranı düşmüştür

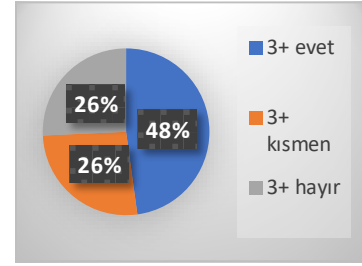
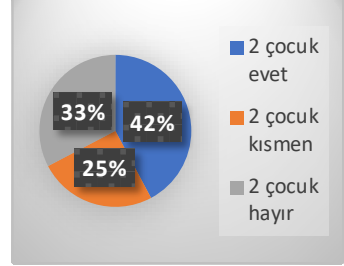
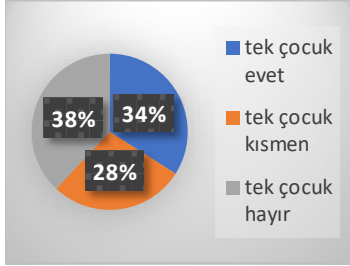
2- Pandemi süreci, eşimi daha iyi tanımamı sağladı.

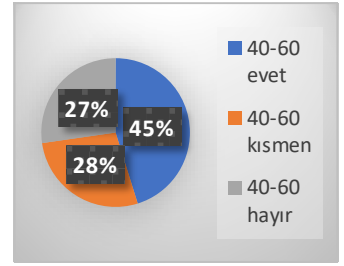
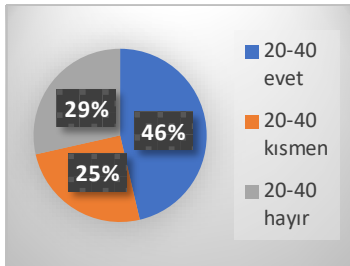
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

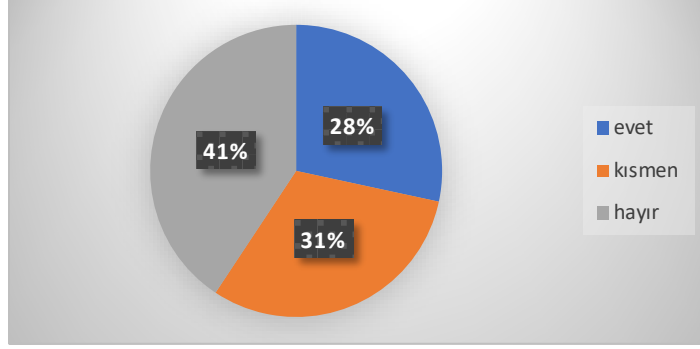
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

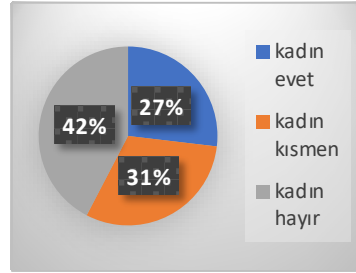
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı çok az düşmüştür

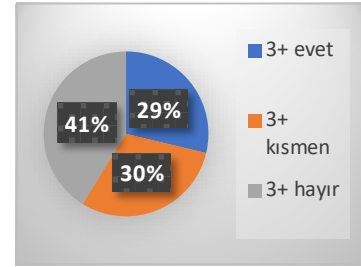
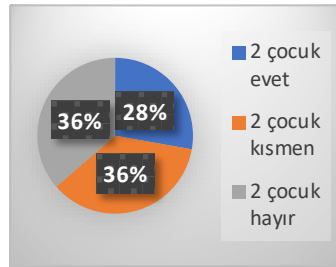
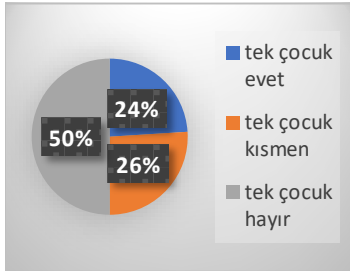
3- Pandemi sürecinde, eşimle yeni hobiler, aktiviteler keşfettik

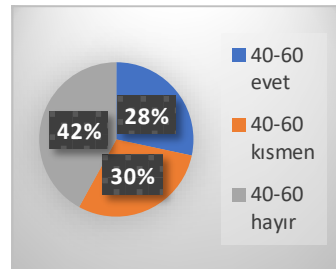
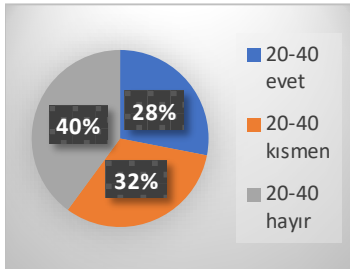
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

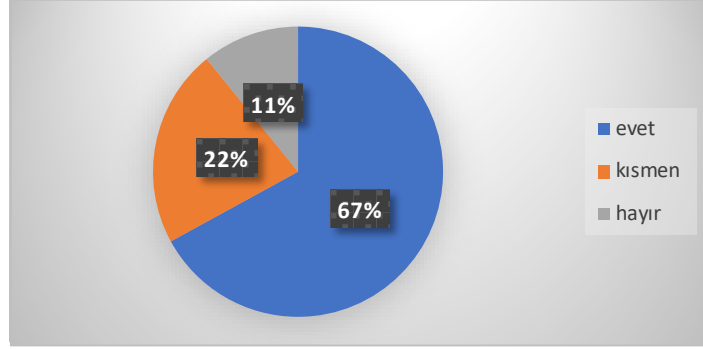
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

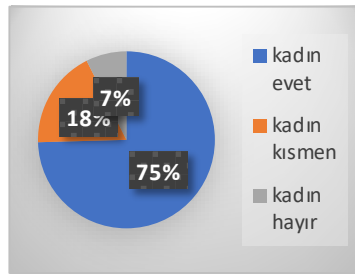
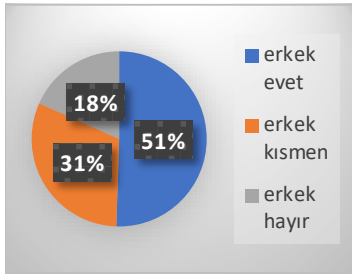
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir.
- 2- Hayır diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

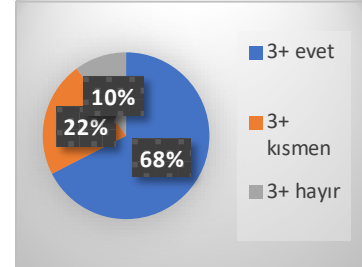
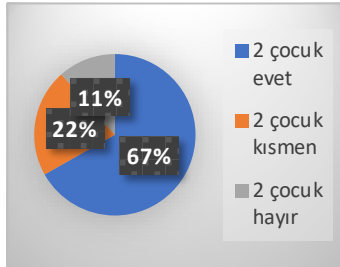
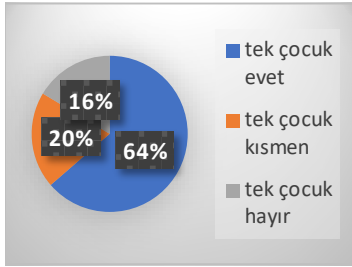
4- Pandemi sürecinde, en çok benim sorumluluğum arttı

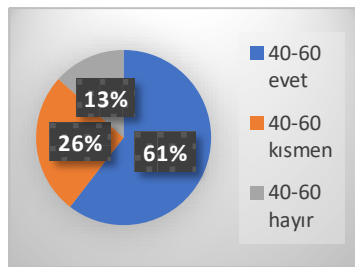
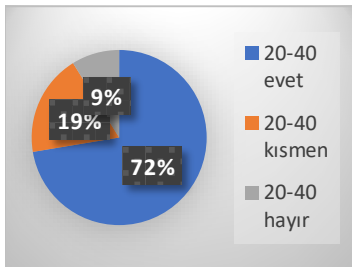
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

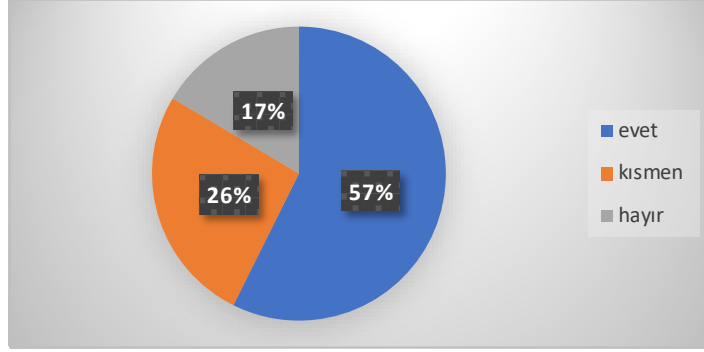
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

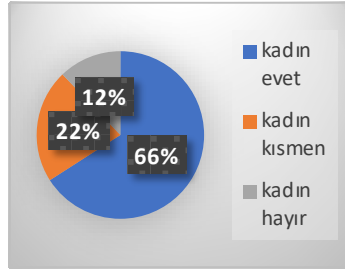
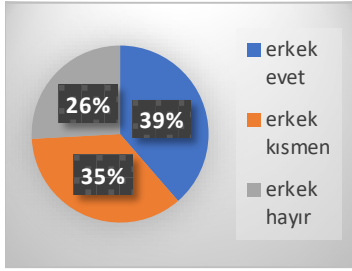
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

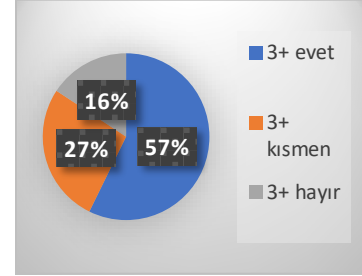
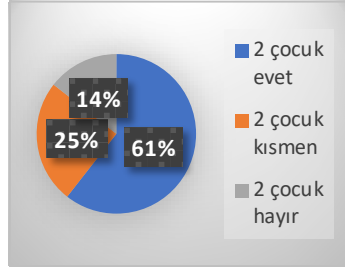
5- Pandemi sürecinde, ebeveyn olarak en çok ben zorlandım

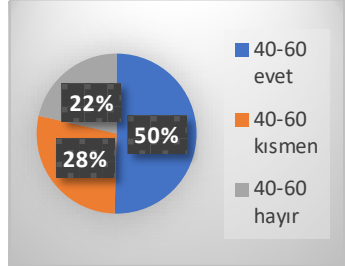
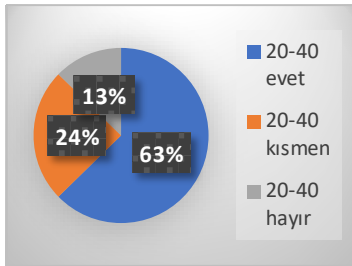
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

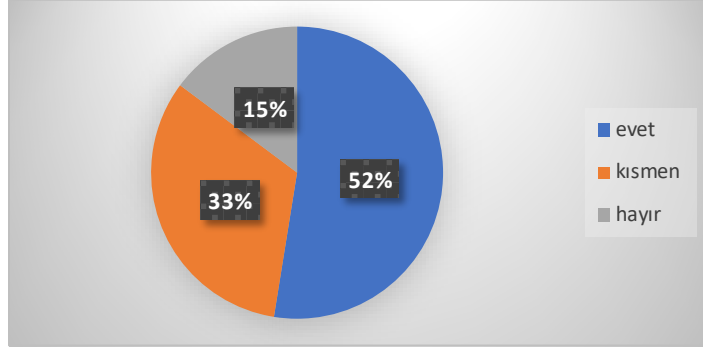
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

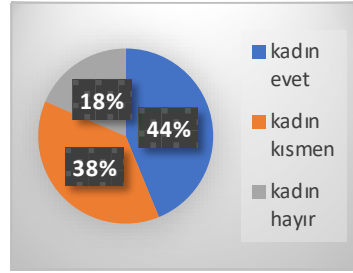
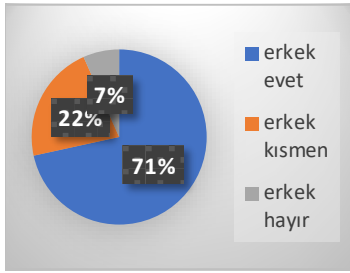
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

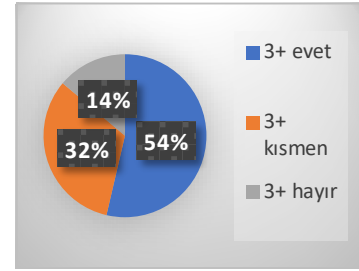
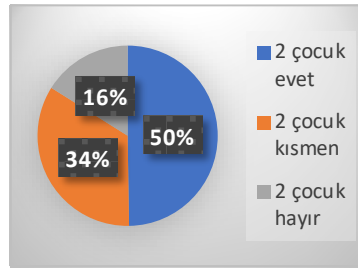
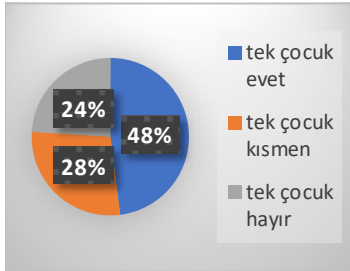
6- Pandemi sürecinde, eşim bana çok destekçi oldu

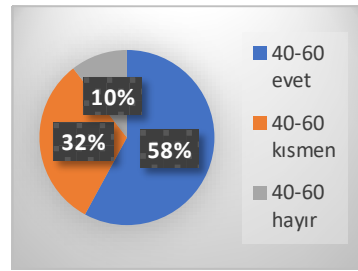
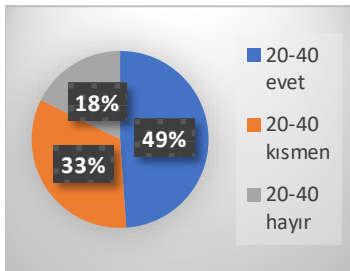
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

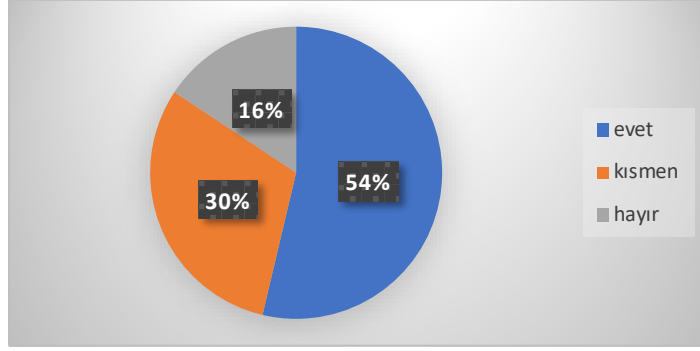
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

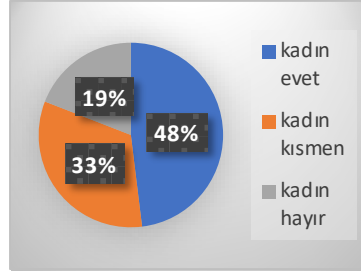
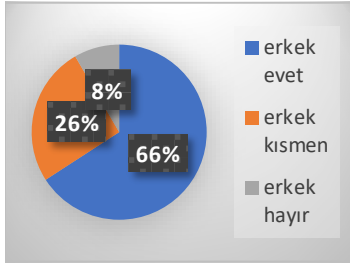
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır

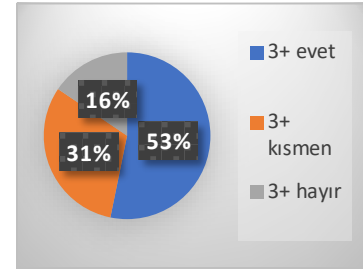
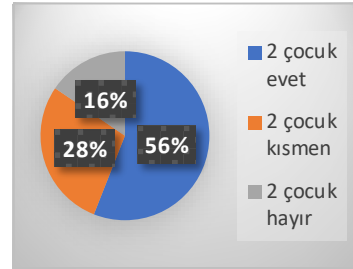
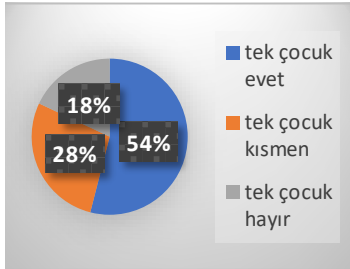
7- Pandemi sürecinde, yeni oluşan sorumlulukları eşimle birlikte paylaştık

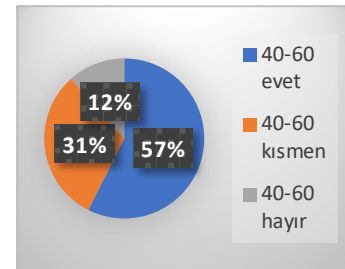
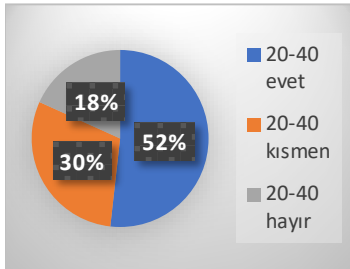
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

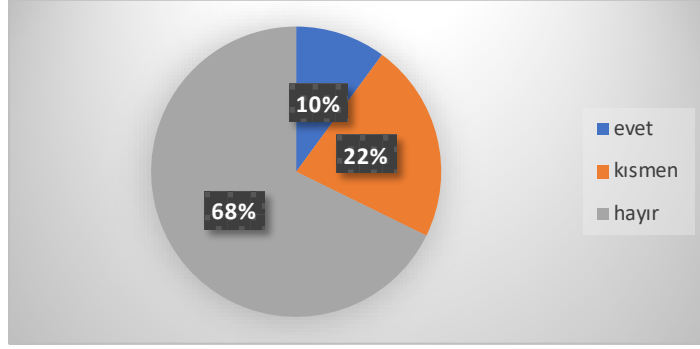
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

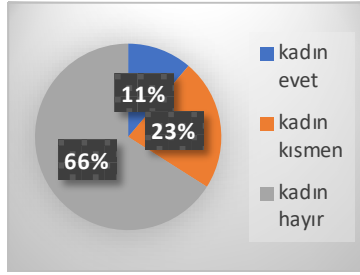
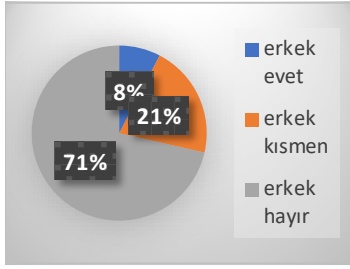
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır

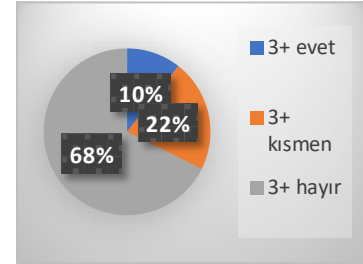
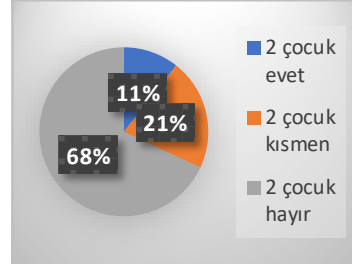
8- Pandemi sürecinde, eşimle olan iletişimiz olumsuz etkilen-di

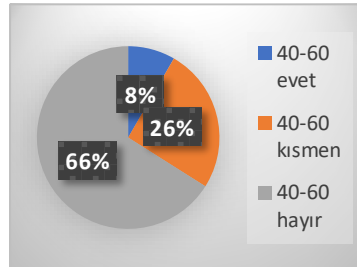
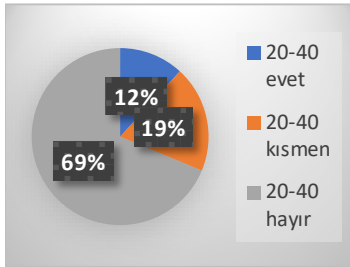
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

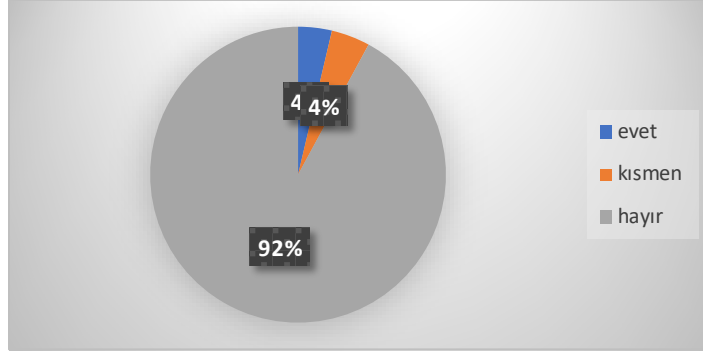
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

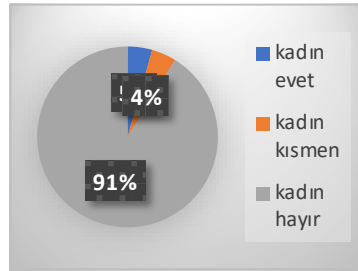
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

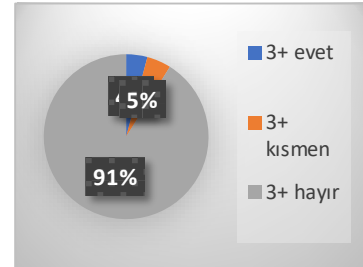
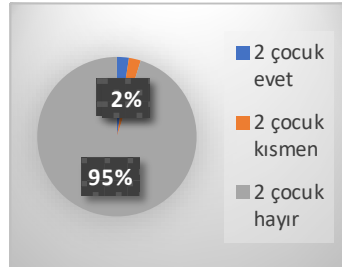
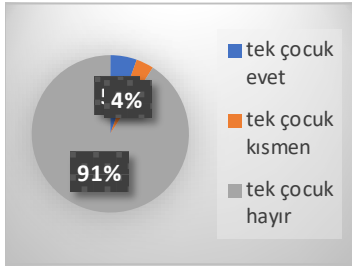
9- Pandemi sürecinde, psikolojik yardım aldım

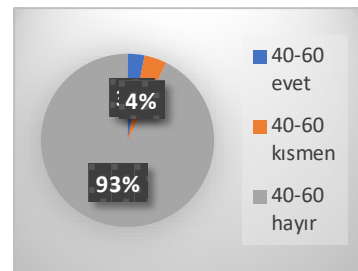
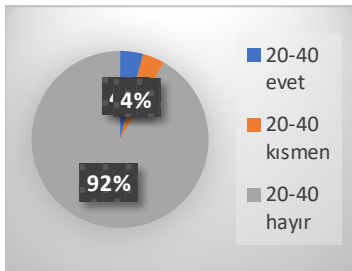
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

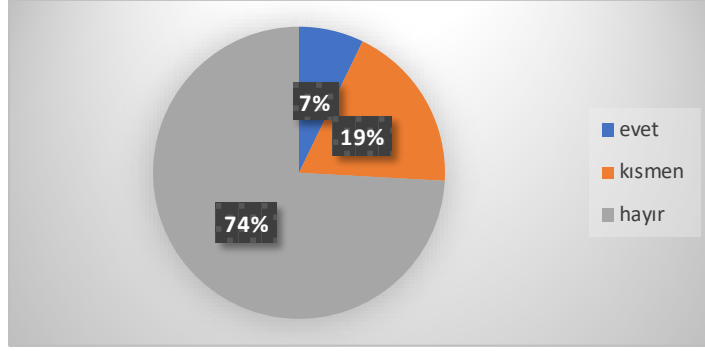
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

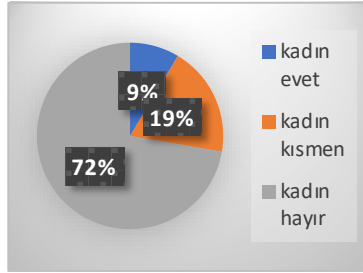
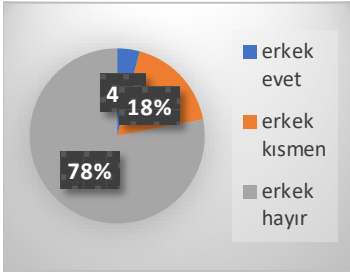
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

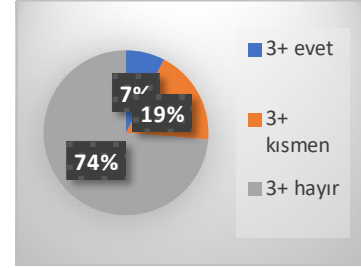
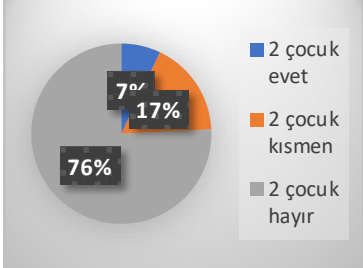
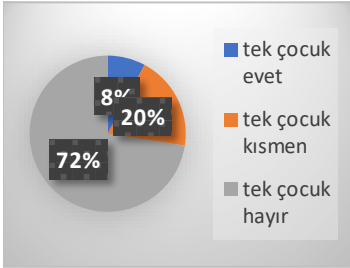
10- Pandemi sürecinde, eşimle kavga ve tartışmalarımız arttı

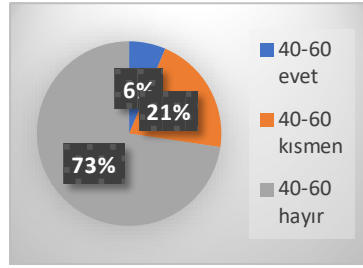
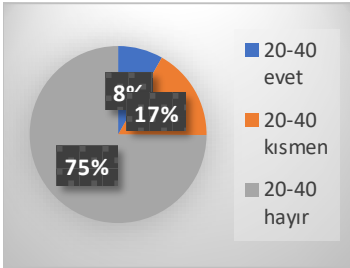
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

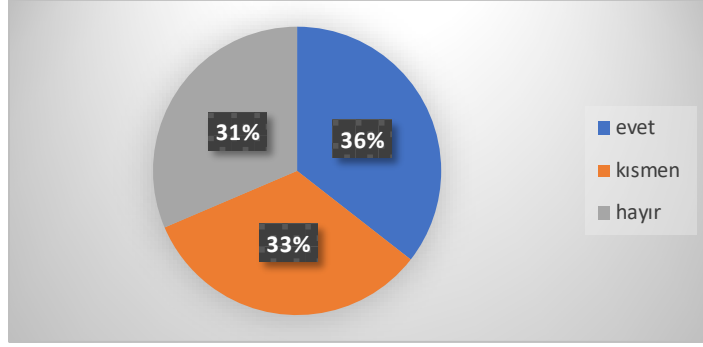
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

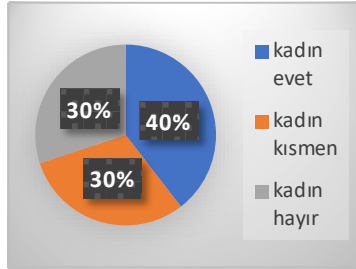
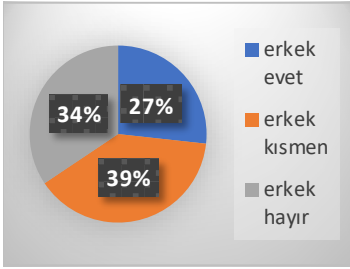
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

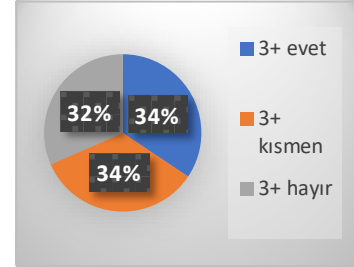
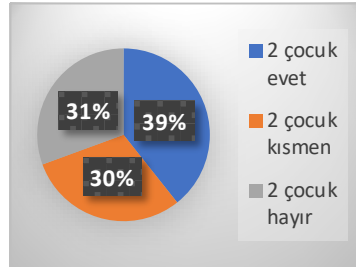
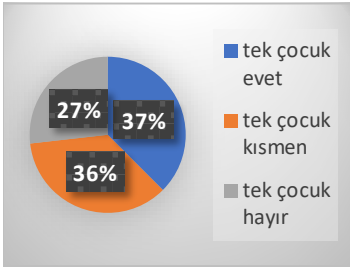
11- Pandemi sürecinde, güçlü ve zayıf yönlerimi keşfettim

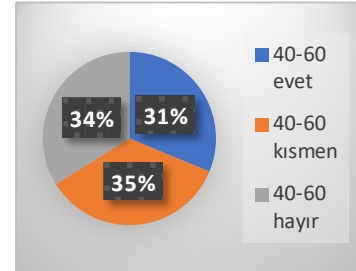
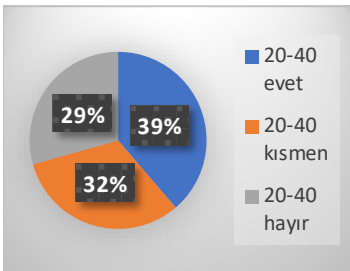
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

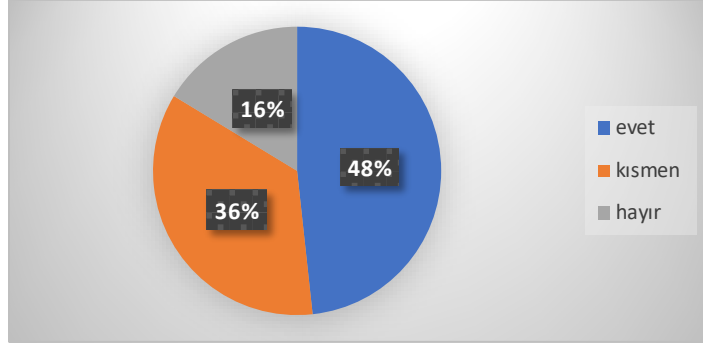
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

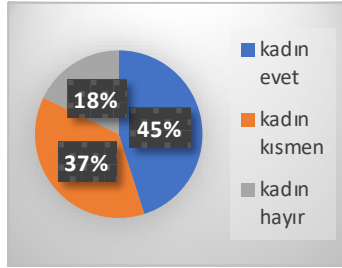
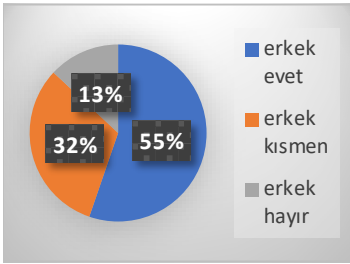
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı değişiklik göstermiştir
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

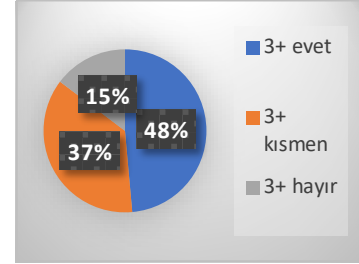
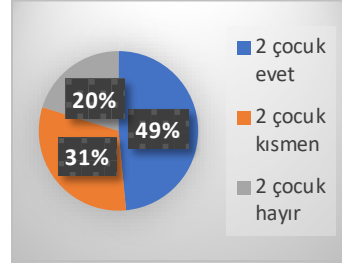
12- Pandemi sürecinde, eşimle evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım

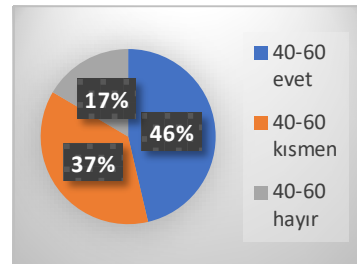
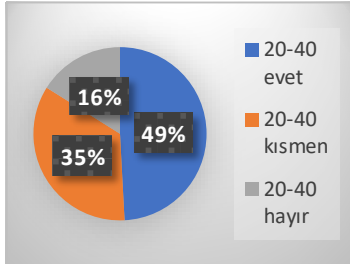
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

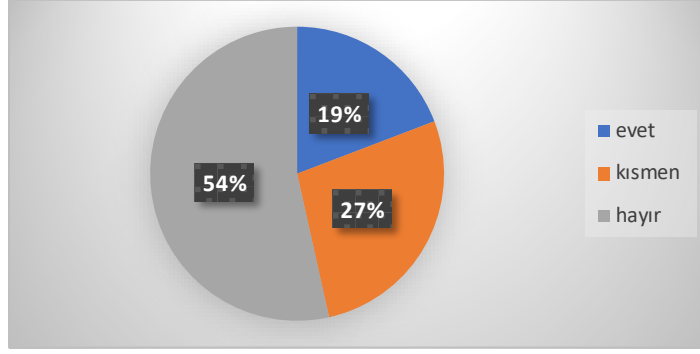
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

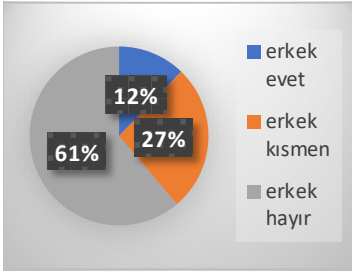
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

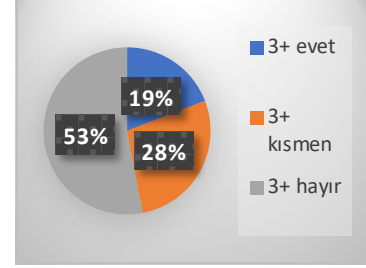
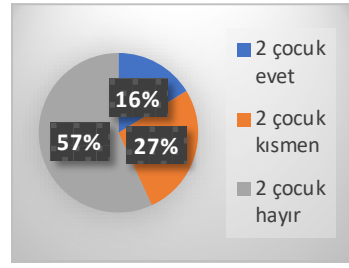
13- Pandemi sürecinde, eşimle birlikte çok zaman geçirmenin zor olduğunu anladım

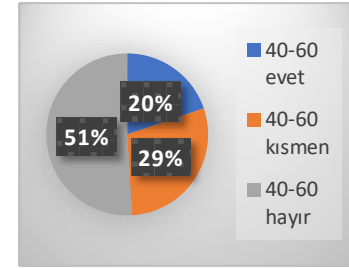
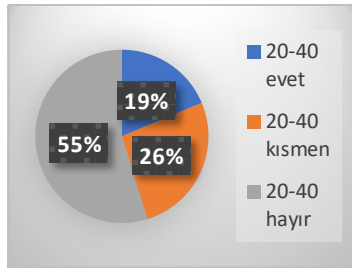
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

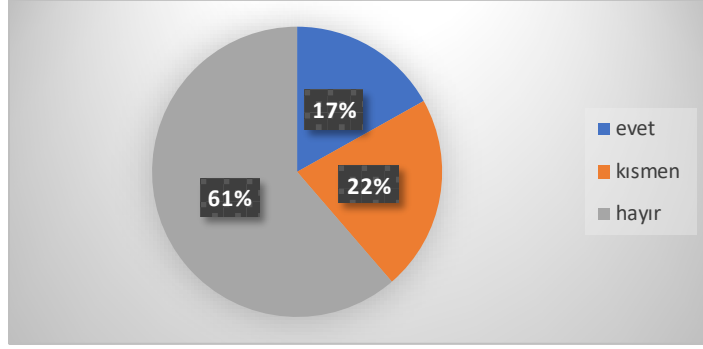
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

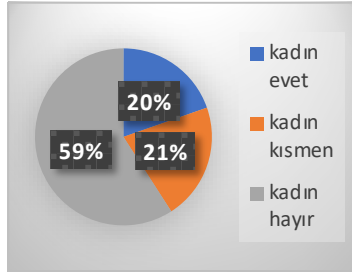
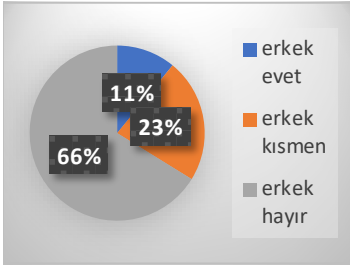
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

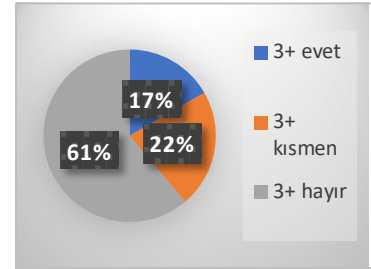
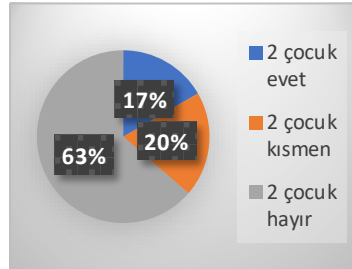
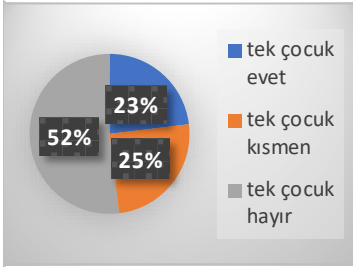
14- Pandemi sürecinde, eşimle az görüşmenin daha iyi olduğunu anladım

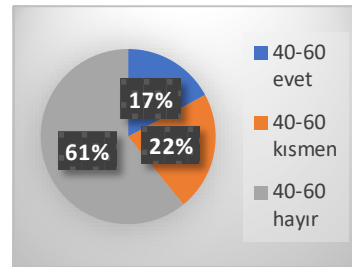
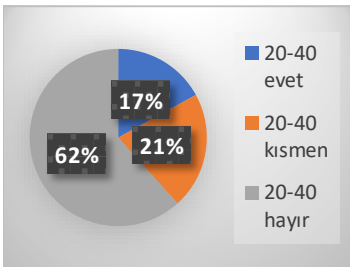
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

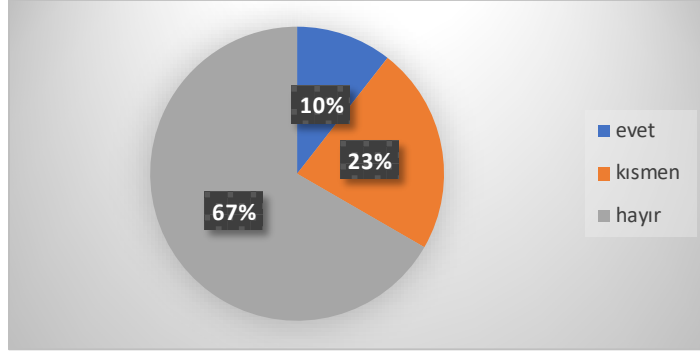
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

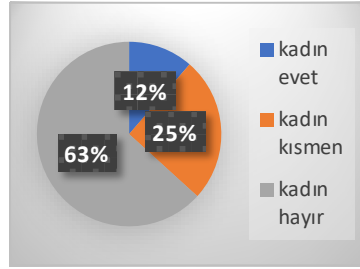
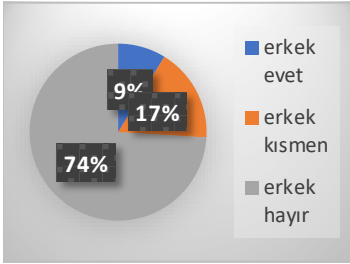
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

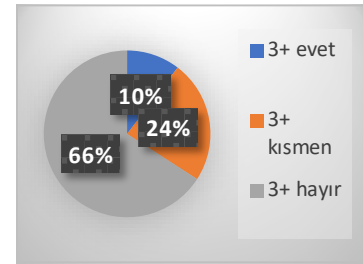
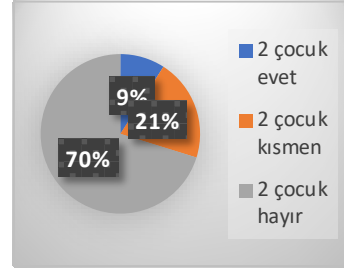
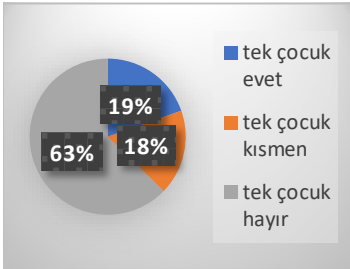
15- Pandemi sürecinde, eşimle birlikte vakit geçirmekten çok, ayrı takıldık

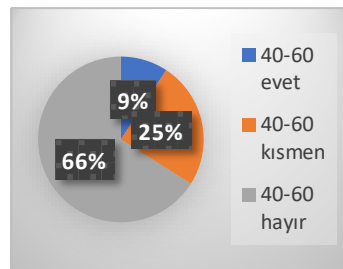
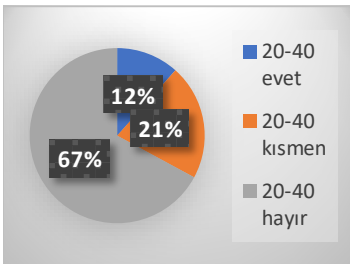
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

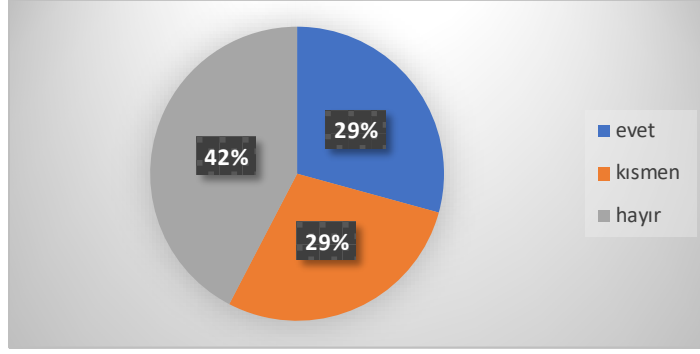
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

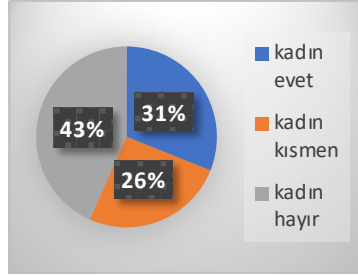
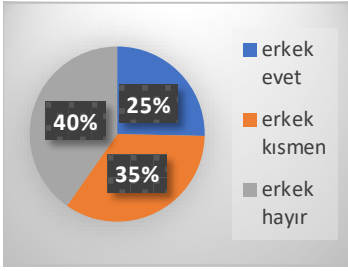
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

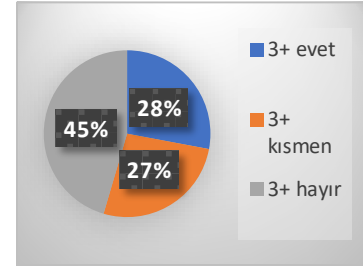
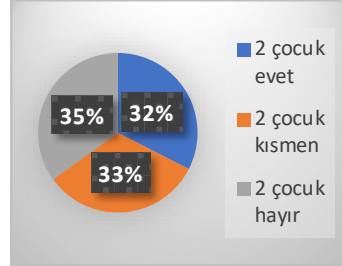
16- Pandemi sürecinde, yüz yüze iletişimden çok sanal ortamları ve telefonu tercih ettik

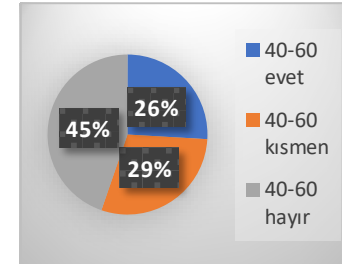
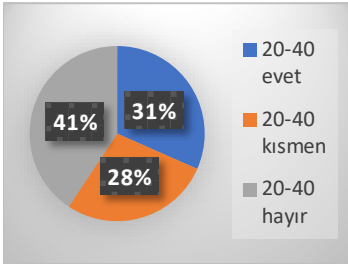
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

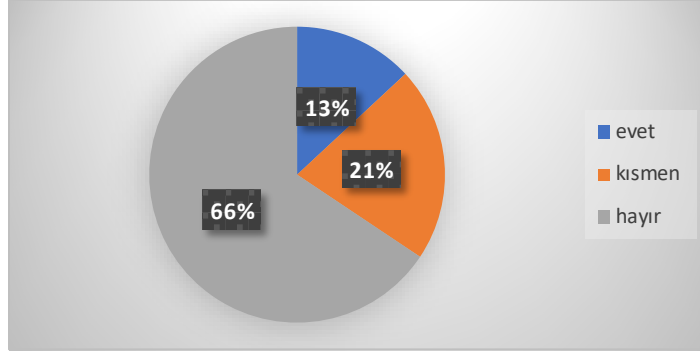
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

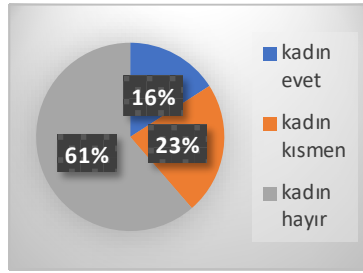
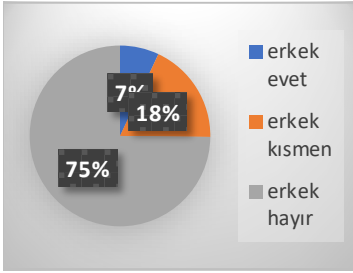
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

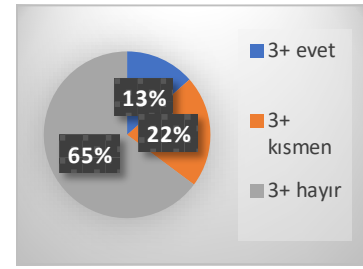
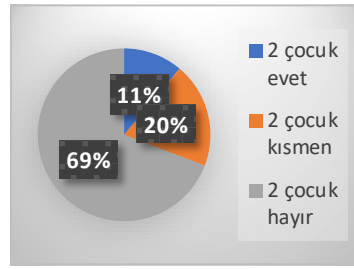
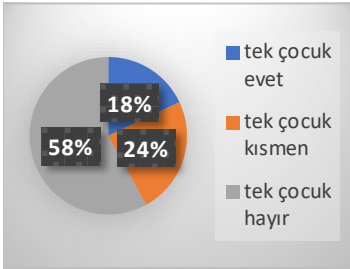
17- Pandemi sürecinde, eşime karşı sabır, hoşgörü ve tahammülüm azaldı

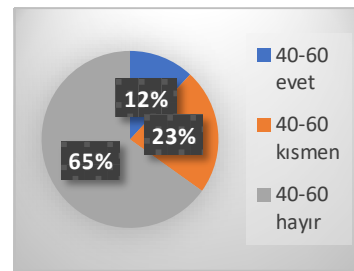
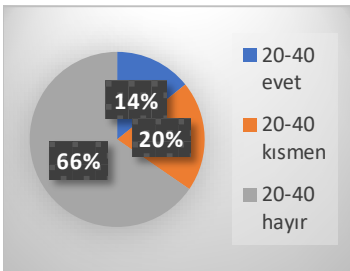
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

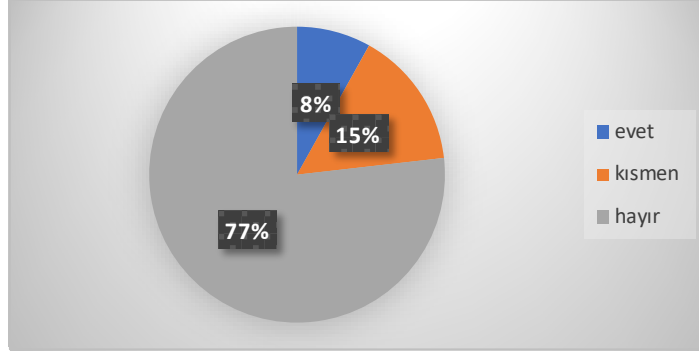
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

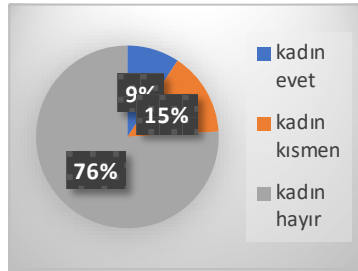
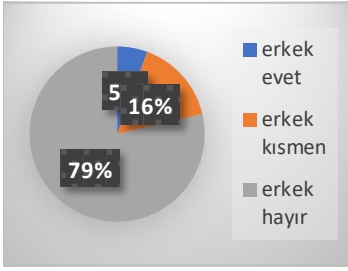
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

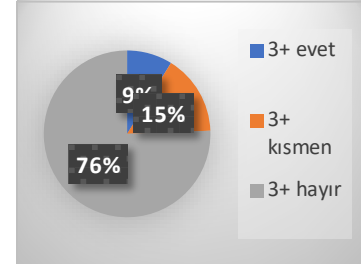
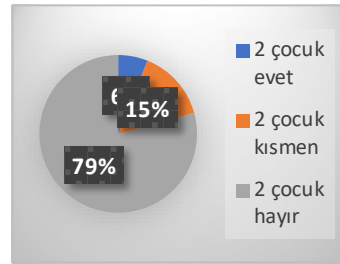
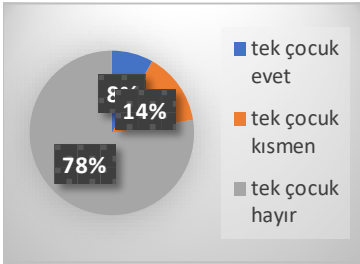
18- Pandemi sürecinde, eşim olumsuz anlamda çok değişti

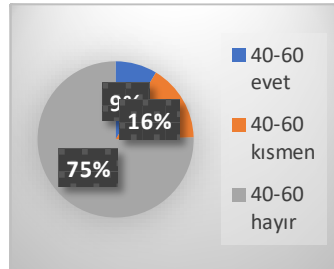
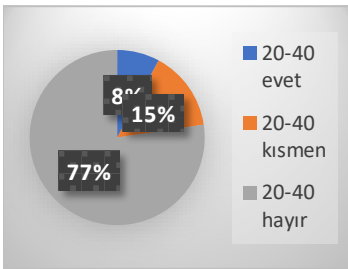
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

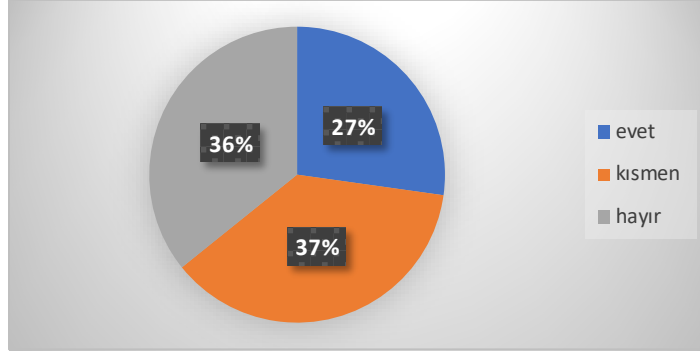
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

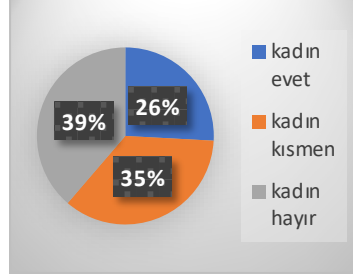
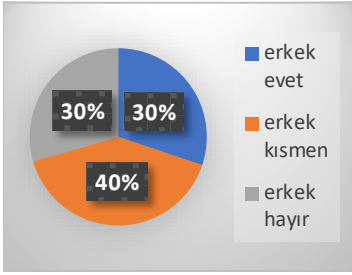
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı değişiklik göstermiştir
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

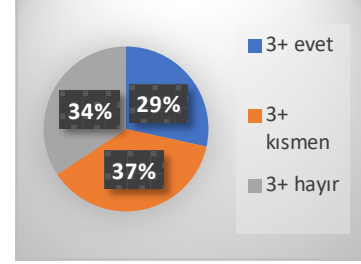
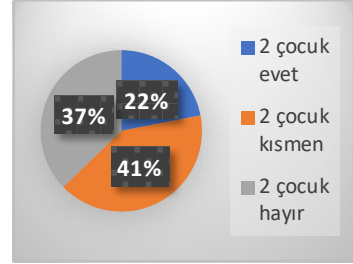
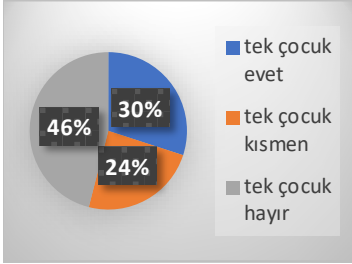
19- Pandemi sürecinde, eşim olumlu anlamda çok değişti

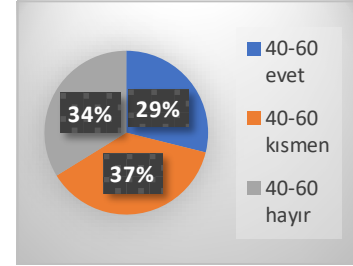
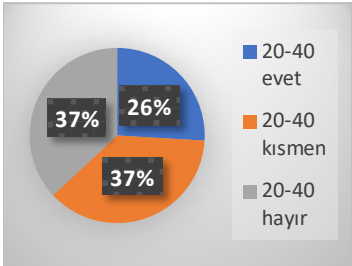
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

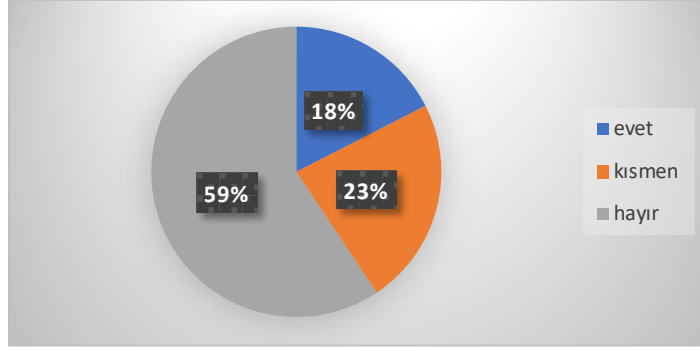
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

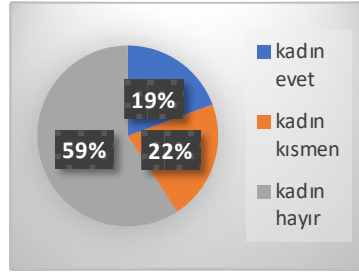
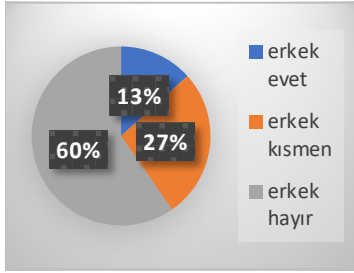
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

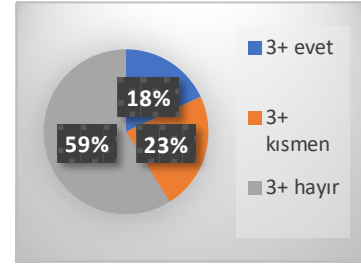
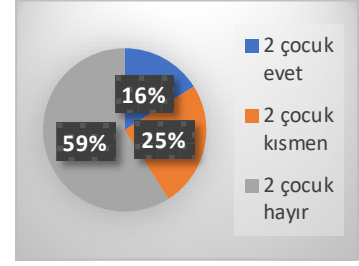
20- Pandemi süreci, aile içi ilişkileri olumsuz yönde etkiledi

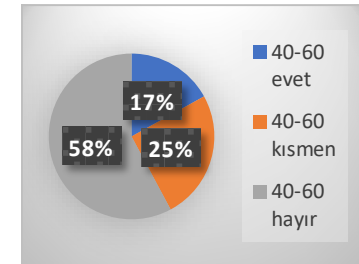
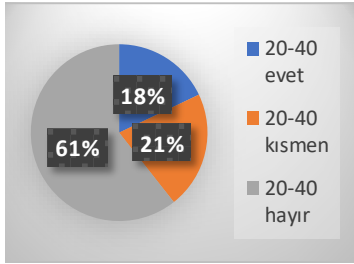
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

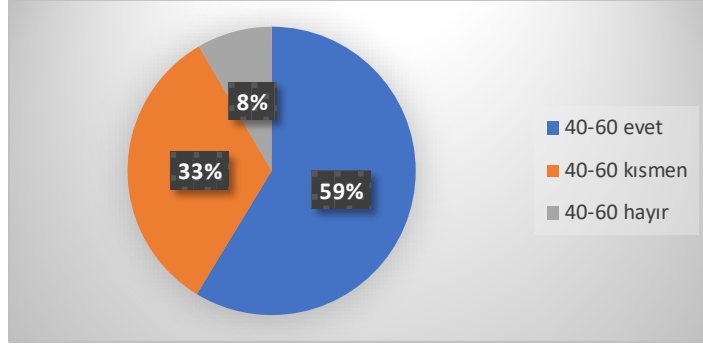
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

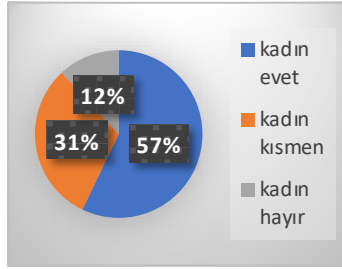
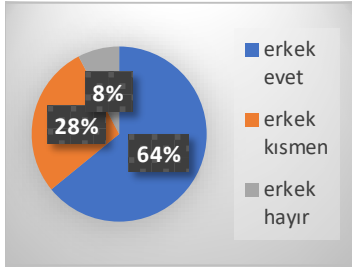
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

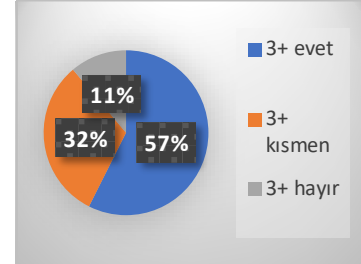
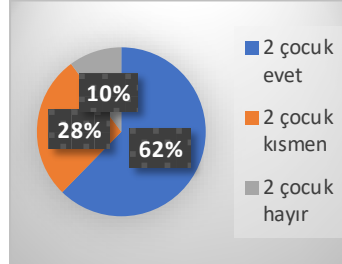
21- Pandemi sürecinde, çocuklarımla daha çok birlikte olmak bana iyi geldi

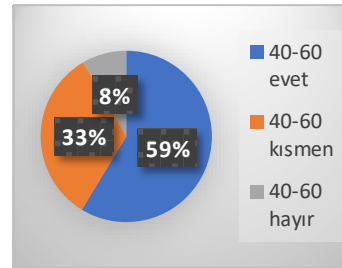
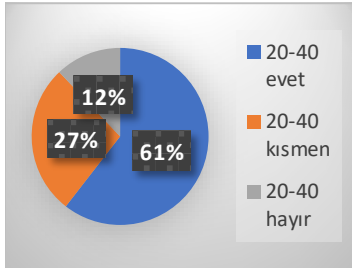
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

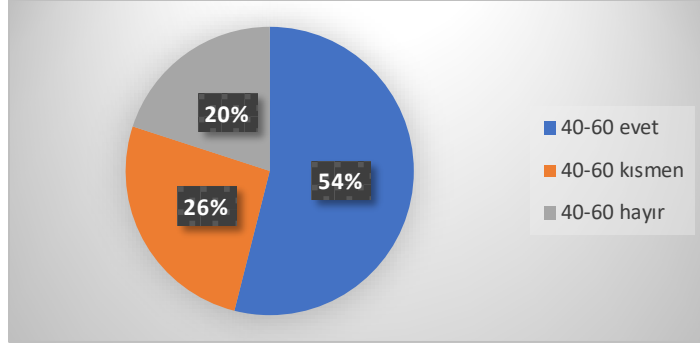
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

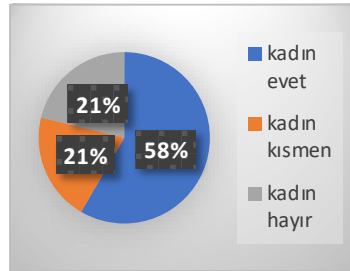
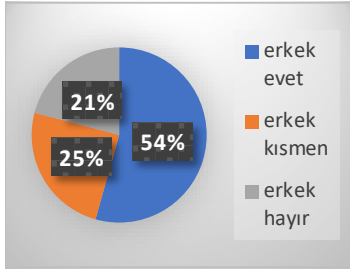
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

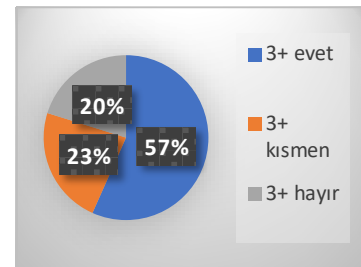
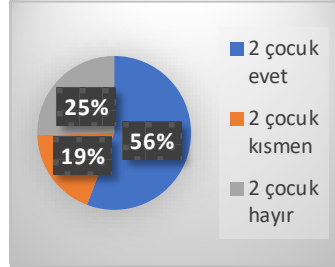
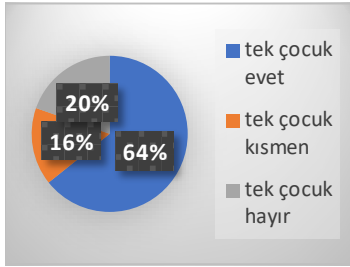
22- Pandemi süreci, çocuklarımı daha iyi tanımamı sağladı

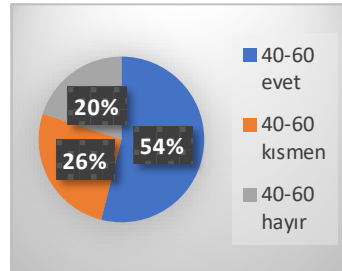
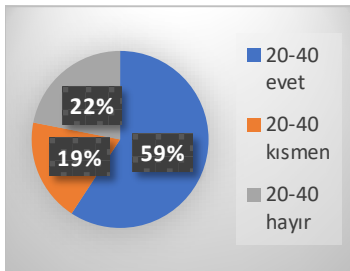
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

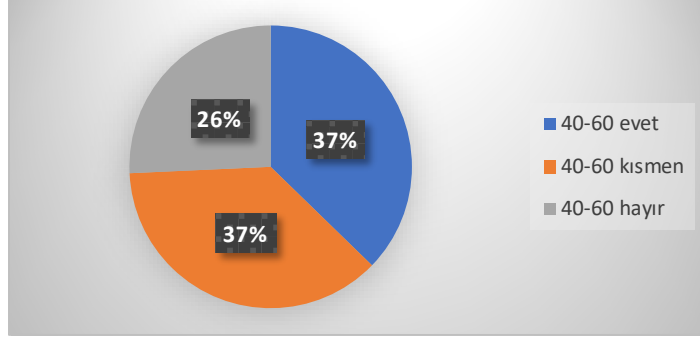
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

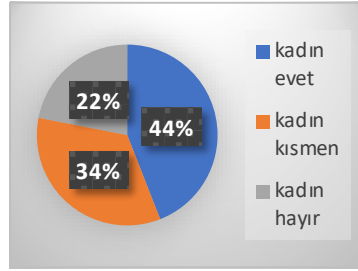
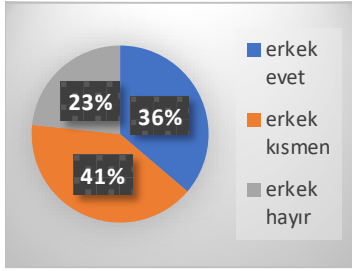
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

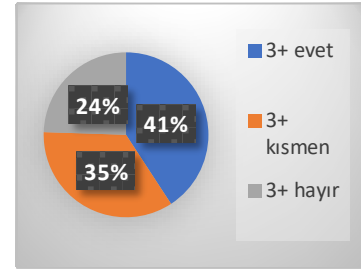
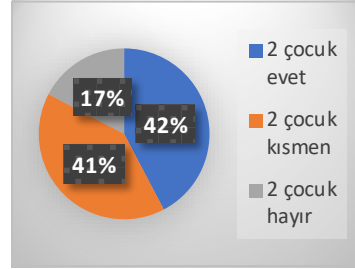
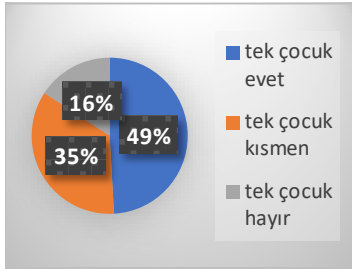
23- Pandemi sürecinde, çocuklarıyla yeni hobiler, aktiviteler keşfettik

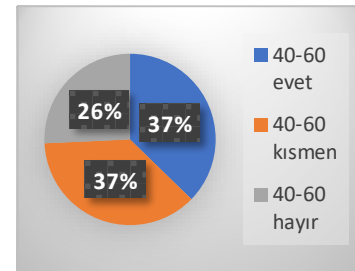
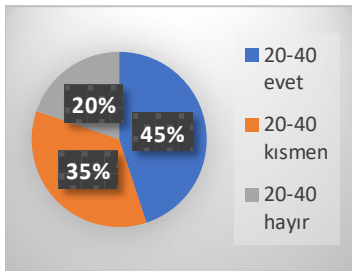
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

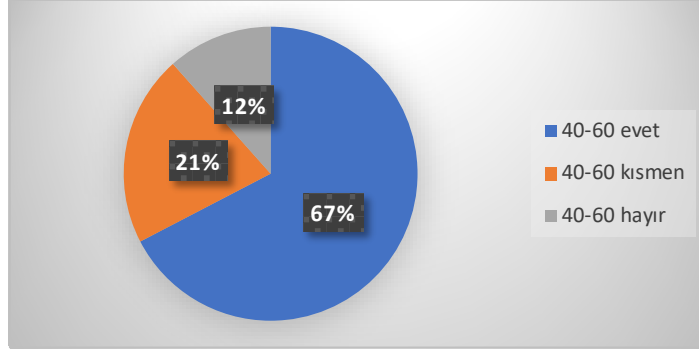
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

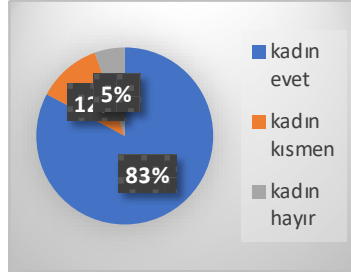
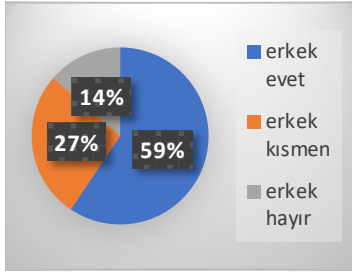
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

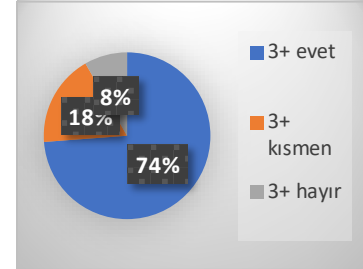
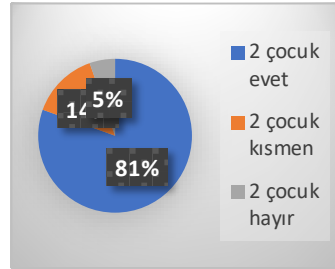
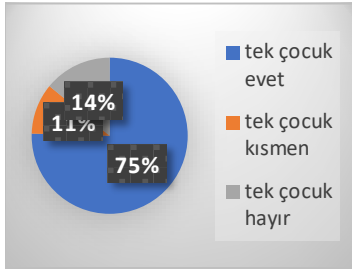
24- Pandemi sürecinde, ev içinde çocuklarıyla ilgili sorumlulukların arttı

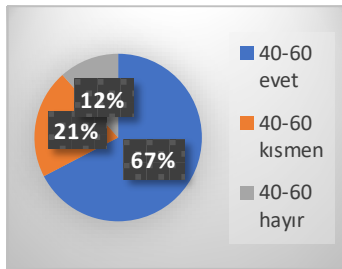
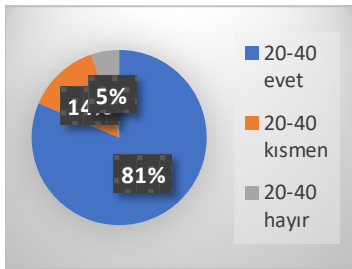
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

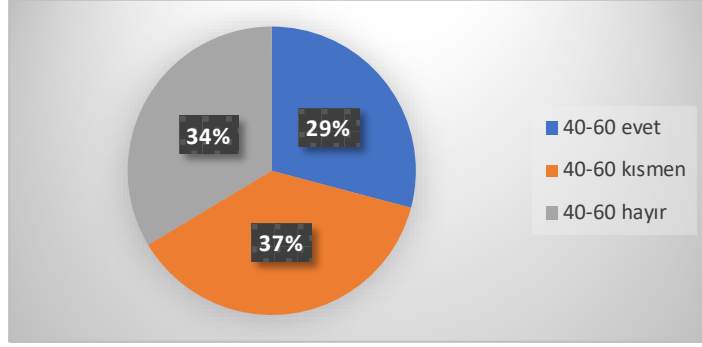
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

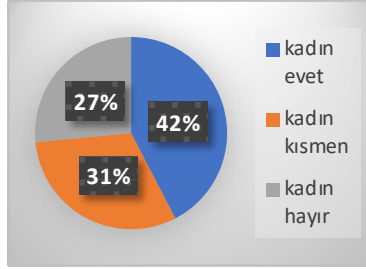
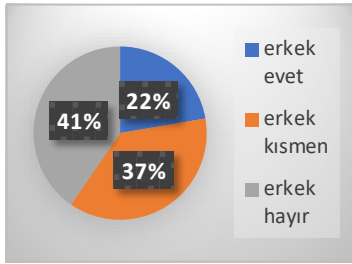
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı değişiklik göstermiştir.
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

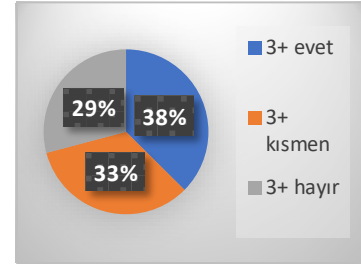
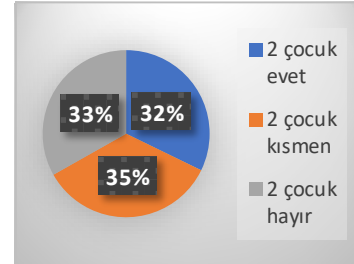
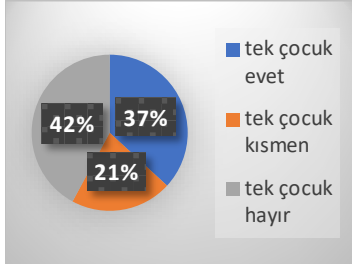
25- Pandemi sürecinde, evde en çok çocuklarımla ilgili konularda zorlandım

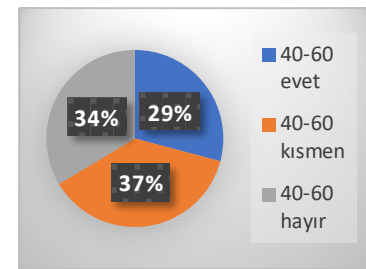
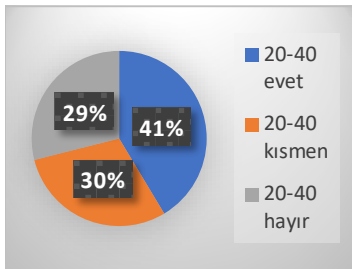
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

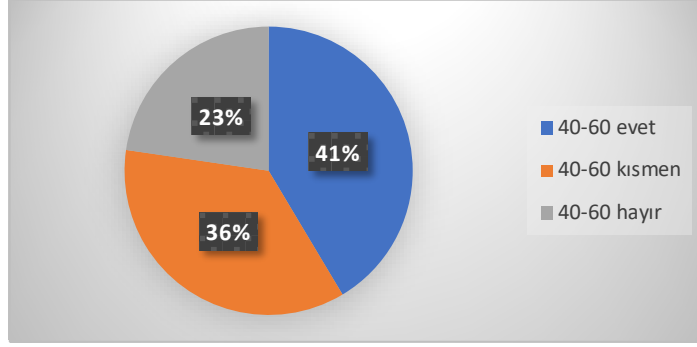
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

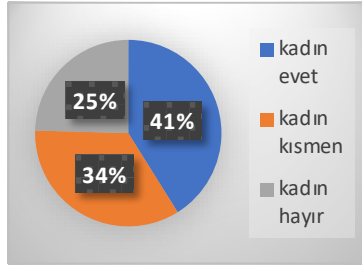
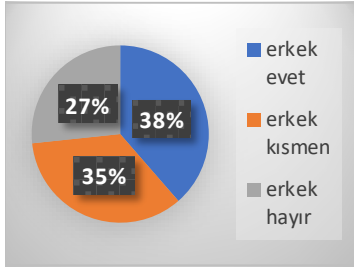
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Erkekler daha çok hayır, kadınlar ise daha çok evet cevabı verilmiştir
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

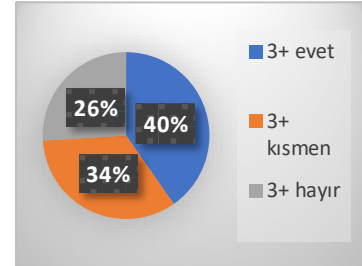
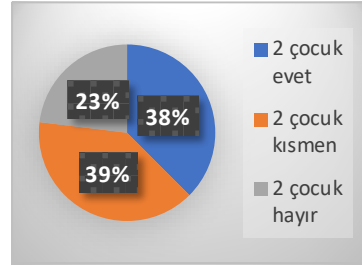
26- Pandemi sürecinde, çocuklarım bana psikolojik açıdan çok destekçi oldu

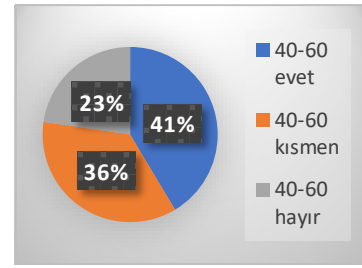
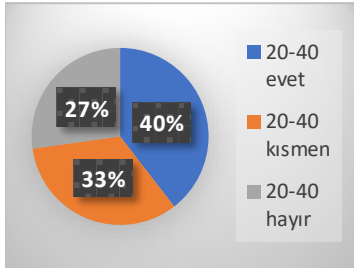
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

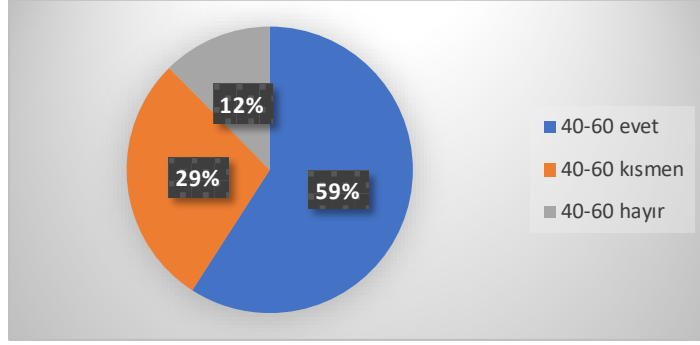
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

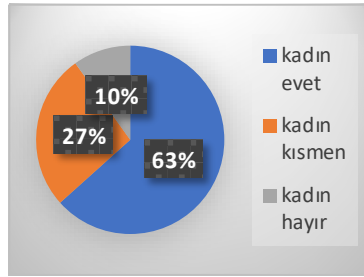
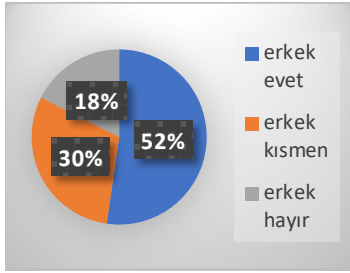
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır

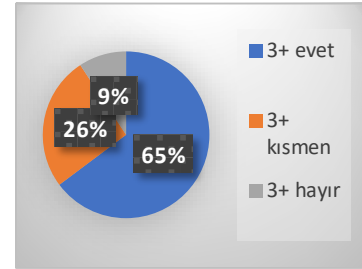
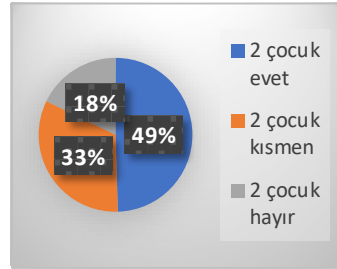
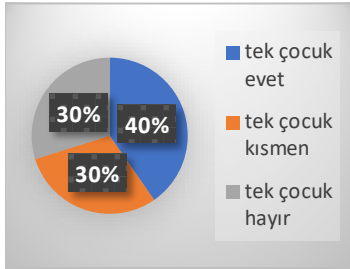
27- Pandemi sürecinde, evdeki işlerde çocuklarım bana yardımcı oldu

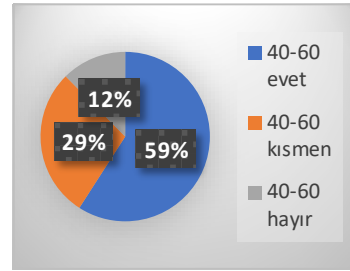
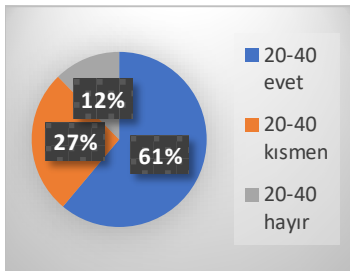
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

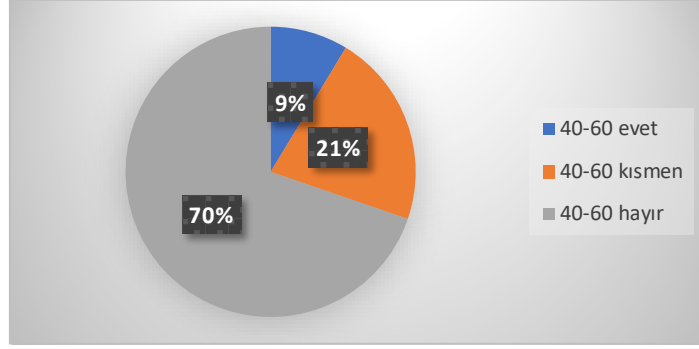
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

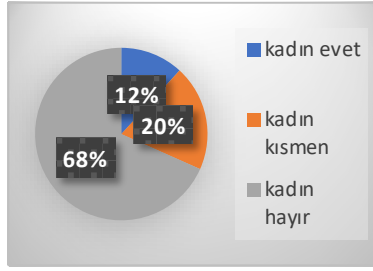
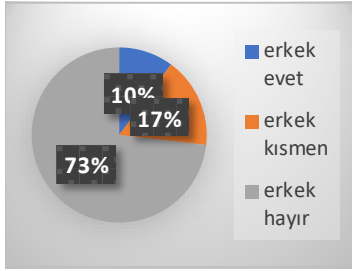
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

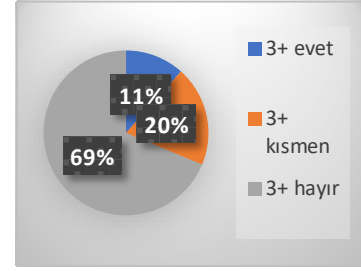
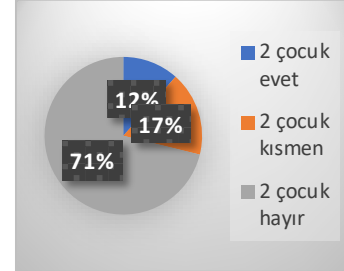
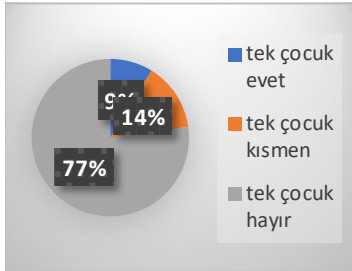
28- Pandemi sürecinde, çocuklarıyla olan iletişimimiz olumsuz etkilendi

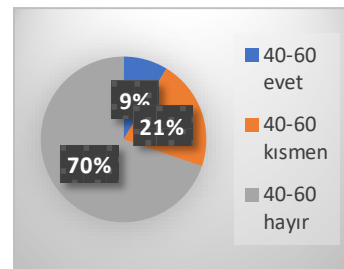
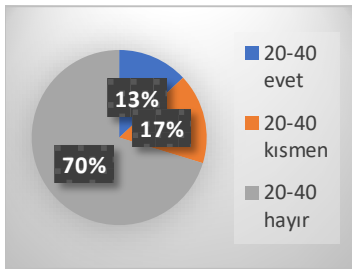
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

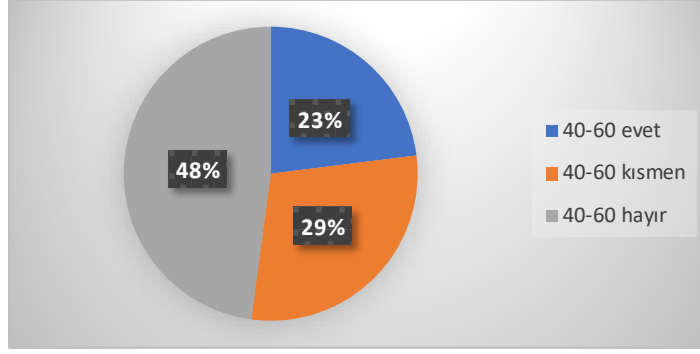
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

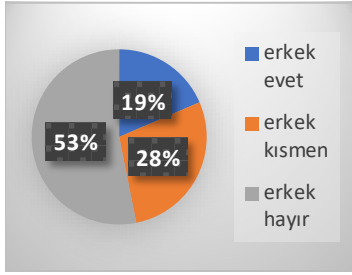
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyleri arasında hayır diyenlerin oranı değişmemiştir

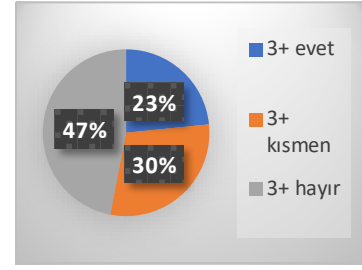
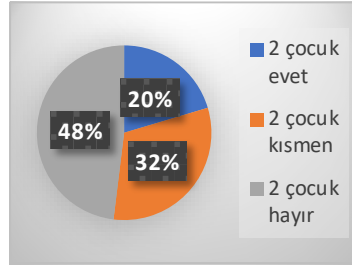
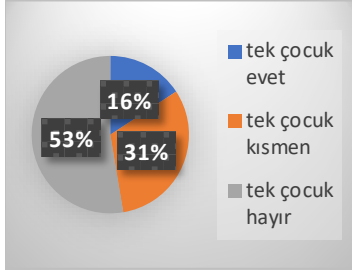
29- Pandemi sürecinde, çocuklarının psikolojisi bozuldu

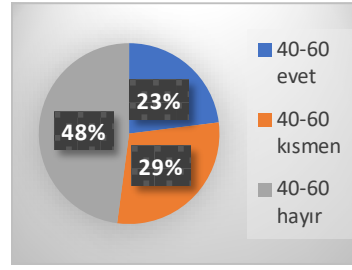
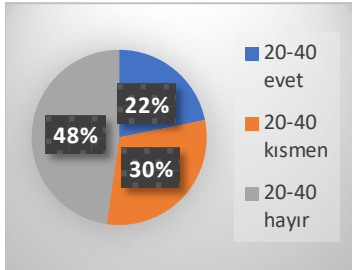
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

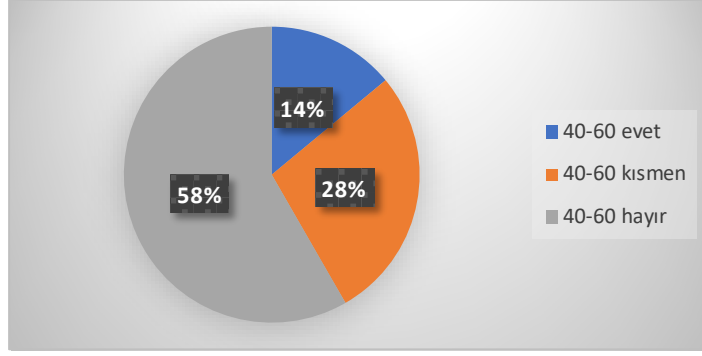
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

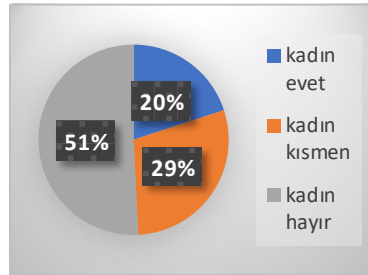
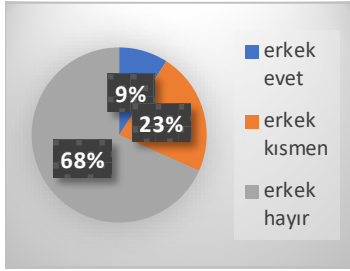
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyleri arasında hayır diyenlerin oranı değişmemiştir

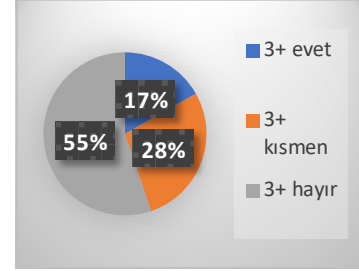
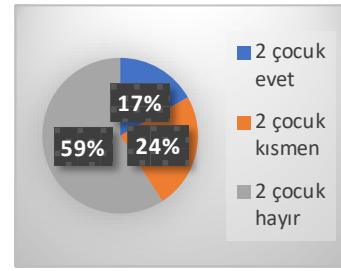
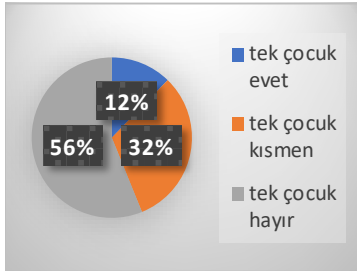
30- Pandemi sürecinde, çocuklarıyla olan kavga ve tartışmalarımız arttı

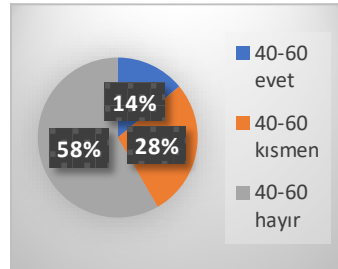
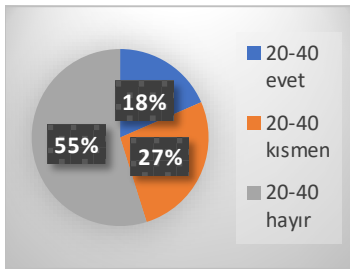
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

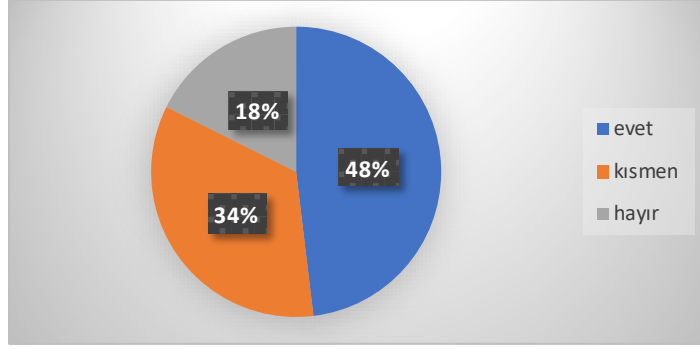
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

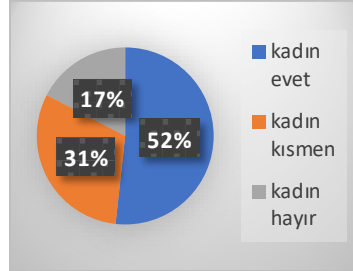
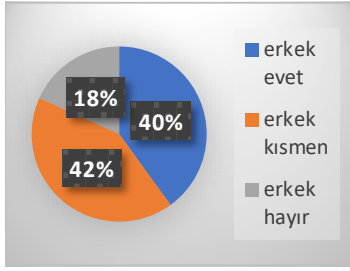
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı değişiklik göstermiştir
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

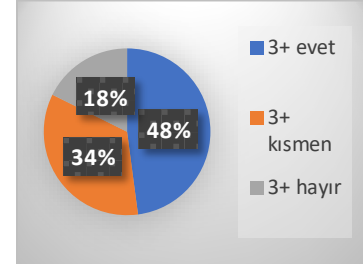
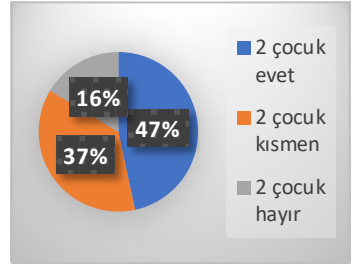
31- Pandemi sürecinde, çocuklarımlın güçlü ve zayıf yönlerini keşfettim

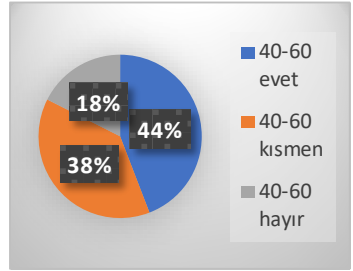
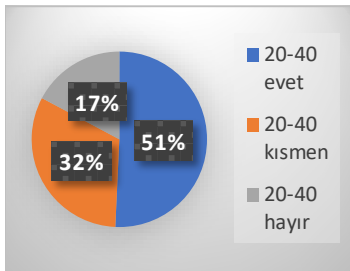
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

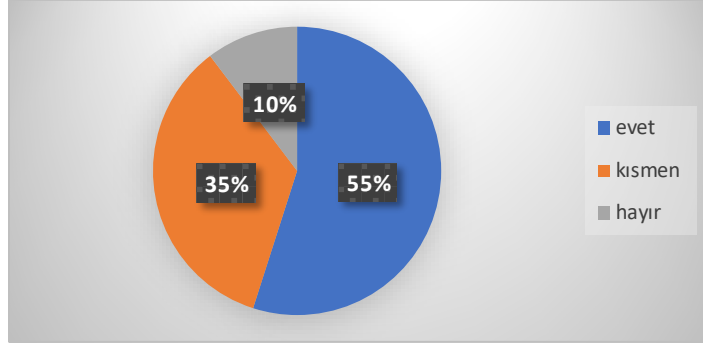
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

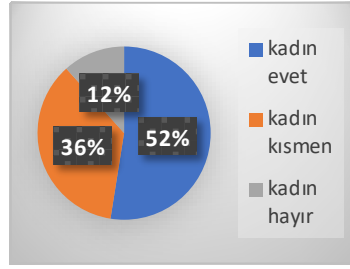
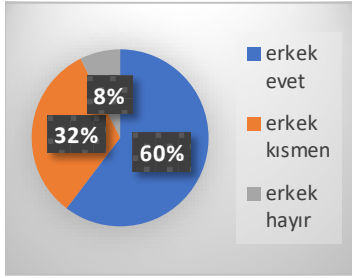
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

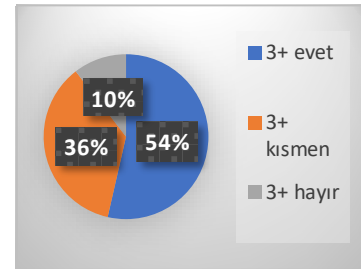
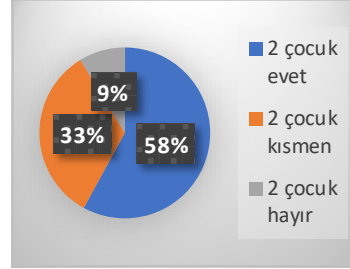
32- Pandemi sürecinde, çocuklarımla evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım

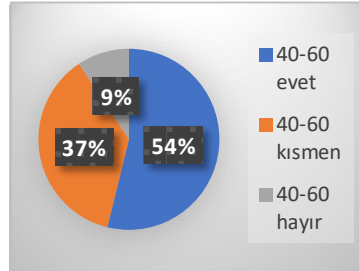
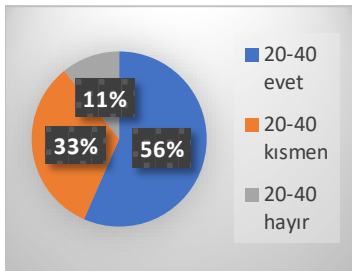
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

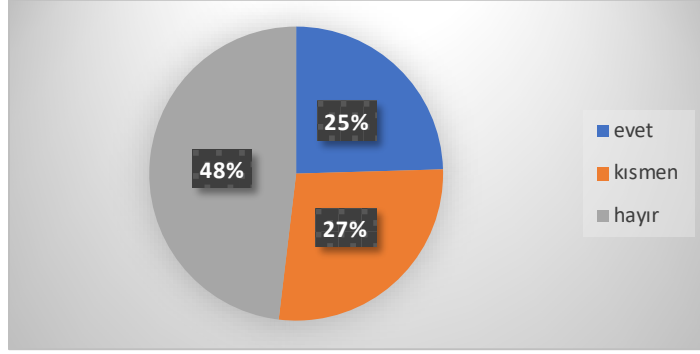
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

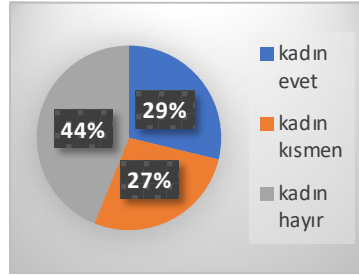
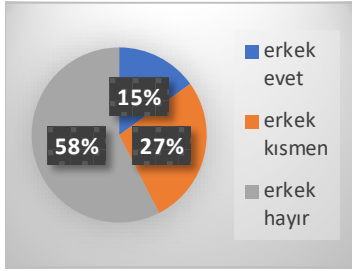
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

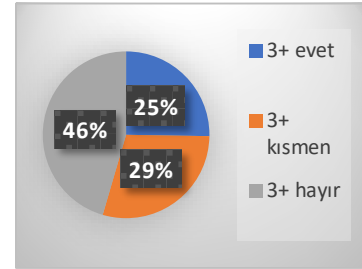
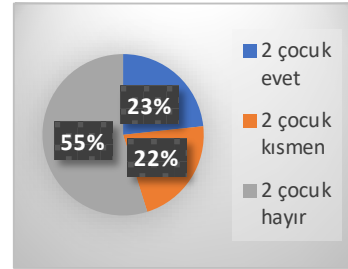
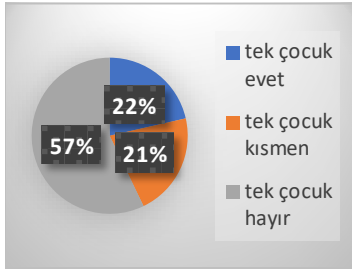
33- Pandemi sürecinde, çocuklarıyla çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım

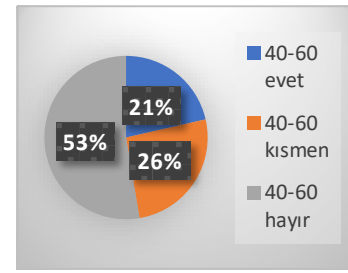
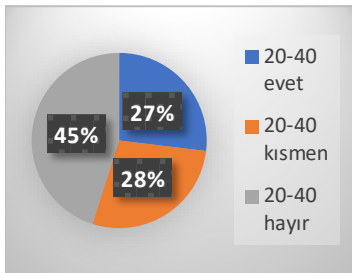
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

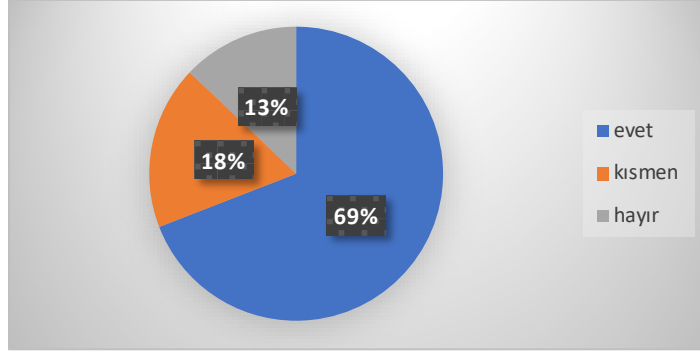
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

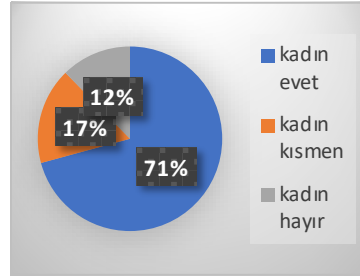
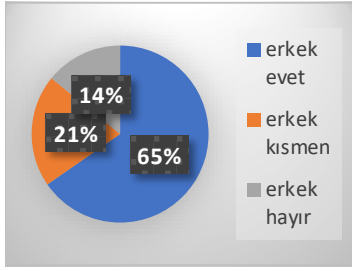
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

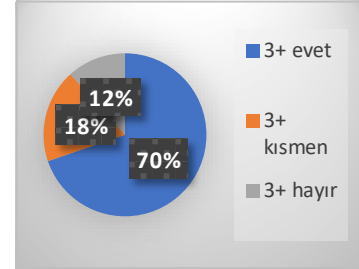
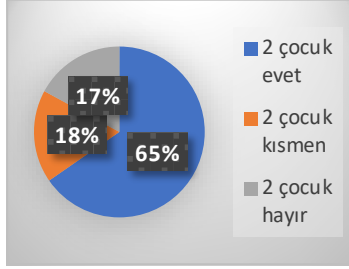
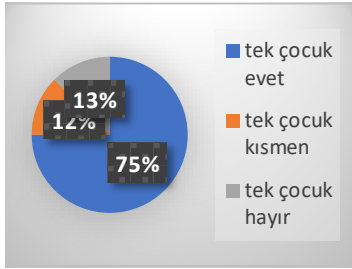
34- Pandemi sürecinde, çocuklarımla değeri anlamadım

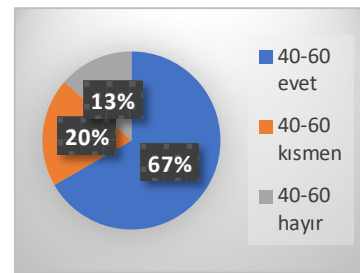
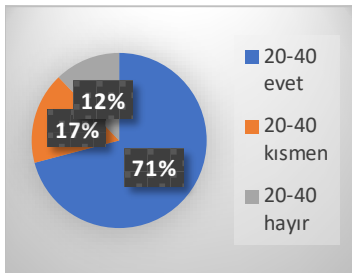
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

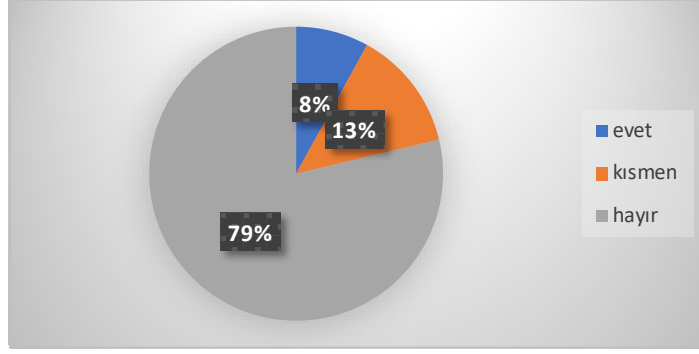
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

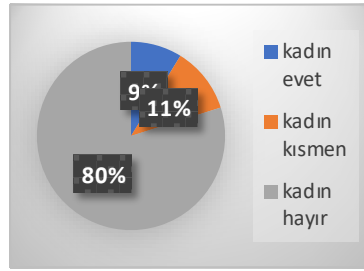
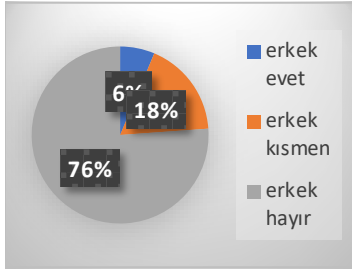
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Evet diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

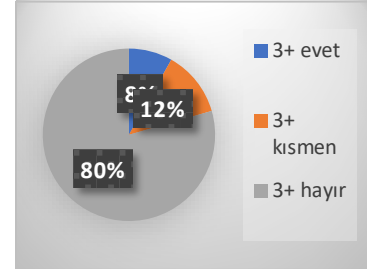
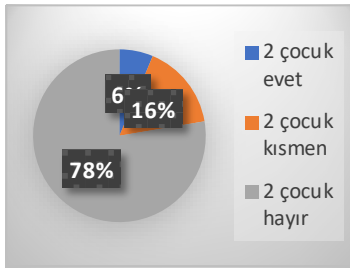
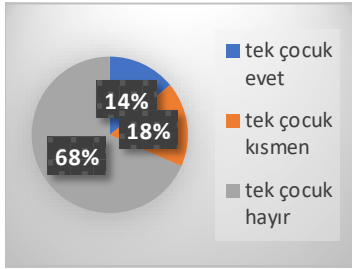
35- Pandemi sürecinde, evde daha çok, yalnız takıldım

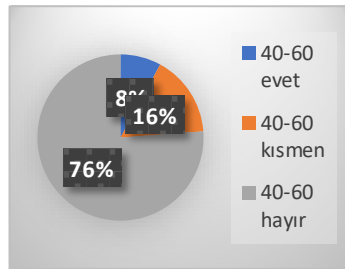
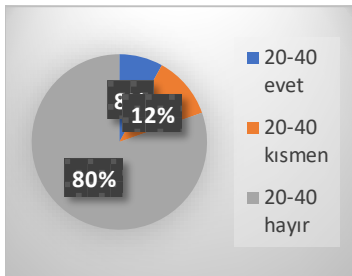
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

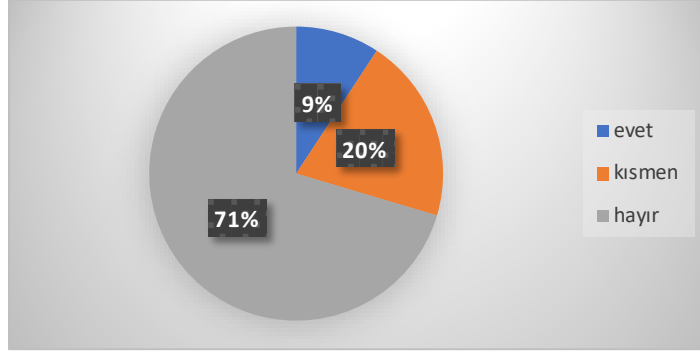
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

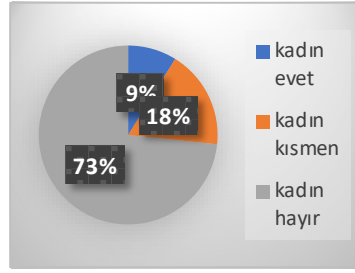
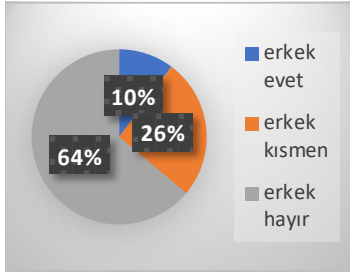
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

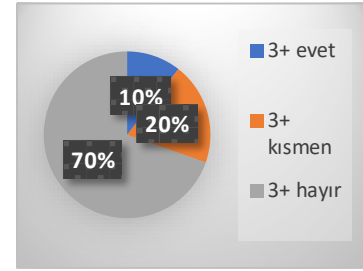
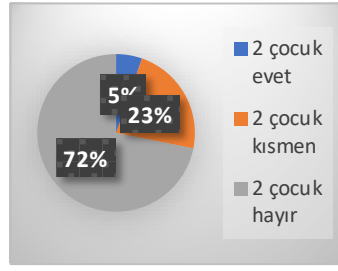
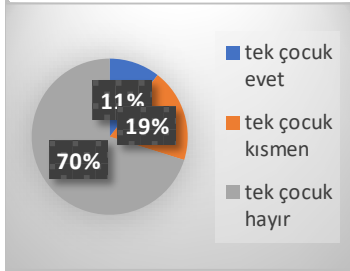
36- Pandemi sürecinde, çocuklarıyla yüz yüze iletişimden çok sanal ortamları ve telefonu tercih

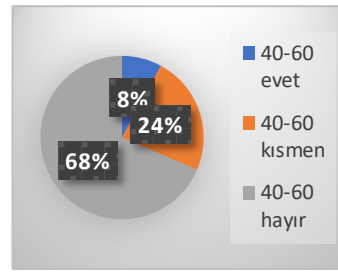
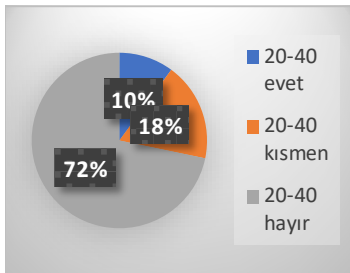
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

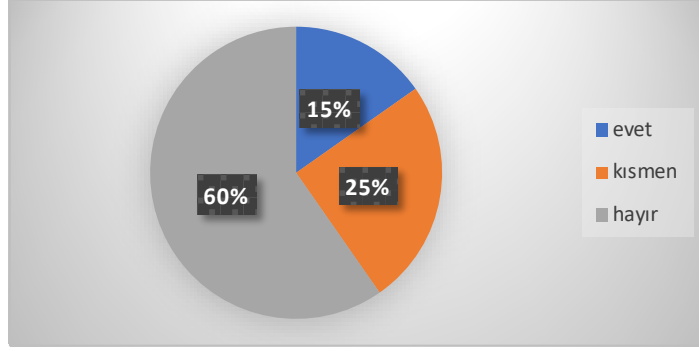
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

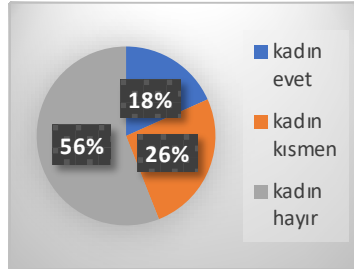
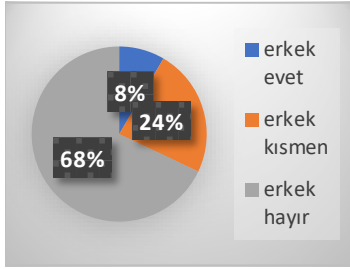
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı kadınlarda daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

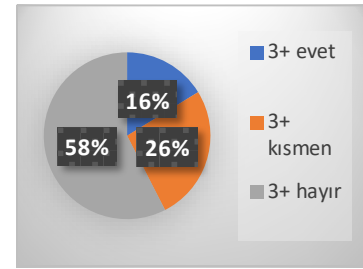
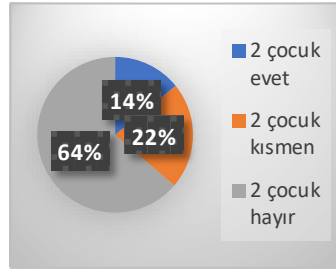
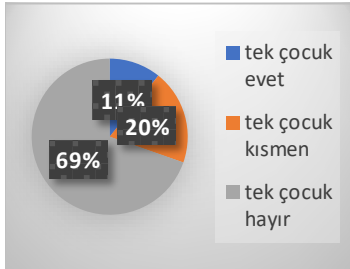
37- Pandemi sürecinde, çocuklarımın beni anlamadıklarını farkettim

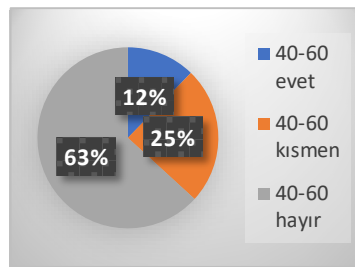
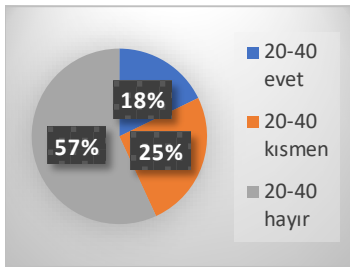
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

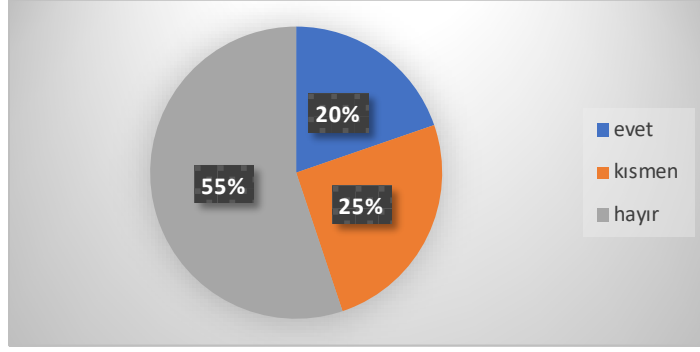
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

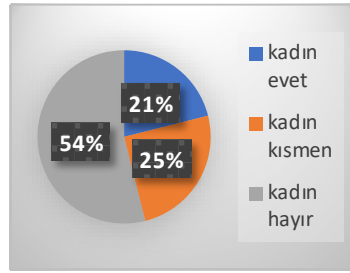
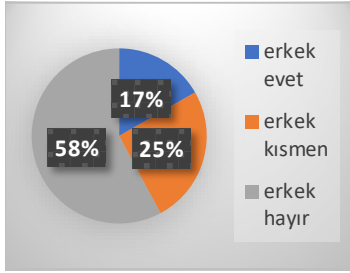
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı artmıştır

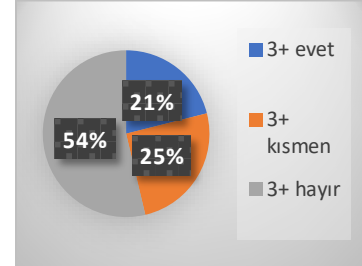
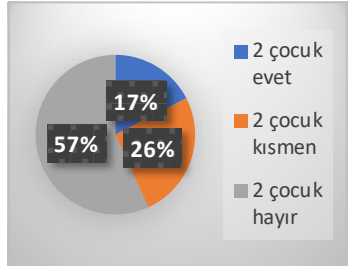
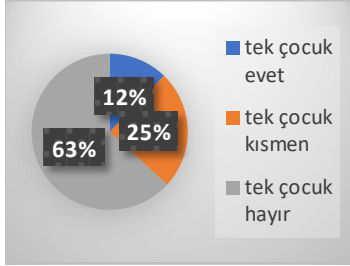
38- Pandemi sürecinde, çocuklarım olumsuz anlamda değişti

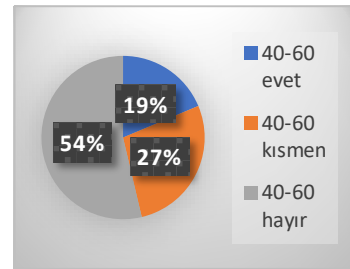
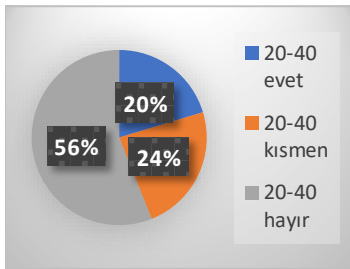
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

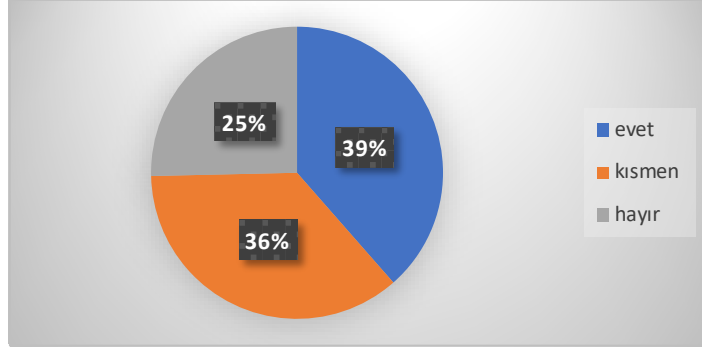
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

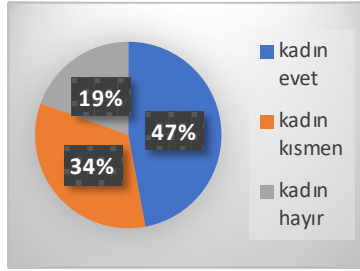
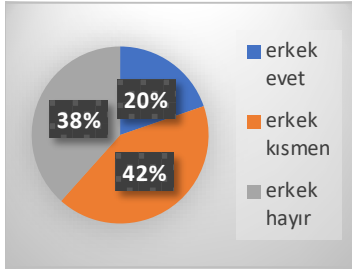
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür

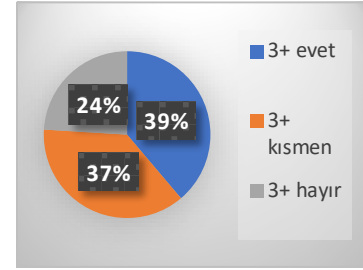
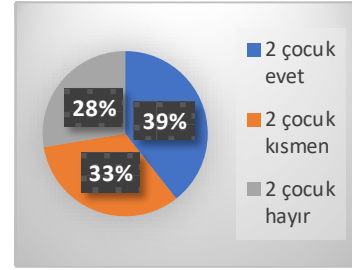
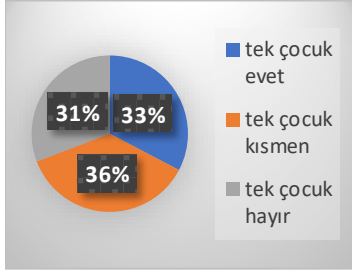
39- Pandemi sürecinde, eşimden çok çocuklarıyla vakit geçirdik

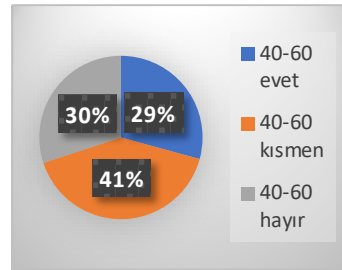
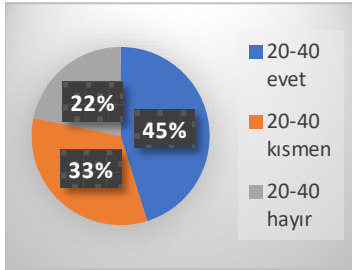
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

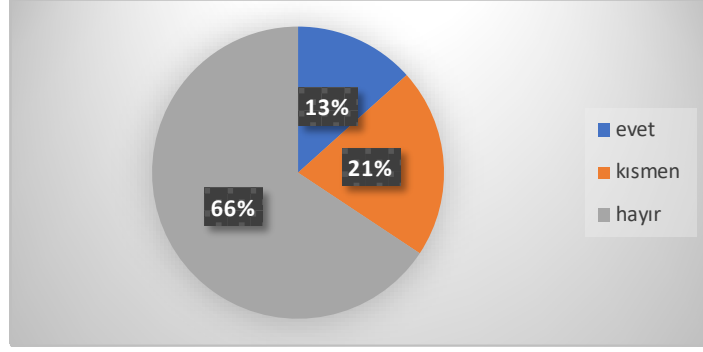
C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

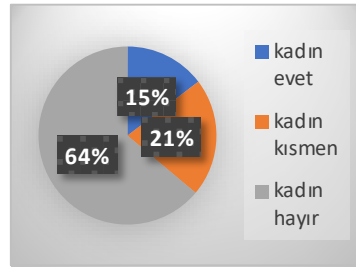
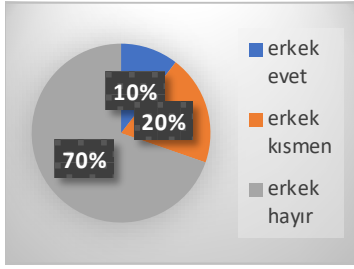
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok evet cevabı verilmiştir
- 2- Erkekler daha çok hayır, kadınlar ise evet cevabı vermiştir
- 3- Çocuk sayısı arttıkça evet diyenlerin oranı artmıştır
- 4- Yaş düzeyi arttıkça evet diyenlerin oranı düşmüştür

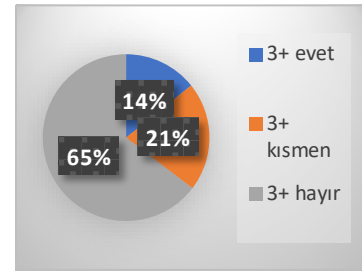
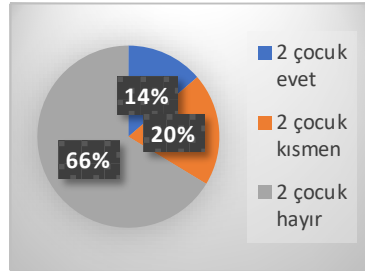
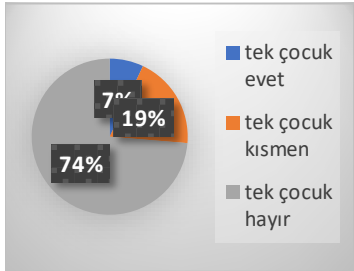
40- Pandemi sürecinde, yaşadığımız zorluklarda çocuklarımdan yeterince destek alamadım

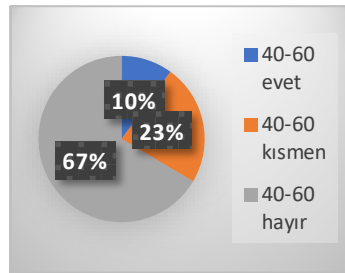
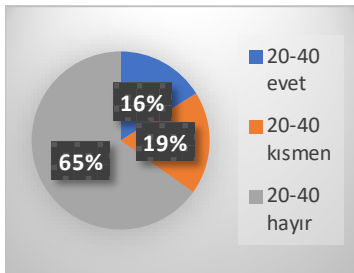
A-Cinsiyete Göre

B-Çocuk Sayısına Göre

C-Ebeveyn Yaş Düzeyine Göre

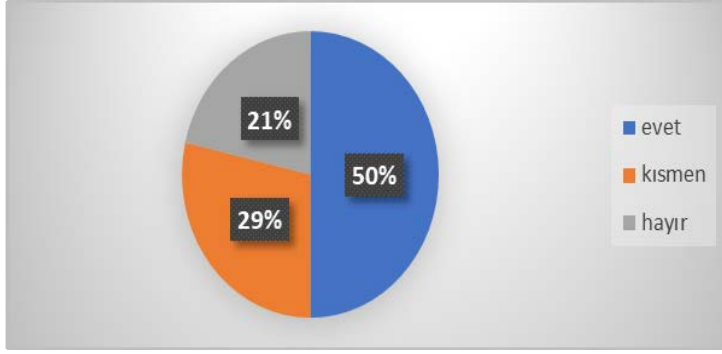
Bulgular:

- 1- Bu maddeye daha çok hayır cevabı verilmiştir
- 2- Hayır diyenlerin oranı erkeklerde daha fazladır
- 3- Çocuk sayısı arttıkça hayır diyenlerin oranı düşmüştür
- 4- Yaş düzeyi arttıkça hayır diyenlerin oranı yükselmiştir

3.2.Öğrenci Formu

Öğrenci formunda bulunan her maddenin yüzdeler halinde gösterilmiş ve en çok çıkan durum vurgulanmıştır.

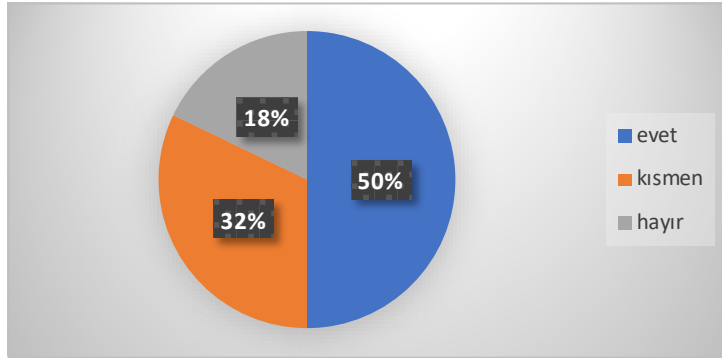
1 - Pandemi sürecinde, anne-babamla daha çok birlikte olmak bana iyi geldi

Bulgular:

Çocukların %50 si bu süreçte anne babaları ile birlikte olmanın kendilerine iyi geldiğini ifade etmiştir.

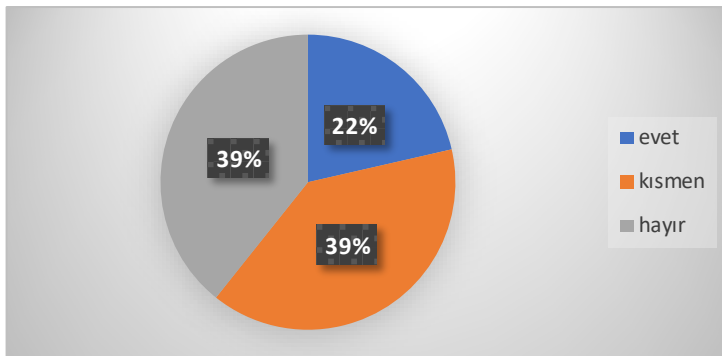
2- Pandemi süreci, anne- babamı daha iyi tanımamı sağladı

Bulgular:

Çocukların %50 si bu süreçte anne babalarını daha iyi tanıdığını ifade etmiştir.

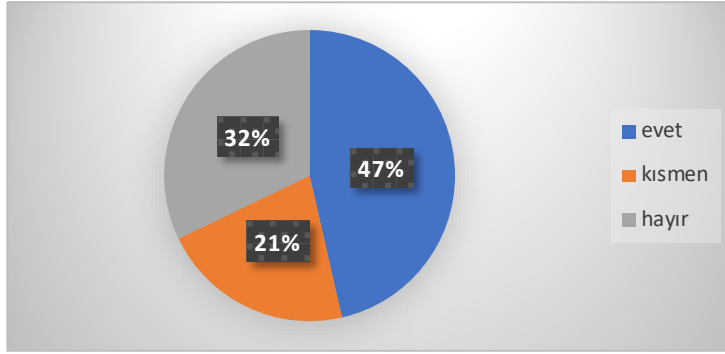
3- Pandemi sürecinde, anne-babamla yeni hobiler, aktiviteler keşfettik

Bulgular:

Çocukların %39 u bu süreçte ebeveynleri ile yeni hobi ve aktivite keşfetmediklerini ifade etmişti

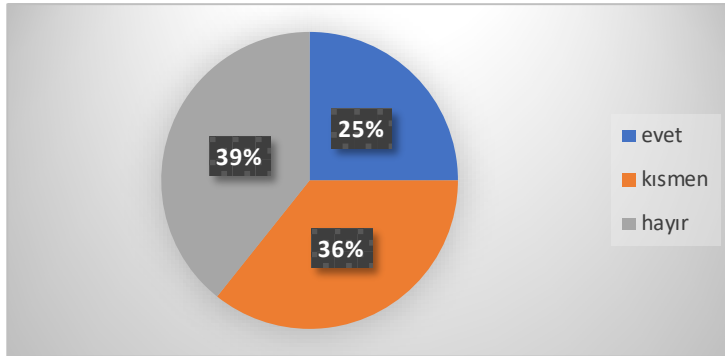
4- Pandemi sürecinde, ev içinde sorumluluklarım arttı

Bulgular:

Çocukların % 47 si bu süreçte evdeki sorumluluklarının arttığını ifade etmişlerdir

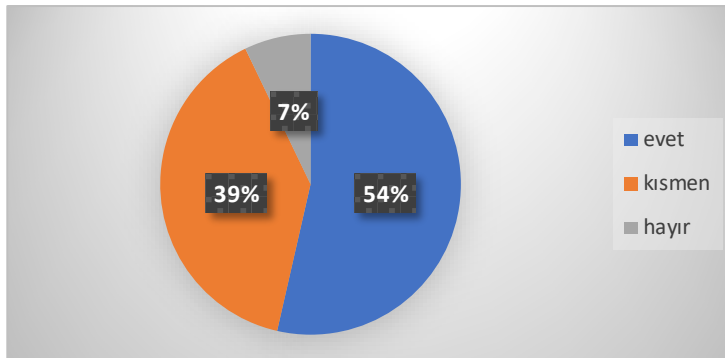
5- Pandemi sürecinde, evde en çok ben zorlandım

Bulgular:

Çocukların %39 u bu süreçte evde en çok kendilerinin zorlanmadığını ifade etmiştir

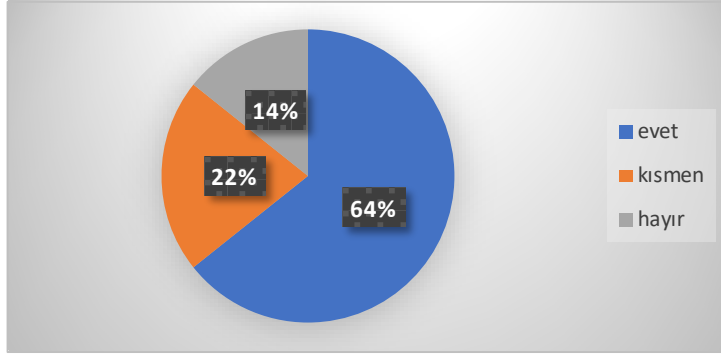
6- Pandemi sürecinde, anne-babam bana çok destekçi oldu

Bulgular:

Çocukların % 54 ü ebeveynlerinin kendilerine çok destekçi olduğunu ifade etmiştir

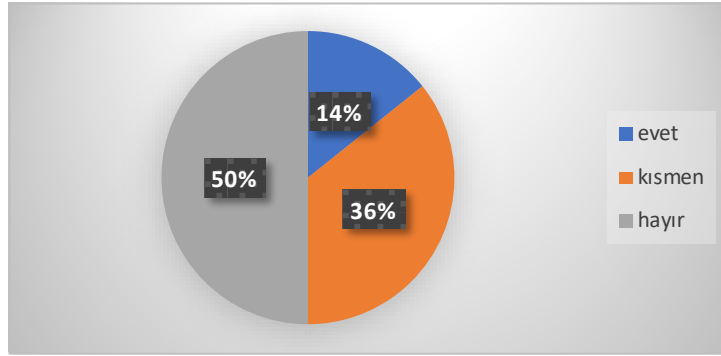
7- Pandemi sürecinde, evdeki işlerde anne-babama yardımcı oldum

Bulgular:

Çocukların %64 ü bu süreçte evdeki işlerde ebeveynlerine yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir.

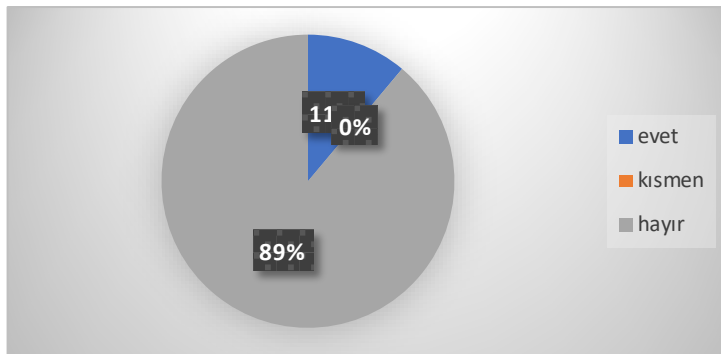
8- Pandemi sürecinde, anne-babamla olan iletişimimiz olumsuz etkilendi

Bulgular:

Çocukların %50 si bu süreçte ebeveynleri ile iletişimlerinin olumsuz etkilenmediğini ifade etmişlerdir

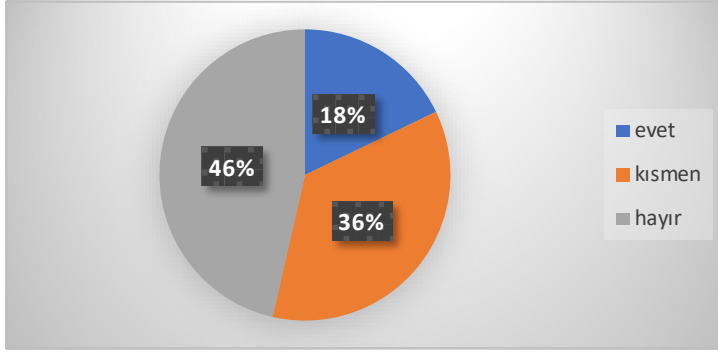
9- Pandemi sürecinde, psikolojik yardım aldım

Bulgular:

Çocukları %89 u bu süreçte psikolojik yardım almadıklarını ifade etmişlerdir.

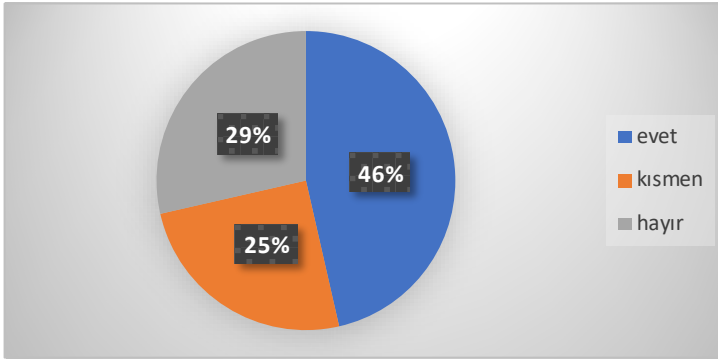
10- Pandemi sürecinde, anne-babamla olan kavga ve tartışmalarımız arttı

Bulgular:

Çocukların %46 sı bu süreçte ebeveynleri ile kavga ve tartışmalarının artmadığını ifade etmişlerdir.

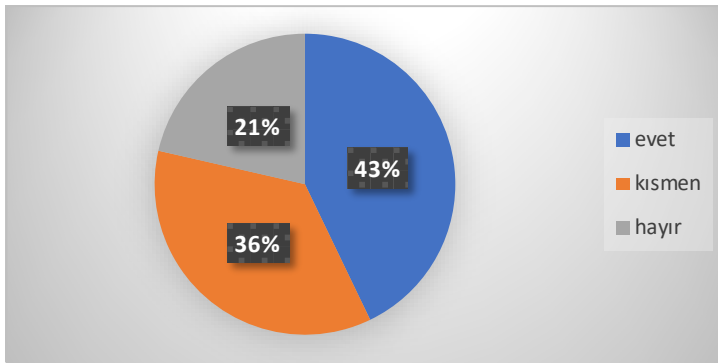
11- Pandemi sürecinde, güçlü ve zayıf yönlerimi keşfettim

Bulgular:

Çocukların %46 sı bu süreçte güçlü ve zayıf yönlerini keşfettiklerini ifade etmişlerdir.

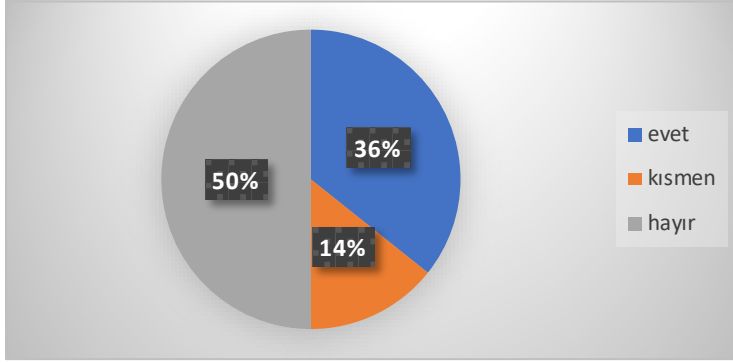
12- Pandemi sürecinde, anne-babamla evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım

Bulgular:

Çocukların %43 ü bu süreçte ebeveynleri ile fazla vakit geçirmekten keyif aldıklarını ifade etmişlerdir

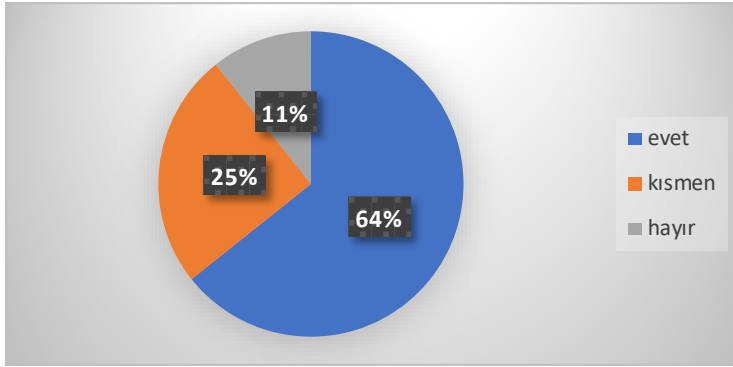
13- Pandemi sürecinde, anne-babamla çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım

Bulgular:

Çocukların %50 si bu süreçte ebeveylemlerle vakit geçirmenin zor olmadığını ifade etmişlerdir

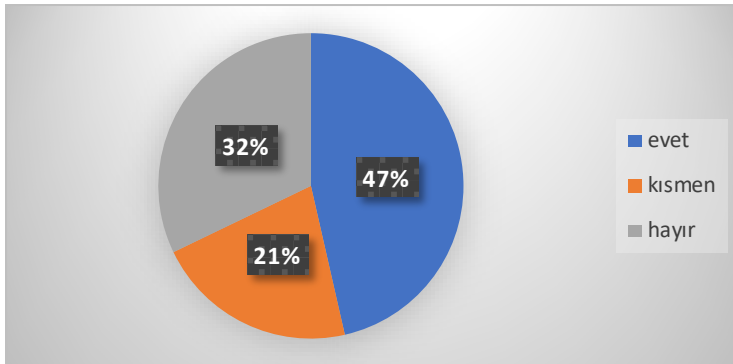
14- Pandemi sürecinde, arkadaşlarımla kıymetini anladım

Bulgular:

Çocukların %64 ü bu süreçte arkadaşlarıyla kıymetini anladıklarını ifade etmişlerdir

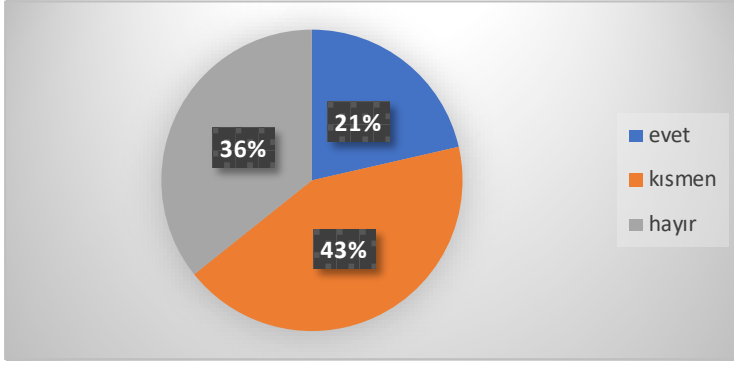
15- Pandemi sürecinde, evde daha çok, yalnız kaldım

Bulgular:

Çocukların %47 si bu süreçte evde daha çok yalnız kaldıklarını ifade etmişlerdir

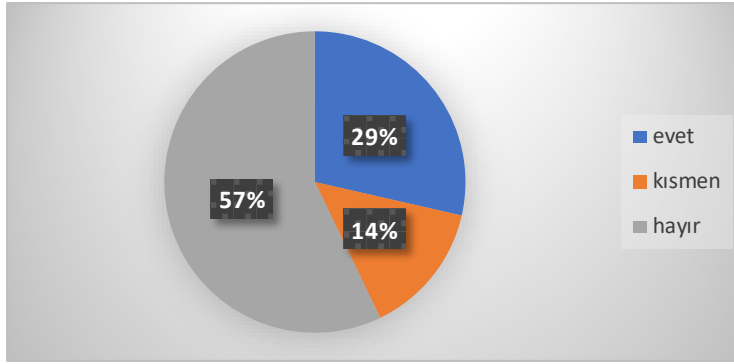
16- Pandemi sürecinde, anne-babamla yüz yüze iletişimden çok sanal ortamları ve telefonu tercih ettim

Bulgular:

Çocukların %36 sı yüz yüze iletişimi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir

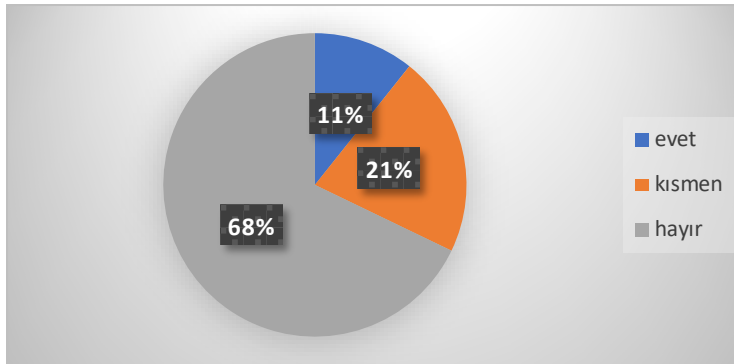
17- Pandemi sürecinde, beni anlamadıklarımı farkettim

Bulgular:

Çocukların %57 si bu süreçte ebeveynlerinin kendini anladıklarını ifade etmiştir

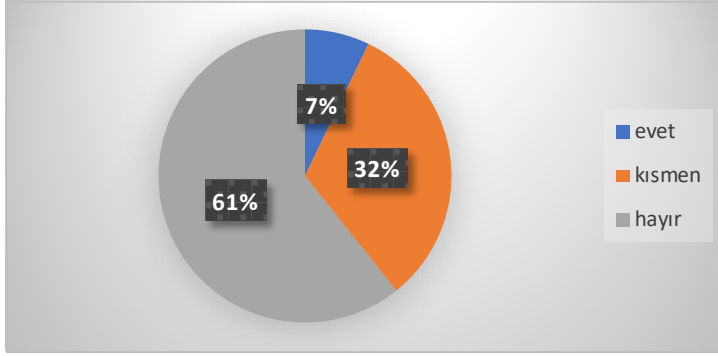
18- Pandemi sürecinde, en çok annem olumsuz anlamda değişti

Bulgular:

Çocukların %68 si bu süreçte annelerinin olumsuz anlamda değişmediğini ifade etmiştir.

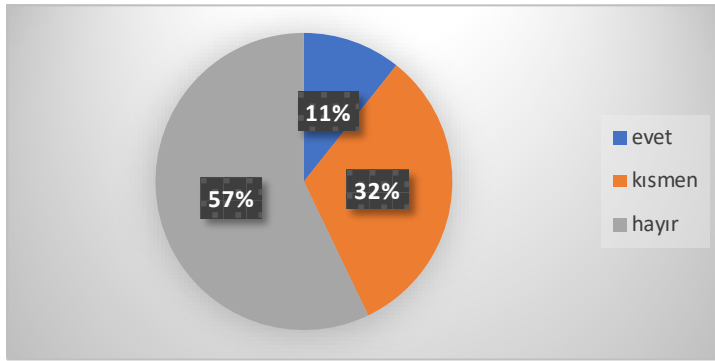
19- Pandemi sürecinde, en çok babam olumsuz anlamda değişti

Bulgular:

Çocukların %61 i bu süreçte babalarının olumsuz anlamda değişmediğini ifade etmiştir

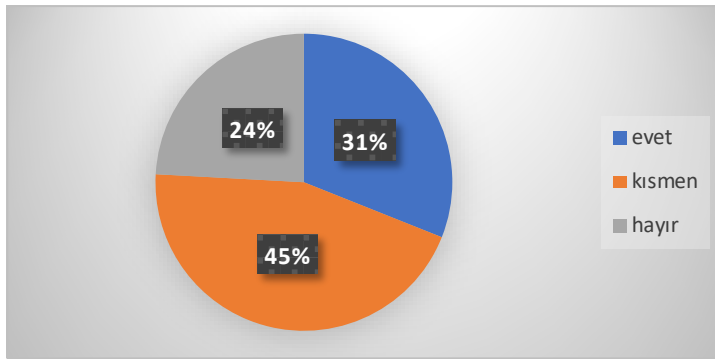
20- Pandemi sürecinde, aile içi ilişkilerimiz olumsuz yönde etkilendi

Bulgular:

Çocukların %57 si bu süreçte aile içi iletişimlerinin olumsuz yönde etkilenmediğini ifade etmiştir

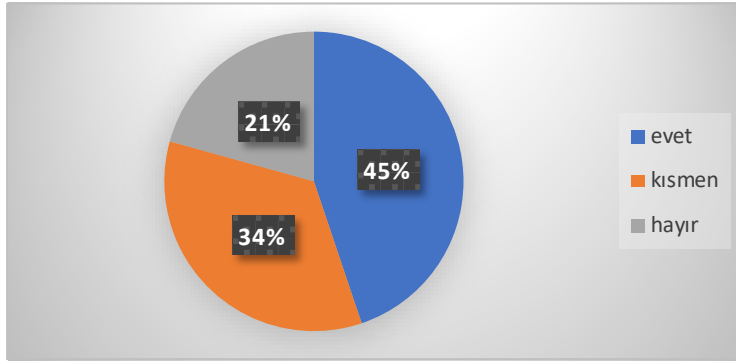
21- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle daha çok birlikte olmak bana iyi geldi

Bulgular:

Çocukların %31 i bu süreçte kardeşleri ile birlikte olmaktan memnun olduklarını ifade etmiştir

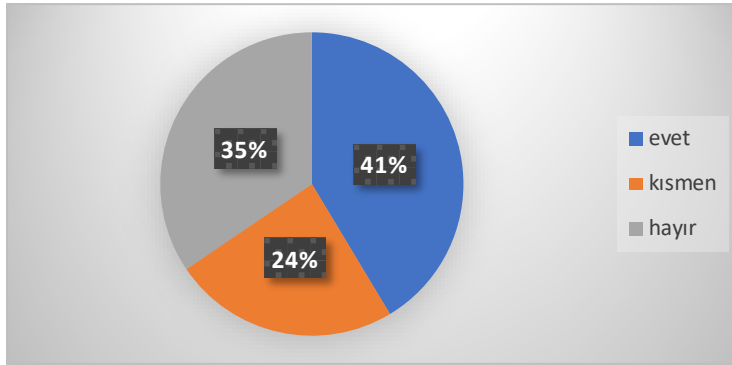
22- Pandemi süreci, kardeşlerimi daha iyi tanımamı sağladı

Bulgular:

Çocukların %45 i bu süreçte kardeşlerini daha iyi tanıdığını ifade etmiştir

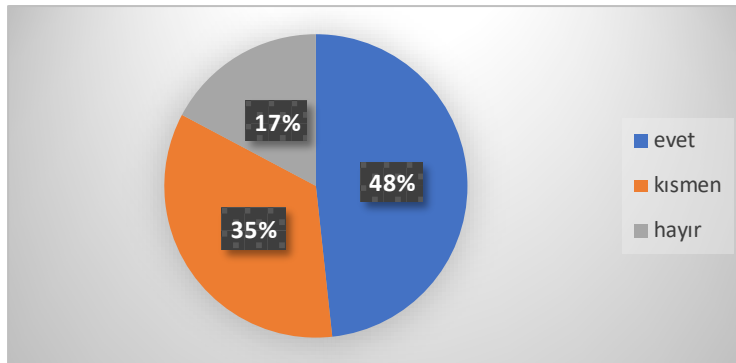
23- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle yeni hobiler, aktiviteler keşfettik

Bulgular:

Çocukların %41 i bu süreçte kardeşleri ile yeni hobi ve aktiviteler keşfettiklerini ifade etmişlerdir

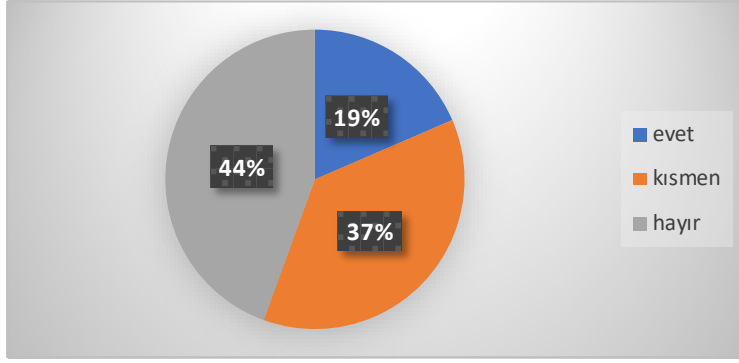
24- Pandemi sürecinde, ev içinde sorumluluklarım arttı

Bulgular:

Çocukların %48 i bu süreçte ev içinde sorumluluklarının arttığını ifade etmiştir

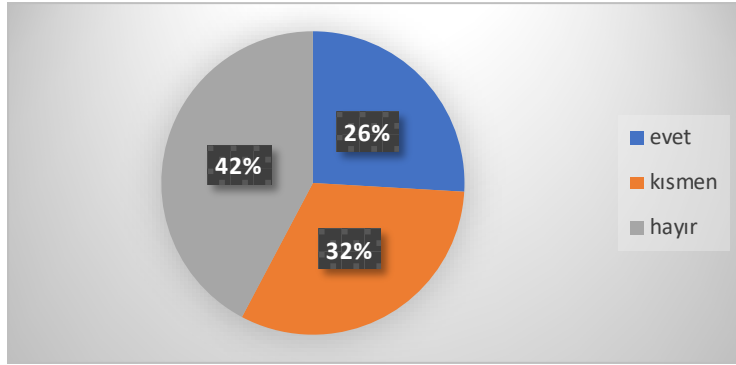
25- Pandemi sürecinde, evde en çok ben zorlandım

Bulgular:

Çocukların %44 ü bu süreçte evde en çok kendilerinin zorlanmadığını ifade etmiştir

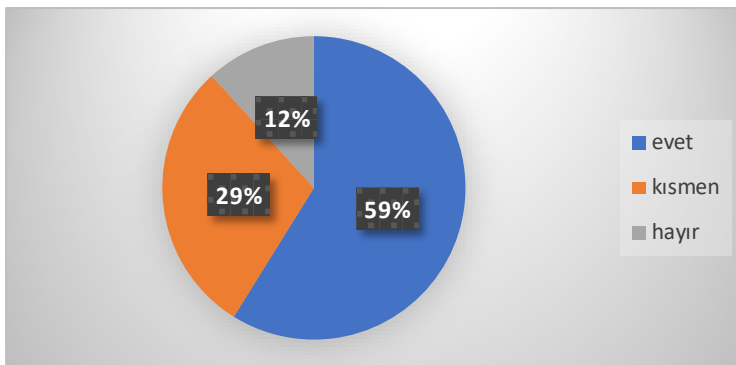
26- Pandemi sürecinde, kardeşlerim bana psikolojik açıdan çok destekçi oldu

Bulgular:

Çocukların % 42 si bu süreçte kardeşlerinin psikolojik açıdan destekçi olmadığını ifade etmiştir

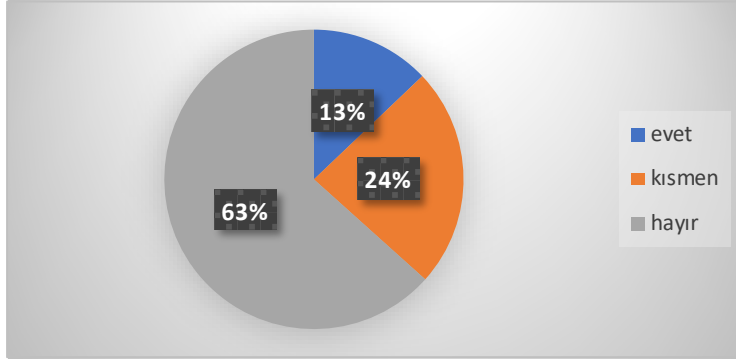
27- Pandemi sürecinde, evdeki işlerde kardeşlerime yardımcı oldum

Bulgular:

Çocukların % 59 u bu süreçte evdeki işlerde kardeşlerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir

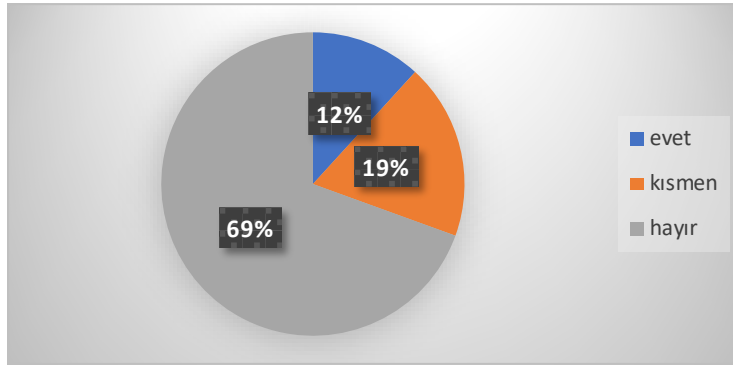
28- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle olan iletişimimiz olumsuz etkilendi

Bulgular:

Çocukların %63 ü bu süreçte kardeşleri ile iletişimin olumsuz etkilenmediğini ifade etmiştir

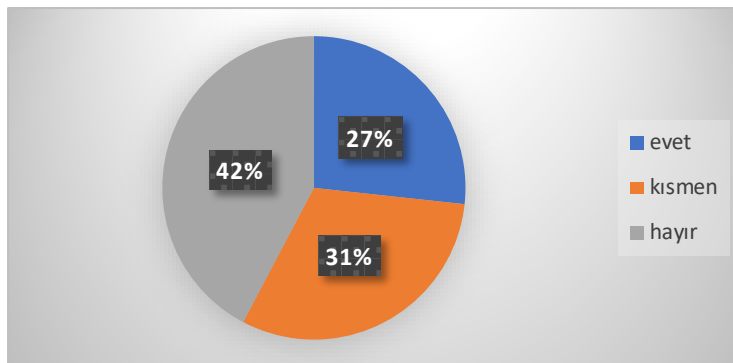
29- Pandemi sürecinde, kardeşlerimin psikolojisi bozuldu

Bulgular:

Çocukların %69 u bu süreçte kardeşlerinin psikolojisinin bozulmadığını ifade etmiştir

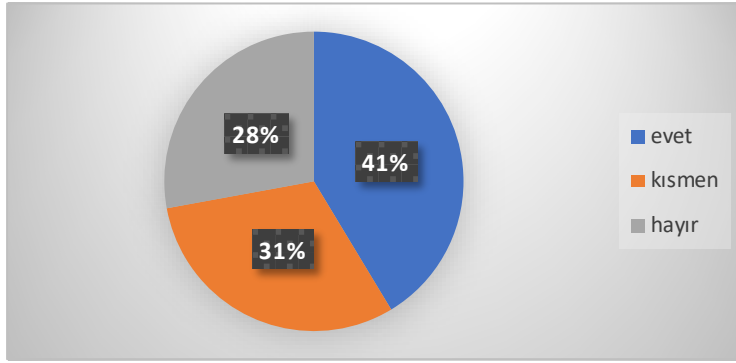
30- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle olan kavga ve tartışmalarımız arttı

Bulgular:

Çocukların % 42 si bu süreçte kardeşleri ile kavgalarının artmadığını ifade etmiştir

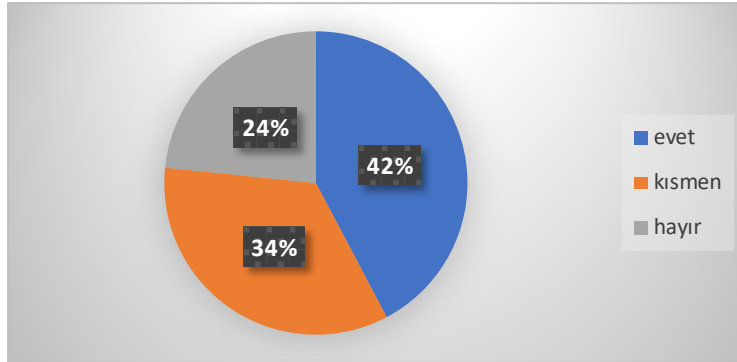
31- Pandemi sürecinde, kardeşlerimin olan güçlü ve zayıf yönlerini keşfettim

Bulgular:

Çocukların % 41 i bu süreçte kardeşlerinin güçlü ve zayıf yönlerini keşfettiğini ifade etmiştir

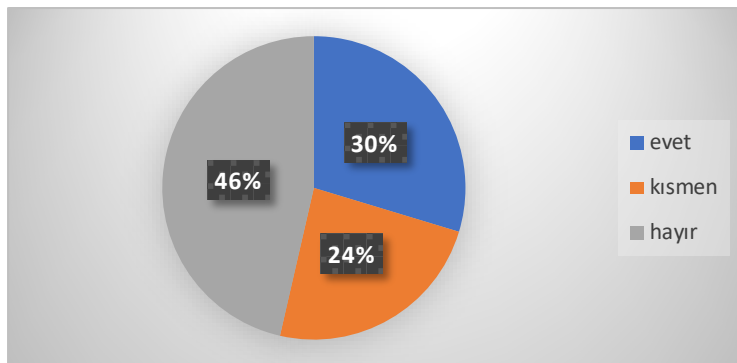
32- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım

Bulgular:

Çocukların % 42 si bu süreçte kardeşleri ile birlikte vakit geçirmekten keyif aldıklarını ifade etmiştir

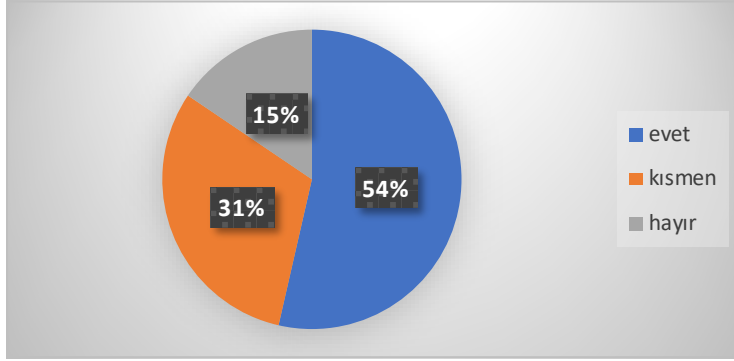
33- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım

Bulgular:

Çocukların %46 sı bu süreçte kardeşleri ile vakit geçirmenin zor olmadığını ifade etmiştir

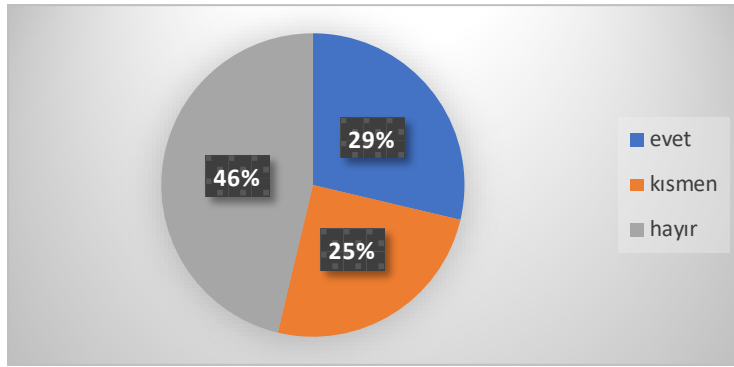
34- Pandemi sürecinde, kardeşlerimin değerini anladım

Bulgular:

Çocukların % 54 ü bu süreçte kardeşleri ile vakit geçirmenin değerini anladığını ifade etmiştir

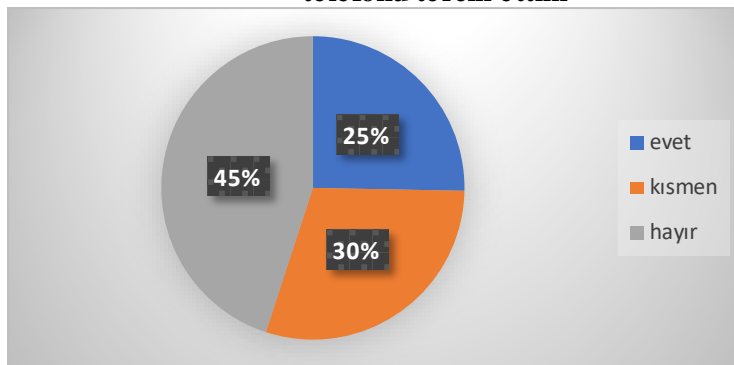
35- Pandemi sürecinde, evde daha çok, yalnız takıldım

Bulgular:

Çocukların %46 sı bu süreçte evde yalnız takılmadığını ifade etmiştir

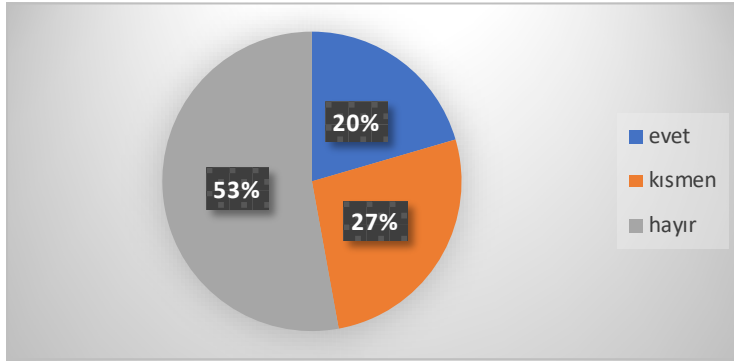
36- Pandemi sürecinde, kardeşlerimle yüz yüze iletişimden çok sanal ortamları ve telefonu tercih ettim

Bulgular:

Çocukların %45 i bu süreçte daha çok kardeşleri ile vakit geçirdiğini ifade etmiştir

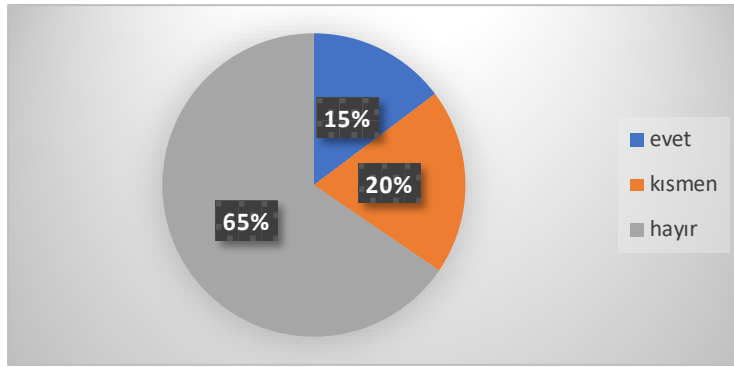
37- Pandemi sürecinde, kardeşlerimin beni anlamadıklarımı farkettiler

Bulgular:

Çocukların %53 ü bu süreçte kardeşlerinin kendini anlamadığını ifade etmiştir

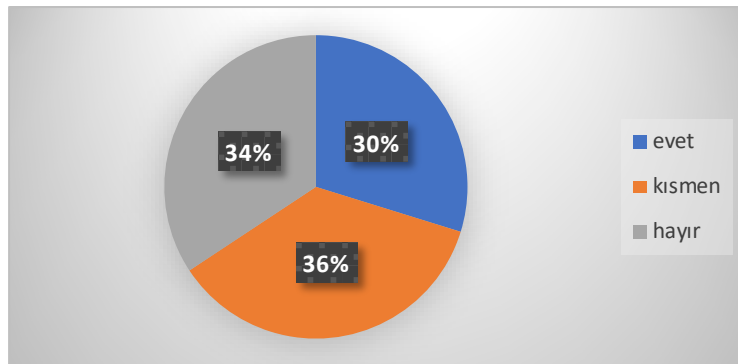
38- Pandemi sürecinde, kardeşlerim olumsuz anlamda değişti

Bulgular:

Çocukların %65 i bu süreçte kardeşlerinin olumsuz anlamda değişmediğini ifade etmiştir

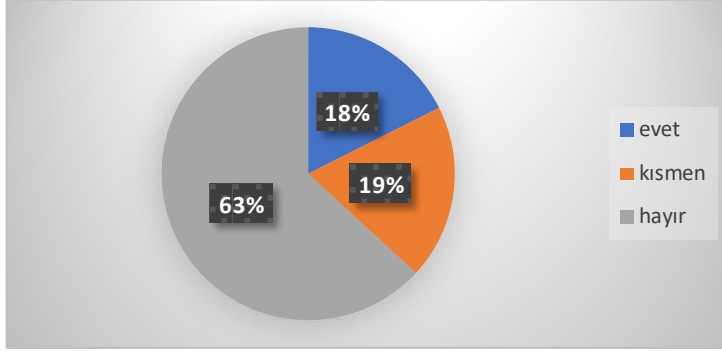
39- Pandemi sürecinde, anne-babamızdan çok kardeşler arasında vakit geçirdik

Bulgular:

Çocukların %34 ü bu süreçte daha çok ebeveynleri ile vakit geçirdiğini ifade etmiştir

40- Pandemi sürecinde, yaşadığımız zorluklarda anne-babamdan yeterince destek alamadım

Bulgular:

Çocukların %63 ü bu süreçte ebeveynlerinden destek aldıklarını ifade etmiştir

4.SONUÇ

- 1- Pandemi sürecinde, çocuklarımla daha çok birlikte olmak bana iyi geldi maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %64, kadınlarda % 57 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babamla daha çok birlikte olmak bana iyi geldi maddesine çocuklar ise %50 oranında evet cevabı vermiştir.
- 2- Pandemi süreci, çocuklarımı daha iyi tanımamı sağladı maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %54, kadınlarda %58 olmuştur. Pandemi süreci, anne- babamı daha iyi tanımamı sağladı maddesine çocuklar ise %50 oranında evet cevabı vermiştir.
- 3- Pandemi sürecinde, çocuklarımla yeni hobiler, aktiviteler keşfettik maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %36, kadınlarda %44 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babamla yeni hobiler, aktiviteler keşfettik maddesine çocuklar ise %22 oranında evet cevabı vermiştir
- 4- Pandemi sürecinde, ev içinde çocuklarımla ilgili sorumluluklarım arttı maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %59, kadınlarda %83 olmuştur. Pandemi sürecinde, ev içinde sorumluluklarım arttı maddesine çocuklar ise %50 oranında evet cevabı vermiştir.
- 5- Pandemi sürecinde, çocuklarım bana psikolojik açıdan çok destekçi oldu sağladı maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %38, kadınlarda %41 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babam bana çok destekçi oldu maddesine çocuklar ise %54 oranında evet cevabı vermiştir.
- 6- Pandemi sürecinde, evdeki işlerde çocuklarım bana yardımcı oldu maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %52, kadınlarda %63 olmuştur. Pandemi sürecinde, evdeki işlerde anne-babama yardımcı oldum maddesine çocuklar ise %64 oranında evet cevabı vermiştir.
- 7- Pandemi sürecinde, çocuklarımla olan iletişimimiz olumsuz etkilendi maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %10, kadınlarda %12 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babamla olan iletişimimiz olumsuz etkilendi maddesine çocuklar ise %14 oranında evet cevabı vermiştir.
- 8- Pandemi sürecinde, psikolojik yardım aldım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %4, kadınlarda %4 olmuştur. Çocuklarda ise bu maddeye % 11 oranında evet cevabı vermiştir.
- 9- Pandemi sürecinde, çocuklarımla olan kavga ve tartışmalarımız arttı maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %9, kadınlarda %20 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babamla olan kavga ve tartışmalarımız arttı maddesine çocuklar ise %18 oranında evet cevabı vermiştir. Pandemi sürecinde, kardeşlerimle olan kavga ve tartışmalarımız arttı maddesine ise %27 oranında evet cevabı verilmiştir.
- 10- Pandemi sürecinde, çocuklarımla evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %60, kadınlarda %52 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-

babamla evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım maddesine çocuklar ise %43 oranında evet cevabı vermiştir. Pandemi sürecinde, kardeşlerimle evde daha fazla vakit geçirmekten keyif aldım maddesine ise %42 oranında evet cevabı verilmiştir.

- 11- Pandemi sürecinde, çocuklarımla çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %15, kadınlarda %29 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne-babamla çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım aldım maddesine çocuklar ise %36 oranında evet cevabı vermiştir. Pandemi sürecinde, kardeşlerimle çok vakit geçirmenin zor olduğunu anladım maddesine ise %30 oranında evet cevabı verilmiştir.
- 12- Pandemi sürecinde, evde daha çok, yalnız takıldım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %6, kadınlarda %9 olmuştur. Çocuklar ise %47 oranında evet cevabı vermiştir.
- 13- Pandemi sürecinde, çocuklarımla yüz yüze iletişimden çok sanal ortamları ve telefonu tercih ettim maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %10, kadınlarda %9 olmuştur. Çocuklar ise %21 oranında evet cevabı vermiştir.
- 14- Pandemi sürecinde, çocuklarımla beni anlamadıklarını fark ettim maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %8, kadınlarda %18 olmuştur. Pandemi sürecinde, anne babamın beni anlamadıklarını fark ettim maddesine çocuklar ise %29 oranında evet cevabı vermiştir.
- 15- Pandemi sürecinde, çocuklarımla olumsuz anlamda değişti maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %17, kadınlarda %21 olmuştur. Çocuklar ise Pandemi sürecinde, en çok annem olumsuz anlamda değişti maddesine %11 oranında evet, Pandemi sürecinde, en çok babam olumsuz anlamda değişti maddesine %7 oranında, kardeşlerim değişti maddesine ise %15 oranında evet cevabı vermiştir.
- 16- Pandemi sürecinde, yaşadığımız zorluklarda çocuklarımdan yeterince destek alamadım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %10, kadınlarda %15 olmuştur. Pandemi sürecinde, yaşadığımız zorluklarda anne-babamdan yeterince destek alamadım maddesine çocuklar ise %18 oranında evet cevabı vermiştir.
- 17- Pandemi sürecinde, ebeveyn olarak en çok ben zorlandım maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %39, kadınlarda %66 olmuştur. Pandemi sürecinde, evde en çok ben zorlandım maddesine çocuklar ise %25 oranında evet cevabı vermiştir.
- 18- Pandemi süreci, aile içi ilişkileri olumsuz yönde etkiledi maddesine evet diyenlerin oranı erkeklerde %13, kadınlarda %19 olmuştur. Bu maddeye çocuklar ise %11 oranında evet cevabı vermiştir.

5.ÖNERİLER

- 1- İletişimin en önemli noktası dinlemektir, bu nedenle evde sürekli beraber olmak zorunda kalan bireylerin ilk dikkat edeceği nokta iletişim dilidir. Aynı ortamda uzun süre vakit geçirilen şu süreçte aile bireylerinin birbirlerini etkin dinleme yaparak doğru şekilde iletişime başlamalıdır. Bu durum tüm aile fertleri için geçerlidir.
- 2- Aile içindeki etkileşim çocukları “ben değerliyim” ya da “değersizim” duygusuna götürür. Bu gereksinim aile içinde yerine getirilmezse çocuk farklı yollarla bu duyguyu elde etmeye çalışır. Bu yüzden aile içerisinde değerlilik hissi kazandırılmalı.
- 3- Çocuklar ebeveynlerini model alırlar. Her konu da olduğu gibi iletişim konusunda da ebeveyn konuşma biçimi ve üslubu çocuk tarafından gözlemlenerek model alınır. Bu yüzden aile içi iletişime ebeveyn yön verdiği unutulmamalıdır.
- 4- Özellikle kaygı ve stresin bulaşıcı olduğunu unutmamak gerekir. O yüzden ebeveynin bu zamanlarda güçlü duruşu çocuk için en önemli motivasyon kaynağı olacaktır
- 5- Anne babaların, çocuklarına güvende olduklarını hissettirmeleri önemlidir. Bunun için öncelikle ebeveynler çocukların doğru bilgi edinmelidir.
- 6- Çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun, anlayabilecekleri şekilde sorularına cevaplar verilmelidir.
- 7- Çocukların ihtiyacı yetişkinlerden farklı olduğu unutulmamalıdır.
- 8- Çocuklarınız sizden destek olmanızı ve kendilerini yatıştırmanızı bekleyecektir. Hissettiklerini paylaştıklarında çocuklar dinlenmeli ve rahatlamaları sağlanmalıdır.
- 9- Süreci sağlıklı yönetmenin en iyi yolu doğru kaynaktan bilgi almaktır. Anne babanın doğru bilgilenip, çocuğa da doğru bilgileri aktarması gereklidir.
- 10- İçinden geçtiğimiz bu zorlu süreç her ne kadar hepimizin kafasını meşgul etse de çocuğunuzla başka konular hakkında sohbet etmeye özen gösterilmeli.
- 11- Çocukların bu zor dönemi en az psikolojik sıkıntılarla geçirmesi anne babanın ruh sağlığıyla yakından ilişkili olduğu unutulmamalıdır.
- 12- Bu zorlu bir süreçten geçerken ailecek yapılacak aktiviteler, bireylerin yalnızlık duygusunu ortadan kaldıracak ve ruh sağlığımızı korumak için çok yararlı olacaktır.
- 13- Aile fertleri olarak nitelikli ve güzel vakit geçirmek önemlidir. Ancak tüm gününüzü, tüm vaktinizi çocuklarınıza adanmayı beklemek gerçekçi ve sağlıklı olmayacaktır.
- 14- Özellikle çocuklarınızın enerjilerini atabilecekleri fiziksel aktiviteler yaratmak önemli olacaktır. Atılmamış enerji davranışsal olarak istenmeyen şekillerde ortaya çıkabilir.
- 15- Çocuğunuza ne yapmak istediğini sorun ve yapılacak etkinliklere birlikte planlayın
- 16- Her tür duygu uygun davranışlarla ifade edilmelidir. Bu nedenle, aile üyelerinin sevgi, kırgınlık ve düş kırıklığı gibi duygularını birbirlerine iletmeleri önemlidir. Bu iletim açık ve doğrudan olmalıdır.

- 17- İletişimi güçlendirmek için birlikte yemek yeme gibi belirli aktiviteler yapmak ve ev içerisinde iş paylaşımlarda bulunmak önemlidir. Telefon ve televizyon gibi iletişimi engelleyecek dijital aletleri daha az kullanılmalı ve ailecek faaliyetlerde bulunulmalı.
- 18- Televizyon seyrederken, gazete okurken ya da yemek hazırlarken kurulan iletişime kıyasla aile üyelerinin karşılıklı oturarak, birbirlerini dinleyerek kurdukları iletişim daha sağlıklıdır.
- 19- Onlarla baş başa zaman geçirmek hem yararlı hem de eğlenceli. Bu arada çocuklara sevildiklerini ve güvende olduklarını hissettirip aynı zamanda önemli olduklarını gösterir.
- 20- Çocukların Günlük Rutinlerinin Devamının Sağlanması Çok Önemlidir. Rutinleri korumaya dikkat edilmeli.
- 21- Özellikle ergen çocukların arkadaşlarıyla iletişim halinde olmaya ihtiyacı vardır. Sosyal medya veya diğer güvenli platformlar aracılığıyla arkadaşlarıyla görüşmesini sağlayın. Bunu beraber de yapabilirsiniz.
- 22- Sorumluluk duygusunu kazanmaları çok önemlidir. Bu yüzden yaş düzeyine göre çocuklarınıza sorumluluk alacakları basit işler verin. Mutlaka yapabilecekleri bir şey olsun. İşin sonucunda da yaptıkları için onları takdir edin.
- 23- Yaş düzeylerine, cinsiyete ve bireysel farklılıklara göre bu süreçten etkilenme durumunun değişiklik gösterebileceği unutulmamalıdır.
- 24- Yeni düzenlerine hemen alışmakta zorluk yaşayan çocuklar olabilir. Onlara zaman tanıyın. Neye ihtiyaç duyduklarını sormaktan ve uygulanması mümkün öneriler ise yerine getirmekten çekinmeyin.
- 25- Özellikle ev içerisindeki görev ve sorumlulukların paylaşımının tekrar gözden geçirilmesi gereklidir.
- 26- Eşler arasındaki ve aile fertleri arasında iş yükü adaletsizliği olmamalıdır, aksi takdirde iletişimdeki bozulmanın en büyük gerekçesi olabilir.
- 27- Ortak zamanların dışında aile bireylerinin de kendilerine ayırdıkları özel vakitlerinin olması psikolojik anlamda daha sağlıklı kalmalarına yardımcı olabilir.
- 28- Psikolojik sağlamlığı korumak adına ev içerisinde tüm bireylerin keyif alacağı yeni bir düzen ve kurallar konulmalıdır.
- 29- Aile içerisinde bir kural oluşturulduğu zaman bunun nedenlerini çocuğunuza ya da diğer aile üyelerine anlatmak ve tutarlılığı koruyabilmek gereklidir.
- 30- Bu süreç doğru değerlendirildiğinde aile fertlerinin birbirlerini daha yakından tanınmasına bir fırsat olduğu unutulmamalıdır.
- 31- Bu durum kendi içerisinde zorlukları olsa da doğru yönetildiğinde aile içi dinamiklerde birer fırsata dönüştürülebilir.
- 32- Uzun zamandır farkına varmadığımız ve ihmal ettiğimiz aile fertlerimizle olan iletişimimizi gözden geçirebilir ve zayıflayan aile bağları kuvvetlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- 1- <http://psikiyatri.org.tr>
- 2- <https://www.milliyet.com.tr>
- 3- <https://neu.edu.tr>
- 4- <https://www.hurriyet.com.tr>
- 5- <https://www.unicef.org/turkey>
- 6- <https://mayavakfi.org>
- 7- <https://donenceailedanisma.com>

T.C.
ONİKİŞUBAT KAYMAKAMLIĞI
ONİKİŞUBAT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

**BEP HAZIRLAMA SÜRECİNDE YAŞANAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ**

Süleyman Hilmi GÜMÜŞ – Özel Eğitim Öğretmeni
Ferhat BURÇAK – Psikolojik Danışman

TEMMUZ 2021
KAHRAMANMARAŞ

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	79
2. YÖNTEM.....	82
2.1. Evren ve Örneklem	82
2.2. Veri Toplama Araçları.....	84
2.3. Verilerin Analizi.....	85
3. BULGULAR.....	86
4. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	101
5. ÖNERİLER.....	104
6. KAYNAKÇA.....	106

BEP HAZIRLAMA SÜRECİNDE YAŞANAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Öz: Bu çalışmanın amacı Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı hazırlama sürecinde yaşanan güçlükleri tespit etmektir. Bu çalışma bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlarken yaşanan güçlükleri öğretmen görüşleri alınarak saptamak ve çözüm önerileri getirmeyi hedeflemektedir. Bu çalışma nicel bir araştırmadır. Araştırmada veriler, derecelendirme ölçeği kullanılarak öğretmenlerin tutum ve davranışlarını belirlemeye yönelik olarak hazırlanan ölçekle toplanmıştır. Veriler, farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip bölgelerdeki okullardan toplanmıştır. Araştırmaya 66 öğretmen katılım sağlamıştır. Katılımcı öğretmenlerden 20 tanesi ilkokulda, 17 tanesi ortaokulda, 29 tanesi lisede görev yapmaktadır. Araştırmada verileri toplamak amacıyla likert tipi ölçek kullanılmıştır. Araştırma bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlarken yaşanan güçlükleri ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmamızda BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama sürecinde bilgi, kaynak eksikliği yaşadıkları ve BEP hazırlama sürecinin çok zaman alması ön plana çıkan güçlükler olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı, BEP, Özel Eğitim, Kaynaştırma/Bütünleştirme Uygulamaları, Rehberlik ve Araştırma Merkezi

CHALLENGES AND SOLUTION SUGGESTIONS IN THE PROCESS OF PREPARING THE INDIVIDUALIZED EDUCATION PROGRAMS

Abstract: The aim of this study is to determine the difficulties experienced in the process of preparing an Individualized Education Program. This study aims to determine the difficulties experienced while preparing an individualized education program by taking the opinions of the teachers and to offer solutions. This study is a quantitative research. In the study, data were collected with a scale prepared to determine teachers' attitudes and behaviors using a rating scale. Data were collected from schools in regions with different socio-economic status. 66 teachers participated in the research. Of the participating teachers, 20 work in primary school, 17 in secondary school, and 29 in high school. A Likert type scale was used to collect data in the study. The research aimed to reveal the difficulties experienced while preparing an individualized education program. In our research, it was seen that the teachers in the IEP board had a lack of knowledge and resources during the IEP preparation process and that the IEP preparation process took a lot of time.

Keyword: Individualized Education Programs, IEP, Special Education

1.GİRİŞ

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde (2020: Madde 4) özel eğitim: “Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş eğitim programları ve özel olarak yetiştirilmiş personel ile uygun ortamlarda sürdürülen eğitim” olarak tanımlanmaktadır. Özel eğitime ihtiyacı olan birey ise “Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren birey” (Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, 2020: Madde 4) olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı yönetmelikte Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): “Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programı” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlamalar doğrultusunda değerlendirildiğinde BEP ve BEP hazırlama süreci özel eğitimin kalitesini ve özel eğitim öğrencisinin gelişimini direk olarak etkilediği sonucuna ulaşmaktayız. Özel eğitime ihtiyacı olan kişilerin bir fert olarak yaşayabilmek için “eğitimde fırsat eşitliğinden” yararlanması gerekmekte olup (Kırcaali-iftar ve Batu, 2011: 7; Hacısalıhoğlu Karadeniz, 2017) bu durum özel eğitim hizmetlerinin toplumsal bir zorunluluk olduğunu da ortaya koymaktadır.

BEP'le ilgili alan yazını incelendiğinde öğrencilerin bireysel farklılıkları ve yetenekleri dikkate alınarak takip ettikleri programlara göre eğitim performansı ve eğitsel ihtiyaçları için BEP oluşturulması gerektiği (Vuran, 2005; Çuhadar, 2006; MEB, 2018), BEP'in özel gereksinimli öğrencinin öğretiminde öğretmen ve diğer uzmanlar için önemli bir rehber olduğu (Özbek, 2005; Özyürek, 2004), her öğrencinin farklı özellik ve yeteneklere

sahip olmasının özel eğitim ihtiyaçlarının da farklılaşmasına neden olduğu (Kırcaali-iftar ve Batu, 2011: 7; Hacısalihoğlu Karadeniz, 2017) aktarılmaktadır.

BEP hazırlanması sürecinde yaşanan güçlükler ile ilgili alan yazını incelendiğinde BEP'in geliştirilmesi ve uygulanması konularında sınıf öğretmenlerinin yalnızca okullarındaki rehber öğretmenlerden destek aldıkları (Bahar ve Yıkılmış, 2002; Nizamoğlu, 2006) görülmüştür. Alan yazındaki ilgili diğer araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin BEP'in yararına özel eğitim öğretmenlerinden daha az inandıkları, bu konudaki yasal zorunlulukları benimsemedikleri, BEP konusundaki bilgilerini BEP'in geliştirilmesi ve uygulanması süreçlerine aktaramadıkları (Kreutzer, 2004), özel gereksinimli öğrenciler için sistemli bir performans ve amaç belirleme çalışması yapmadıkları (Nizamoğlu, 2006), öğretimsel uyarılama yapma ve uzman desteği alma girişiminde bulunmadıkları (Bahar ve Yıkılmış, 2002; Nizamoğlu, 2006; Önder, 2007) aktarılmıştır. BEP hazırlama sürecindeki performans ve amaç belirleme, uyarlamalar yapma ve uzman desteği alma konularındaki katılımlarından hoşnut olan (Summers,1995) ve BEP'i planlama ve uygulamada yararlı bir araç olarak gören (Lee-Tarver, 2006; Öztürk, 2009) öğretmenler de bulunmakla birlikte, sınıf öğretmenlerinin öğrenci performansını belirleme (Çetin, 2004), performansa uygun amaç yazma, amaçlara uygun değerlendirme ve öğretim yöntemi kullanma (Johns, Crowley ve Guetzloe, 2002; Spellman, 1989) konularında sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin materyal belirleme (Johns ve diğ., 2002; Öztürk, 2009; Spellman, 1989), öğretimsel uyarlamalar yapma (Johns ve diğ, 2002; Vural ve Yıkılmış, 2008), farklı öğretim yöntemlerini kullanma (Çetin, 2004), uygulamaya zaman ayırma (Johns ve diğ; 2002 Öztürk, 2009) ve BEP hazırlama sürecinde okul yönetiminden yeterli destek alma (Johns ve diğ., 2002) konularında da sorun yaşadıkları anlaşılmıştır. Ortaokul ve lise kademesinde görev yapan, özel eğitim programı dışındaki lisans programlarından mezun olan öğretmenlerin ise BEP'i hiç kullanmadığı veya ortak BEP envanteri kullandığı (Pektaş, 2008), kendilerini BEP

ekibinin aktif bir üyesi olarak görmediği, BEP çalışmalarına yeteri kadar katılmadığı (Menlove, Hudson ve Suter, 2001) ortaya koyulmuştur.

Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan "imkân ve fırsat eşitliği" ilkesi göz önünde bulundurulduğunda özel gereksinimli öğrencilerin yaşadığı ve yaşayabileceği sorunlara yönelik tedbirler almak son derece önemlidir. Bireyselleştirilmiş eğitim planlarının hazırlanması da yine bu tedbirler arasında yer almaktadır. Bireyselleştirilmiş eğitim planlarının hazırlanmasında yaşanan güçlükler öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde büyük sorunlarla karşılaşmasına sebep olacaktır. Bu güçlüklerin tespiti amacıyla ortaya koyulan araştırmamızda şu alt problemler incelenmiştir;

- ❖ Öğrenci performansının belirlenmesinde kullanılan yöntemler ve sınırlılıkları nelerdir?
- ❖ Öğrenciye uygun hedef davranış ve amacın belirlenmesinde kullanılan kaynaklar ve kaynaklara ulaşılmada yaşanan güçlükler nelerdir?
- ❖ BEP geliştirme biriminin kurulumu ve işleyişinde yaşanan problemler nelerdir?
- ❖ BEP hazırlanma ve uygulama sürecinde velinin katılımı ve rolü ile ilgili yaşanan güçlükler nelerdir?

2.YÖNTEM

Bu araştırma ilkokul, ortaokul ve lise kademesinde görev yapan öğretmenlerin BEP hazırlama sürecinde karşılaştıkları güçlükleri farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılan ilişkisel tarama çalışmasıdır. Betimsel araştırma, ortaya konmuş bir durumu mümkün olduğunca eksiksiz ve dikkatli bir şekilde tanımlayan araştırmalardır. Eğitim alanındaki araştırmalarda en yaygın betimsel araştırma yöntemi tarama çalışmasıdır. Çünkü tarama araştırmalarında “araştırmacılar kişilerin, grupların veya fiziksel donanımların özelliklerini bazı değişkenlere göre özetlerler.” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017: 24).

2.1.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde görev yapan bütün öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem olarak Onikişubat ilçesindeki okullar arasında sahip olduğu öğrenci ve veli potansiyeli açısından farklı sosyo-ekonomik özellikler gösteren 15 farklı okul ve bu okullarda görev yapan 66 öğretmen seçilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin görev yaptığı bu okulların demografik olarak Onikişubat ilçesinin bütün kesimlerini kapsayacak nitelikte olmasına önem verilmiştir.

Tablo1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

	Demografik Özellikler	f	%
Cinsiyet	Kadın	33	50,0
	Erkek	33	50,0
Branş	Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen	13	19,7
	Özel Eğitim Öğretmeni	17	25,8
	Sınıf Öğretmeni	10	15,2
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni	5	7,6
	Türkçe	7	10,6
	Matematik	4	6,1
	Fen Bilgisi	1	1,5
	Fizik	3	4,5
	Kimya	1	1,5
	Biyoloji	1	1,5
	Coğrafya	3	4,5
	Tarih	1	1,5
Kıdem	0-5 yıl	10	15,0
	6-10 yıl	22	33,3
	10 yıldan fazla	34	51,7
Kademe	İlkokul	20	30,3
	Ortaokul	17	25,8
	Lise	29	43,9

Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcı öğretmenlerin 33'ü (%50,0) erkek, 33'ü (%50) kadındır. Katılımcı öğretmenlerin 13'ü (%19,7) psikolojik danışman/rehber öğretmen, 17'si (%25,8) özel eğitim öğretmeni, 10'u (%25,8) sınıf öğretmeni, 5'i (%7,6) din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni, 7'si (%10,6) Türkçe öğretmeni, 4'ü (% 6,1) matematik öğretmeni, 1'i (% 1,5) fen bilgisi öğretmeni, 3'ü (% 4,5) fizik öğretmeni, 1'i (%1,5) kimya öğretmeni, 1'i (%1,5), biyoloji öğretmeni, 1'i (%1,5) tarih öğretmeni, 3'ü (%4,5) coğrafya öğretmenidir. Yine tablodan anlaşılacağı üzere katılımcı öğretmenlerin 20'si (%30,3) ilkokul kademesinde, 17'si (%25,8) ortaokul kademesinde, 29'u (%43,9) lise kademesinde görev yapmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

2021 yılında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de etkili olan covid-19 virüsü sebebiyle katılımcı öğretmenlere telefon yoluyla ulaşarak ön görüşme ve bilgilendirme yapılmış, veri toplama araçları internet üzerinden uygulanmıştır. Araştırmada, katılımcıların BEP hazırlama sürecinde yaşadıkları güçlükleri belirleyebilmek için araştırmacılar tarafından geliştirilen “BEP Hazırlama Sürecinde Karşılaşılan Güçlükleri Belirleme Ölçeği” ve demografik bilgilerin sorgulandığı form kullanılmıştır. Uygulanan ölçek beşli likert tipinde, 20 madde ve 4 boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçekten alınacak yüksek puanlar karşılaşılan güçlüğü yüksek düzeyde tekrarlandığını, düşük puanlar ise karşılaşılan güçlüğü düşük düzeyde tekrarlandığını göstermektedir. Yüksek ve düşük düzeyde tekrar edilmesi güçlüğün şiddetini değil örneklem içerisinde karşılaşımla sıklığını ifade etmektedir.

Uygulanan ölçeğin bitim kısmına araştırma konusuyla ilgili düşüncelerin yazılı olarak ifade edilebilmesi için değerlendirme bölümü eklenmiştir. Katılımcı öğretmenler bu kısımda BEP hazırlanması sürecinde karşılaşılan sorunların sebepleri ve bu sorunların çözüm yollarına yönelik kişisel düşüncelerini aktarmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Uygulanan ölçekte her bir madde için alınabilecek en yüksek puan 5, en düşük puan ise 1'dir. BEP hazırlama sürecinde yaşanan güçlükleri değerlendirebilmek ve yorumlayabilmek için ortalama değer üzerinden beş değerlendirme aralığı ve kriteri belirlenmiştir. Betimsel tarama modeline dayanan bu çalışmada, verilerin analizi içinse istatistik programı aracılığıyla yüzde, frekans ve aritmetik ortalama teknikleri kullanılmıştır.

Tablo 2. *BEP Hazırlama Sürecinde Yaşanan güçlükleri Değerlendirme Ölçütleri*

Değerlendirme Kriteri	Verilen Puanlar	Değerlendirme Aralığı
Hiçbir Zaman	1	1,00-1,80
Nadiren	2	1,81-2,60
Bazen	3	2,61-3,40
Sıklıkla	4	3,41-4,20
Her Zaman	5	4,21-5,00

Tablo 2'de görüldüğü üzere aritmetik ortalaması 1,00-1,80 arasında olan maddeler “hiçbir zaman” düzeyinde, 1,81-2,60 arasında olan maddeler “nadiren” düzeyinde, 2,61-3,40 arasında olan maddeler “bazen” düzeyinde, 3,41-4,20 arasında olan maddeler “sıklıkla” düzeyinde, 4,21-5,00 arasında olan maddeler “her zaman” düzeyinde değerlendirilmiştir. BEP

hazırlama sürecinde karşılaşılan güçlükleri belirleyebilmek için “her zaman”, “sıklıkla” ve “bazen” düzeyinde aritmetik ortalamaya sahip maddeler ölçüt olarak alınmıştır.

3.BULGULAR

Uygulanan ölçek sonucunda örneklem grubumuzda ortaya çıkan verilerin genel sonuçları tablo3’de sunulmuştur.

Tablo 3. *Uygulanan ölçekteki verilerin genel analizi*

Maddeler	N	S	\bar{x}	Düzyen
1. Öğrenci performansını belirlerken, kaba değerlendirme formunu kullanmakta zorlanırım.	66	0,97	2,12	Nadiren
2. Öğrenci performansını belirlerken, veli görüşme formlarını kullanmakta, veliden bilgi almakta zorlanırım.	66	0,85	1,95	Nadiren
3. Öğrenci performansını belirlerken, gözlem yöntemini kullanmakta zorluk yaşıyorum	66	0,50	1,54	Hiçbir Zaman
4. Öğrenci performansını belirlerken, yazılı sınavları göz önünde bulundurmakta sorun yaşıyorum.	66	1,12	2,80	Bazen
5. Öğrenci performansını belirlerken, öğrencinin dönem sonu başarısını göz önünde bulundurmakta sorun yaşıyorum.	66	1,03	2,62	Bazen

6. Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, Rehberlik ve Araştırma Merkezinden gelen eğitim planı yeterli olmamaktadır.	66	0,84	1,92	Nadiren
7. Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, müfredatta bulunan ders kazanımlarını dikkate almakta güçlük yaşıyorum.	66	0,61	1,68	Hiçbir Zaman
8. Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, performans değerlendirme formlarını kullanmakta güçlük yaşıyorum.	66	0,72	1,96	Nadiren
9. Öğrencinin performans düzeyine uygun hedef davranış seçmekte zorlanıyorum.	66	0,50	1,48	Hiçbir Zaman
10. Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, ihtiyacım olan teknolojik araçları kullanmakta zorlanıyorum.	66	0,65	1,81	Nadiren
11. BEP kurulu toplantıları zamanında yapılamamaktadır.	66	0,77	1,89	Nadiren
12. BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır.	66	0,93	3,52	Sıklıkla
13. BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin motivasyon seviyesi düşüktür.	66	0,86	3,24	Bazen
14. BEP kurulunda kararlar alınırken aile görüşü göz önünde bulundurulmamaktadır.	66	0,80	1,97	Nadiren
15. BEP kurulunda bulunan öğretmenler iş birliği içinde çalışmamaktadır.	66	0,84	2,15	Nadiren

16. BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP hazırlama konusunda bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır.	66	0,82	3,43	Sıklıkla
17. BEP kurulu toplantılarına veliler katılım göstermemektedir.	66	0,90	2,86	Bazen
18. BEP kurulunda velinin beklentileri dikkate alınamamaktadır.	66	0,71	2,16	Nadiren
19. BEP kuruluna katılan veliler, öğrencisinin engel türünü ve düzeyini kabullenmemiştir.	66	0,96	2,81	Bazen
20. BEP kuruluna katılan velilerin, öğrencilerin performans düzeyi hakkındaki bilgileri doğru ve gerçekçi değildir.	66	0,98	2,88	Bazen

Tablo 3'e göre BEP hazırlama sürecinde yaşanan güçlükleri belirlemek için en çok aritmetik ortalamaya sahip maddelere bakıldığında “her zaman” düzeyinde herhangi bir madde olmadığı görülmektedir. Bütün maddeler incelendiğinde “sıklıkla” düzeyindeki maddeler BEP hazırlama sürecinde ön planda olan güçlükler olarak görülmektedir. Bunlar; “BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır.” ($\bar{x}=3,52$), “BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP hazırlama konusunda bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır.” ($\bar{x}=3,43$) maddeleri olmak üzere iki tanedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “bazen” düzeyinde görüş belirttiği maddeler ise altı tanedir. Bunlar; “BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin motivasyon seviyesi düşüktür.” ($\bar{x}=3,24$), “BEP kuruluna katılan velilerin, öğrencilerin performans düzeyi hakkındaki bilgileri doğru ve gerçekçi değildir.” ($\bar{x}=2,88$), “BEP kurulu toplantılarına veliler katılım göstermemektedir.” ($\bar{x}=2,86$), “BEP kuruluna katılan veliler, öğrencisinin engel türünü ve

düzeyini kabullenmemiştir.” ($\bar{x}=2,81$), “Öğrenci performansını belirlerken, yazılı sınavları göz önünde bulundurmakta güçlük yaşıyorum.” ($\bar{x}=2,80$), “Öğrenci performansını belirlerken, öğrencinin dönem sonu başarısını göz önünde bulundurmakta güçlük yaşıyorum.” ($\bar{x}=2,62$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin nadiren düzeyinde görüş belirttikleri maddeler ise dokuz tanedir. Bunlar; “BEP kurulunda velinin beklentileri dikkate alınmamaktadır.” ($\bar{x}=2,16$), “BEP kurulunda bulunan öğretmenler iş birliği içinde çalışmamaktadır.” ($\bar{x}=2,15$), “Öğrenci performansını belirlerken, kaba değerlendirme formunu kullanmakta zorlanırım” ($\bar{x}=2,12$), “BEP kurulunda kararlar alınırken aile görüşü göz önünde bulundurulmamaktadır.” ($\bar{x}=1,97$), “Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, performans değerlendirme formlarını kullanmakta güçlük yaşıyorum.” ($\bar{x}=1,96$), “Öğrenci performansını belirlerken, veli görüşme formlarını kullanmakta, veliden bilgi almakta zorlanırım.” ($\bar{x}=1,95$), “Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, Rehberlik ve Araştırma Merkezinden gelen eğitim planı yeterli olmamaktadır” ($\bar{x}=1,92$), “BEP kurulu toplantıları zamanında yapılamamaktadır.” ($\bar{x}=1,89$), “Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, ihtiyacım olan teknolojik araçları kullanmakta zorlanıyorum” ($\bar{x}=1,81$). Aritmetik ortalaması düşük olan ve “nadiren” düzeyinde olan bu maddelerin BEP hazırlama sürecinde düşük düzeyde karşılaşılan güçlükler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “hiçbir zaman” düzeyinde görüş belirttikleri maddeler ise “Öğrenci performansını belirlerken, gözlem yöntemini kullanmakta zorluk yaşıyorum.” ($\bar{x}=1,54$), “Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, müfredatta bulunan ders kazanımları dikkate alınmamaktadır.” ($\bar{x}=1,68$), “Öğrencinin performans düzeyine uygun hedef davranış seçmekte zorlanıyorum.” ($\bar{x}=1,48$) olmak üzere üç tane olduğu görülmektedir. “Hiçbir zaman” düzeyinde olan bu maddelerde BEP hazırlama sürecinde güçlük yaşanmadığı sonucu ortaya konmaktadır.

Tablo 4. *Uygulanan ölçeğin 1. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenci performansını belirlerken, kaba değerlendirme formunu kullanmakta zorlanırım.	$\bar{x}=2,02$	$\bar{x}=1,94$	$\bar{x}=2,31$

Uygulanan ölçeğin birinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında kaba değerlendirme formunu kullanmakta yaşanan güçlüğü lisede “bazen” ($\bar{x}=2,31$) düzeyinde olup diğer kademelere göre öne çıktığı; ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,02$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=1,94$) düzeyinde yaşandığı görülmektedir.

Tablo 5. *Uygulanan ölçeğin 2. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

MADDE	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenci performansını belirlerken, veli görüşme formlarını kullanmakta, veliden bilgi almakta zorlanırım.	$\bar{x}=1,9$	$\bar{x}=1,76$	$\bar{x}=2,10$

Uygulanan ölçeğin ikinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenci performansını belirlerken veli görüşme formlarını kullanmakta, veliden bilgi almakta yaşanan

güçlüğü lisede “bazen” ($\bar{x}=2,10$), ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=1,9$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=1,76$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 6. *Uygulanan ölçeğin 3 sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenci performansını belirlerken, gözlem yöntemini kullanmakta zorluk yaşıyorum	$\bar{x}=1,45$	$\bar{x}=1,53$	$\bar{x}=1,62$

Uygulanan ölçeğin üçüncü sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenci performansını belirlerken, gözlem yöntemini kullanmakta yaşanan güçlüğü lisede “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,62$) ortaokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,53$), “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,45$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 7. *Uygulanan ölçeğin 4. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenci performansını belirlerken, yazılı sınavları göz önünde bulundurmakta sorun yaşıyorum	$\bar{x}=3,2$	$\bar{x}=3,05$	$\bar{x}=2,37$

Uygulanan ölçeğin dördüncü sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenci performansını belirlerken, yazılı sınavları göz önünde bulundurmakta yaşanan güçlüğü

ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=3,2$) ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=3,05$), lisede “bazen” ($\bar{x}=2,37$) düzeyinde olduğu görülmektedir. BEP hazırlama sürecinde karşılaşılan bu güçlüğün lise kademesinde, ilkokul ve ortaokul kademesine kıyasla daha az olduğu görülmektedir.

Tablo 8. *Uygulanan ölçeğin 5. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenci performansını belirlerken, öğrencinin dönem sonu başarısını göz önünde bulundurmakta sorun yaşıyorum.	$\bar{x}=2,85$	$\bar{x}=2,65$	$\bar{x}=2,45$

Uygulanan ölçeğin beşinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenci performansını belirlerken, öğrencinin dönem sonu başarısını bulundurmakta yaşanan güçlüğün ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,85$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=2,65$), lisede “bazen” ($\bar{x}=2,45$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 9. *Uygulanan ölçeğin 6. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, Rehberlik ve Araştırma Merkezinden gelen eğitim planı yeterli olmamaktadır.	$\bar{x}=2,00$	$\bar{x}=2,00$	$\bar{x}=1,83$

Uygulanan ölçeğin altıncı sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, Rehberlik ve Araştırma Merkezinden gelen eğitim planı yeterli olmamaktadır şeklinde belirtilen güçlüğün ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,00$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=2,00$), lisede “bazen” ($\bar{x}=1,83$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Uygulanan ölçeğin 7. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, müfredatta bulunan ders kazanımları dikkate almakta güçlük yaşıyorum	$\bar{x}=1,5$	$\bar{x}=1,71$	$\bar{x}=1,79$

Uygulanan ölçeğin yedinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, müfredatta bulunan ders kazanımları dikkate almakta yaşanan güçlüğün lisede “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,79$), ortaokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,71$), ilkokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,5$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Uygulanan ölçeğin 8. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
8.Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, performans değerlendirme formlarını kullanmakta güçlük yaşıyorum	$\bar{x}=1,95$	$\bar{x}=1,88$	$\bar{x}=2,03$

Uygulanan ölçeğin sekizinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, performans değerlendirme formlarını kullanmakta yaşanan güçlüğün lisede “nadiren” ($\bar{x}=2,03$), ilkokulda “nadiren” ($\bar{x}=1,95$), ortaokulda “nadiren” ($\bar{x}=1,88$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Uygulanan ölçeğin 9. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrencinin performans düzeyine uygun hedef davranış seçmekte zorlanıyorum	$\bar{x}=1,25$	$\bar{x}=1,65$	$\bar{x}=1,55$

Uygulanan ölçeğin dokuzunca sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencinin performans düzeyine uygun hedef davranış seçmekte yaşanan güçlüğün ortaokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,55$), lisede “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,55$), ilkokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,25$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Uygulanan ölçeğin 10. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
Öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, ihtiyacım olan teknolojik araçları kullanmakta	$\bar{x}=1,85$	$\bar{x}=1,76$	$\bar{x}=1,83$

Uygulanan ölçeğin onuncu sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrenciye uygun hedef davranış seçerken, ihtiyacı olan teknolojik araçları kullanmakta zorlanırım şeklinde belirtilen güçlüğün ilkokulda nadiren ($\bar{x}=1,85$), lisede nadiren ($\bar{x}=1,83$), ortaokulda hiçbir zaman ($\bar{x}=1,76$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Uygulanan ölçeğin 11. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulu toplantıları zamanında yapılamamaktadır	$\bar{x}=1,75$	$\bar{x}=1,88$	$\bar{x}=2,00$

Uygulanan ölçeğin on birinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında BEP kurulu toplantılarının zamanında yapılamaması sonucu oluşan güçlüğün lisede “nadiren” ($\bar{x}=2,00$), ortaokulda “nadiren” ($\bar{x}=1,88$), ilkokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,75$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Uygulanan ölçeğin 12. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır.	$\bar{x}=3,65$	$\bar{x}=3,47$	$\bar{x}=3,45$

Uygulanan ölçeğin on ikinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır.” şeklinde ifade edilen güçlüğün ilkokulda “sıklıkla” ($\bar{x}=3,65$), ortaokulda “sıklıkla” ($\bar{x}=3,47$), lisede “sıklıkla” ($\bar{x}=3,45$) düzeyinde olduğu görülmektedir. Tablodan anlaşılacağı üzere “BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır.” şeklinde ifade edilen güçlüğün ilkokul kademesinde diğer kademelere göre önemli ölçüde fazla yaşandığı görülmektedir

Tablo 16. Uygulanan ölçeğin 13. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin motivasyon seviyesi düşüktür.	$\bar{x}=3,15$	$\bar{x}=3,35$	$\bar{x}=3,24$

Uygulanan ölçeğin on üçüncü sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin motivasyon seviyesi düşüktür” şeklinde ifade edilen güçlüğün ortaokulda bazen ($\bar{x}=3,35$), lisede “bazen” ($\bar{x}=3,24$), ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=3,15$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Uygulanan ölçeğin 14. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunda kararlar alınırken aile görüşü göz önünde bulundurulmamaktadır	$\bar{x}=2,15$	$\bar{x}=1,76$	$\bar{x}=1,97$

Uygulanan ölçeğin on dördüncü sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “BEP kurulunda kararlar alınırken aile görüşü göz önünde bulundurulmamaktadır” şeklinde ifade edilen güçlüğün ilkokulda “nadiren” ($\bar{x}=2,15$), lisede “nadiren” ($\bar{x}=1,97$) ortaokulda “hiçbir zaman” ($\bar{x}=1,76$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 18. Uygulanan ölçeğin 15. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunda bulunan öğretmenler iş birliği içinde çalışmamaktadır.	$\bar{x}=1,95$	$\bar{x}=2,11$	$\bar{x}=2,31$

Uygulanan ölçeğin on beşinci sorusuna verilen cevaplara bakıldığında BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin işbirliği içerisinde çalışmaması sonucu oluşan güçlüğün lisede “nadiren” ($\bar{x}=2,31$), ortaokulda “nadiren” ($\bar{x}=2,11$), ilkokulda “nadiren” ($\bar{x}=1,95$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 19. Uygulanan ölçeğin 16. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
-------	---------	----------	------

BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP

hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak

$\bar{x}=3,45$

$\bar{x}=3,18$

$\bar{x}=3,58$

eksikliği yaşamaktadır.

Uygulanan ölçeğin on altıncı sorusuna verilen cevaplara bakıldığında BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak eksikliği yaşaması sonucu oluşan güçlüğün lisede “sıklıkla” ($\bar{x}=3,58$), ilkokulda “sıklıkla” ($\bar{x}=3,45$), ortaokulda “sıklıkla” ($\bar{x}=3,18$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 20. Uygulanan ölçeğin 17. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunu toplantılarına veliler katılım göstermemektedir.	$\bar{x}=2,95$	$\bar{x}=2,71$	$\bar{x}=2,90$

Uygulanan ölçeğin 17. sorusuna verilen cevaplara bakıldığında BEP kuruluna velilerin katılım göstermemesi sonucu oluşan güçlüğün ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,95$), lisede “bazen” ($\bar{x}=2,90$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=2,71$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 21. Uygulanan ölçeğin 18. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kurulunda velinin beklentileri dikkate alınmamaktadır.	$\bar{x}=2,2$	$\bar{x}=1,94$	$\bar{x}=2,28$

Uygulanan ölçeğin 18. sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “BEP kurulunda velilerin beklentileri dikkate alınmamaktadır” şeklinde ifade edilen güçlüğü lisede “bazen” ($\bar{x}=2,28$), ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,2$), ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=1,94$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 22. Uygulanan ölçeğin 19. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kuruluna katılan veliler, öğrencisinin engel türünü ve düzeyini kabullenmemiştir	$\bar{x}=2,85$	$\bar{x}=3,06$	$\bar{x}=2,69$

Uygulanan ölçeğin 19. sorusuna verilen cevaplara bakıldığında BEP kuruluna katılan velilerin öğrencisinin engel türünü ve düzeyini kabullenmemesi sonucu oluşan güçlüğü ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=3,06$), ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,85$), lisede “bazen” ($\bar{x}=2,69$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 23. *Uygulanan ölçeğin 20. sorusuna verilerin cevapların ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine göre analizi*

Madde	İlkokul	Ortaokul	Lise
BEP kuruluna katılan velilerin, öğrencilerin performans düzeyi hakkındaki bilgileri doğru ve gerçekçi değildir.	$\bar{x}=2,85$	$\bar{x}=3,30$	$\bar{x}=2,66$

Uygulanan ölçeğin 20. sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “BEP kuruluna katılan velilerin, öğrencilerin performans düzeyi hakkındaki bilgileri doğru ve gerçekçi değildir.” şeklinde ifade edilen güçlüğün ortaokulda “bazen” ($\bar{x}=3,30$), ilkokulda “bazen” ($\bar{x}=2,85$), lisede “bazen” ($\bar{x}=2,66$) düzeyinde olduğu görülmektedir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Özel gereksinimli öğrencilerin eğitim öğretim sürecinden en yüksek düzeyde verim alabilmesi için BEP hazırlama sürecinin sorunsuz ve sağlıklı ilerlemesi büyük öneme sahiptir. Bu süreçte yaşanabilecek sorunların tespiti amacıyla bazı soruların cevabı aranmıştır.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan veriler incelendiğinde “BEP kurulunda bulunan öğretmenlerin BEP hazırlama süreci çok zaman almaktadır” maddesi katılımcılar tarafından en fazla yaşanan güçlük olarak görülmektedir. Ölçek bitimine katılımcıların kişisel görüşlerini belirtebilmesi için eklenen değerlendirme kısmında kalabalık sınıflarda birden fazla öğrenciye BEP hazırlamanın uzun zaman aldığı, bütün BEP’leri belirli bir süre içerisinde hazırlamanın sorun oluşturduğu birçok katılımcı tarafından aktarılmıştır. BEP hazırlama aşamasında yaşanan bu güçlüğü ilkökul seviyesinde ortaokul ve liseye kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmamızda yer alan ve aritmetik ortalaması en yüksek ikinci maddenin “BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır” olduğu görülmektedir. BEP hazırlama sürecinde görev alan öğretmenlerimiz değerlendirme kısmında bu maddeye atıfta bulunarak bilgi kaynaklarına ulaşmanın ve bu bilgileri derlemenin sorun oluşturduğunu aktarmışlardır. Bu konuda hazırlanabilecek yazılı ve dijital kaynakların BEP hazırlama sürecini daha sistematik hale getireceği katılımcılar tarafından aktarılmıştır. Çuhadar (2006), “İlköğretim Okulu 1-5. Sınıflarda Kaynaştırma Eğitimine Tabi Olan Öğrenciler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Hazırlanması, Uygulanması, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi ile İlgili Olarak Sınıf Öğretmenleri ve Yöneticilerin Görüşlerinin Belirlenmesi” adlı öğretmen ve yöneticilerin BEP konusunda eksik bilgiye sahip olduklarının ortaya koyulduğu araştırma ve Ünal (2010), “Kaynaştırma Uygulamasının Yapıldığı Sınıflardaki, Öğretmen, Normal Gelişim Gösteren Öğrenci ve

Engelli Öğrenci Velilerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları” adlı öğretmenlerin BEP ile ilgili bilgilerinde bir eksilik olduğu ve sınıf koşullarında uygulanmasının zor olacağını belirttiği araştırma bulguları bu araştırmada ortaya çıkan “BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır.” sonucunu desteklemektedir. Öztürk ve Eratay (2010), Kuyumcu (2011) ve İdin (2016) tarafından ortaya koyulan ve öğretmenlerin, BEP geliştirme ve uygulama aşamalarında yetersiz kaldıklarını ve bu konularda bilgi eksikliklerinin olduğunu buldukları araştırma sonuçlarının da yine bu araştırma ile elde edilen “BEP kurulunda bulunan öğretmenler BEP hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır.” sonucunu destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan güçlüklerden birisi de BEP kuruluna katılan öğretmenlerin motivasyon seviyelerinin düşük olmasıdır. BEP hazırlama sürecine katılan öğretmenlerin yaşadığı motivasyon eksikliği BEP hazırlama sürecini olumsuz etkileyecektir. Katılımcı öğretmenlerin değerlendirme kısmındaki görüşlerine bakıldığında materyal ve kaynak eksikliği, öğrenci sayısının fazla olması, BEP hazırlama sürecinin uzun sürmesi ve BEP uygulama aşamasında yaşanan diğer sorunlar motivasyon eksikliğinin sebepleri olarak görülmektedir.

BEP hazırlama sürecinde karşılaşılan güçlükler incelendiğinde öğrenciye uygun amaç ve davranışların belirlenmesi aşamasında dönem sonu ve yılsonu başarı puanlarının kullanılmasında güçlükler yaşandığı katılımcılar tarafından ortaya konmuştur. Bu durumun sebepleri arasında BEP hazırlama sürecinin yıl veya dönem başında gerçekleşiyor olması görülmektedir.

Bu araştırma sonucu BEP hazırlanması sürecinde ortaya çıkan diğer güçlükler arasında veli katılımının yeterli olmaması, velilerin öğrencinin engel düzeyini kabullenmemiş olması ve velilerin öğrencinin performans düzeyi hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması

bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmalarda velilerin kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarına yönelik ortalama bir tutuma sahip oldukları ancak kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları konusunda bilgi eksikliği yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır (nal, F. ve İflazoğlu Saban, A. (2014). Bu bulgular ışığında bakıldığında velilerin BEP uygulamaları konusunda olumsuz bir tutuma sahip olmadığı, özel eğitim hizmetleri konusunda yaşadıkları bilgi eksikliğinin BEP hazırlama sürecini de olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Taşdemir, Keskinliç Kksale ve şahin'in (2017) "Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları zerine Bir Durum alışması: Kırşehir İli rneği" adlı araştırmada BEP ile ilgili olumsuzlukların görülme sıklığına göre; BEP' in kazanımları, aile katkısı, ğretmen, okulun elverişsizliği ve değerlendirme kategorileri bu araştırmada yer alan BEP'in uzun zaman alması, bilgi ve kaynak eksikliği, veli katılımı ve rolü ile ilgili yaşanan güçlüklerin verilerini de içine alan sonuçlar içermektedir.

Destek eğitim odasında görevli ğretmenlerin BEP hazırlama aşamasında karşılaştıkları güçlüklerin genellikle sınıf koşullarının yetersizliği, ğrenci sayısının fazlalığı, materyal eksikliği ve velilerin sürece dâhil edilmemesi (Menlove, Hudson ve Suter, 2001; etin, 2004; Tekin Ersan ve Ata, 2017) şeklinde ortaya koyulduğu araştırma sonuçları da bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

5.ÖNERİLER

Öğretmenler BEP hazırlama sürecinde bilgi ve kaynak eksikliği yaşamaktadır. MEB tarafından bu durumun önüne geçebilmek, öğretmenlerin BEP hazırlanması sürecinde yaşadıkları güçlükleri en aza indirmek için yıl içinde birçok hizmet içi eğitim planlanabilir.

Öğretmenlerin BEP hazırlama sürecini daha hızlı ve eksiksiz tamamlayabilmeleri, eğitim öğretim sürecinin aksamaması ve öğrenciye uygun amaçların hızlı bir şekilde belirlenmesi için BEP hazırlama programlarının kullanılması faydalı olacaktır. Bu sebeple Onikişubat Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak BEP hazırlama programlarının hazırlanması ve özel gereksinimli öğrencilerle çalışan öğretmenlerimize sunulması BEP hazırlama ve uygulama sürecine büyük katkı sağlayacaktır. Hazırlayacağımız programın sade, anlaşılır, kolay erişilebilir, güncelliğini koruyan, bütün özel gereksinimli öğrencilere ve bütün yetersizlik gruplarına uyarlanabilir nitelikte olması büyük öneme sahiptir.

Özel gereksinimli öğrencisi olan aileler, çocuklarını en iyi tanıyan kişiler olarak öğretmenle iş birliği yaparak BEP hazırlama sürecinde aktif olarak öğretmene destek olabilirler.

Velilerin öğrenci ve öğrencinin tanısı hakkında daha fazla araştırma ve eğitim faaliyetlerine katılması BEP hazırlama sürecine olumlu etki yapacaktır.

Öğretmenlerin veli görüşlerinin sayısını artırması faydalı olacaktır. Sene başında yapılacak olan aile görüşmelerinde çocuğun performans düzeyi hakkında bilgilendirme çalışmaları artırılabilir. Bu sayede ilerleyen dönemlerde BEP toplantıları ve BEP hazırlama sürecinde aile beklentileri daha gerçekçi hale getirilebilir.

Öğretmenlerin, BEP hazırlama sürecinde dönem ve sene sonunda ortaya çıkan başarı puanlarının kullanılmamasından kaynaklı öğrenciye uygun hedef ve davranış seçilmesinde yaşanan güçlüklerin önüne geçebilmek için dönem başlarında da performans belirleme formlarını uygulaması faydalı olacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü öğretmenlere BEP'in daha kolay hazırlanabilmesi için materyal ve ders kitabı temininde yardımcı olabilir.

Tüm öğretmenlik programlarında, özel eğitim kaynaştırma/bütünleştirme uygulamasının unsurları ile BEP'in hazırlanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi konularına yer verilmesi gerekmektedir. Kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının başarıya ulaşabilmesi için öğretmen adaylarının özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler hakkında bilgi sahibi olmalarının yanı sıra bu öğrencileri süreç boyunca izleyip tanımlayabileceği uygulama çalışmalarının da bulunması gerekmektedir.

6.KAYNAKÇA

Bahar, M. ve Yıkımlı, A. (2002). Kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlerin kaynaştırma becerilerini gerçekleştirme durumlarının saptanması. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2(3), 85-95.

Büyüköztürk, Ş , Kılıç Çakmak, E. , Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). Bilimsel araştırma yöntemleri (23.Baskı). Ankara: Pegem Akademi: 24.

Çetin, Ç. (2004). Özel eğitim alanında çalışmakta olan farklı meslek grubundaki eğitimcilerin yaşadığı güçlüklerin belirlenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi. 5(1), 35-46.

Çimen-Öztürk C ve Eratay, E. (2010). Eğitim uygulama okuluna devam eden zihin engelli öğrencilerin öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim program hakkında görüşlerinin belirlenmesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 10(2):145-161.

Çuhadar, Y. (2006). İlköğretim okulu 1-5. sınıflarda kaynaştırma eğitimine tabi olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili olarak sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin görüşlerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak.

Hacısalıhoğlu Karadeniz, M. (2017). “Öğretmen Adaylarının Özel Eğitim ve Kaynaştırma Eğitiminde Matematik Uygulamalarına İlişkin Görüşleri.” Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1), 119-158.

İdin, Ş. (2016). "Individualized Education Programs in Teacher Practices." *SDU International Journal of Education Studies*, 3(1), 1-7.

Johns, B. H., Crowley, E. P., & Guetzloe, E. (2002). Planning the IEP for students with emotional and behavioral disorders. *Focus on Exceptional Children*, 4(9), 1-13.

Kırcaali-İftar, G. (1998). Özel gereksinimli bireyler ve özel eğitim. S.Eripek (Ed.), *Özel eğitim (3-12)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı Yayınları.

Kırcaali-İftar, G. ve Batu, S. (2011). *Kaynaştırma*. Ankara: Kök Yayıncılık: 7.

Kreutzer, R. C. (2004). Teachers' perceptions of the usefulness of individual education plans (IEP). Unpublished doctoral dissertation. University of Florida International, Florida.

Kuyumcu, Z. (2011). Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) Geliştirilmesi ve Uygulanması Sürecinde Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlar ve Bu Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Lee-Tarver, A. (2006). Are individualized education plans a good thing? A survey of teachers' perceptions of the utility of IEPs in regular education settings. *Journal of Instructional Psychology*, 33(4), 263-272.

Menlove, R., Hudson, P., & Suter, D. (2001). A field of IEP dreams increasing general education teacher participation in the IEP development process, *Teaching Exceptional Children*, 33(5), 28-33.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, 2020: Madde 4.

Nizamoğlu, N. (2006). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarındaki yeterlilikleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Özbek, R. (2005). Eğitim programlarının bireyselleştirilmesinin sebepleri. Dicle Üniversitesi Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 3(11), 66-83.

Öztürk, C.Ç ve Eratay, E. (2010). “Eğitim Uygulama Okuluna Devam Eden Zihinsel Engelli Öğrencilerin Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hakkında Görüşlerinin Belirlenmesi.” Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi, 10(2): 145-159.

Özyürek, M. (2004). Bireyselleştirilmiş eğitim programı temelleri ve geliştirilmesi. Ankara. Kök Yayıncılık.

Pektaş, H. (2008). Özel eğitim programlarından ve farklı programlardan mezun öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı kullanma durumlarının saptanması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Spellman, R. T. (1989). An investigation of teachers' effectiveness in preparing the individualized educational plan (IEP) as mandated by public law 94-142. Unpublished doctoral dissertation. University of New York, New York.

Summers, K. L. (1995). General education teachers' perceptions of their involvement in the IEP process. Unpublished doctoral dissertation University of Illinois State, Illinois

Taşdemir, M., Taşdemir, F., Keskinılıç, V., Köksal, C. ve şahin C. (2017). “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Üzerine Bir Durum Çalışması: Kırşehir İli Örneği.” Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 6(3): 199-209.

Tekin Ersan, Deniz , Ata, Seda . "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlanmasına İlişkin Görüşleri". Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 8 / 1 (Ocak 2018): 162-177.

Ünal, F. (2010). Kaynaştırma Uygulamasının Yapıldığı Sınıflardaki Öğretmen, Normal Gelişim Gösteren Öğrenci ve Engelli Öğrenci Velilerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ünal, F. ve İflazoğlu Saban, A. (2014). Kaynaştırma Uygulamasına Devam Eden Engelli Öğrencilerin Velilerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, cilt:23, Sayı:1, s. 406-417.

Vuran, S. (2005). Bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP). O. Gürsel. (Ed.), Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi.(1-4). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi Yayınları

ONİKİŞUBAT

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

BİZİ SOSYAL MEDYADAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

Onikisubat Ram

@onikisubatram

OnikisubatR

Onikisubat Ram

ONİKİŞUBAT
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

www.onikisubatram.meb.k12.tr/

